

PAIMIO

Paimion kaupungin talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028 - 2029

VUODEN 2027 TALOUSARVION JA VUOSIEN 2028-2030 TALOUSSUUNNITELMAN SISÄLLYSLUETTELO

YLEISPERUSTELUT JA YHTEENVETO ... 3
Kaupunginjohtajan katsaus ... 3
Paimion strategia 2027-2030 ... 7
Taloudelliset lähtökohdat ... 7
Talousarvion sitovuus ... 8
Tiedoksi talousarviokirjan lukijalle ... 9
Sisäinen valvonta ja riskien hallinta ... 9
Laskelmien yhteenveto ... 13
KÄYTTÖTALOUSOSA ... 21
Tarkastuslautakunta ... 21
Keskusvaalilautakunta ... 24
Kaupunginhallitus ... 26
Koulutuslautakunta ... 40
Hyvinvointilautakunta ... 58
Tekninen lautakunta ... 74
Ympäristölautakunta ... 85
TULOSLASKELMAOSA ... 89
INVESTOINTIOSA ... 92
RAHOITUSOSA ... 101
KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS ... 103
Paimion Yrityskiinteistöt Oy ... 104
Paimion Lämpökeskus Oy ... 105
Paimion Vesihuolto Oy ... 106
Paimion Kehitys Oy ... 107
Lyyli Tuomolan säätiö ... 109
Paimion Palvelukeskussäätiö ... 111
LIITTEET ... 112

Kansikuva: Paimion parantola. Kuva: Jouni Lehtiranta

VUODEN 2027 TALOUSARVION JA VUOSIEN 2028-2030 TALOUSSUUNNITELMAN YLEISPERUSTELUT JA YHTEENVETO

Kaupunginjohtajan katsaus

Toimintaympäristö muuttuu, talouden näkymä vahvistuu

Vuoden 2027 talousarviota valmistellaan epävarmassa toimintaympäristössä. Kansainväliset jännitteet, turvallisuuden vahvistamisen tarve ja maailmantalouden muutokset vaikuttavat myös kuntien tulevaisuuteen. Samalla väestörakenteen muutos ja julkisen talouden vaikea tilanne edellyttävät kykyä uudistaa toimintaa. Valtiovarainministeriön syksyn ennusteen mukaan Suomen talous kasvaa 1,8 prosenttia vuonna 2027, mutta työllisyys paranee hitaasti. Talouskasvu ei yksin riitä korjaamaan julkisen talouden rakenteellista epätasapainoa tai pysäyttämään velkaantumista. Myös kunnissa tarvitaan omia ratkaisuja talouden kestävyyden vahvistamiseksi.

Elinkeinoelämän näkymissä on merkkejä paremmasta. Syksyn 2026 pk-yritysbarometrin mukaan yrittäjien suhdanneodotukset ovat vahvistuneet selvästi. Varsinais-Suomessa odotukset ovat korkeimmillaan sitten syksyn 2021, ja myös henkilöstön määrän kehitystä arvioidaan hieman myönteisemmin kuin koko maassa. Vientiyritysten vahvistuneet kasvuodotukset antavat osaltaan myönteisiä lähtökohtia vuodelle 2027. Toipuminen on kuitenkin epätasaista: kannattavuuden haasteet, varovaisuus investoinneissa ja rahoituksen saatavuus jarruttavat edelleen monien yritysten kasvua.

Paimion kannalta vahvistuva luottamus antaa mahdollisuuksia yritystoiminnan ja työllisyyden kehittämiseen. Kaupungin tehtävänä on edistää yritysten toimintaedellytyksiä sujuvilla palveluilla, ennakoitavalla päätöksenteolla ja tiiviillä yhteistyöllä yrittäjien kanssa. Talouden tasapainottamisen rinnalla tarvitsemme määrätietoista elinvoimatyötä, joka auttaa nykyisiä yrityksiä kasvamaan ja houkuttelee Paimioon uusia toimijoita.

Uusi strategia muuttuu toiminnaksi

Paimion uusi strategia antaa suunnan kaupungin kehittämiselle vuosina 2026–2030. ”Aallon harjalla” -strategian kolme painopistettä – Talous ja arkijärki, Vetoava viestintä sekä Parantava Paimio – ohjaavat valintojamme myös tiukassa taloustilanteessa.

Vuoden 2027 talousarvio on keskeinen väline strategian viemisessä käytäntöön. Siinä yhteiset tavoitteet muuttuvat toiminnaksi, resurssien kohdentamiseksi ja seurattaviksi tuloksiksi. Strategia näkyy siinä, mitä tavoittelemme, mihin voimavaramme suuntaamme ja miten uudistamme palvelujamme. Sen toteuttaminen tarvitsee jokaisen panoksen: päättäjien, johdon ja koko henkilöstön.

Elinvoimaa asumisesta ja maailmanperinnöstä

Paimion tulevaisuudessa on paljon myönteistä. Kaupunkimme menestyy edelleen elinvoimaa ja pitovoimaa koskevissa tutkimuksissa. Tämä kertoo vahvuuksista, joiden varaan voimme rakentaa: Paimio tarjoaa hyvän ympäristön asumiselle, yrittämiselle ja sujuvalle arjelle. Uusien asukkaiden houkuttelemisen rinnalla on tärkeää, että nykyiset asukkaat haluavat rakentaa tulevaisuuttaan Paimiossa.

Luottamus Paimion tulevaisuuteen näkyy myös rakentamisessa. Kaupunkiin rakentuu ja valmistuu vuonna -27 kaksi uutta kerrostaloa: KAS asuntojen vuokratalo sekä kaupungin konserniyhteisön Paimion Palvelukeskussäätiön senioritalo. Uusi vuokratalo monipuolistaa asuntotarjontaa ja vastaa erilaisiin asumistarpeisiin. Senioritalo puolestaan tarjoaa ikääntyville uuden asumisvaihtoehdon ja mahdollisuuden jatkaa asumista omassa kotikaupungissa asumistarpeiden muuttuessa. Hankkeet vahvistavat sekä kaupungin vetovoimaa että nykyisten asukkaiden mahdollisuuksia löytää itselleen sopiva koti Paimiosta.

Paimion parantolan hyväksyminen Unescon maailmanperintöluetteloon osana Aalto Works -kokonaisuutta avaa kaupungille merkittäviä mahdollisuuksia. Kansainvälinen tunnustus vahvistaa Paimion tunnettuutta ja luo edellytyksiä matkailun, kulttuuripalvelujen ja yritystoiminnan kehittämiselle. Parantolan kasvava vetovoima voi tuoda asiakkaita myös kaupungin muille palveluille ja vahvistaa koko Turun seudun matkailutarjontaa. Mahdollisuuksien muuttaminen paikalliseksi elinvoimaksi edellyttää yhteistyötä Parantolan, kaupungin, yrittäjien ja seudullisten toimijoiden kesken. Samalla huolehdimme ainutlaatuisen rakennusperinnön ja sen ympäristön säilymisestä tuleville sukupolville.

Poikkeuksellisen tiukka talousarvioraami

Kaupungin vahvuuksien kehittäminen edellyttää kestävää taloutta. Talousarvion valmistelulle asetettiin poikkeuksellisen tiukka raami: lähtökohtana oli palauttaa toimintakate vuoden 2025 tilinpäätöksen tasolle. Palkankorotusten ja muiden kustannusten nousun vuoksi tämä edellytti huomattavia säästöjä ja toimintatapojen tarkastelua.

Kaikki toimialat eivät saavuttaneet asetettua raamia, mutta säästöjä on haettu laajasti. Valmistelussa on tarkasteltu henkilöstön käyttöä, palvelujen järjestämistapoja, hankintoja ja maksutuloja. Työ on vaatinut henkilöstöltä ja esihenkilöiltä paljon sekä edellyttänyt vaikeidenkin vaihtoehtojen arviointia. Tehostamisen mahdollisuuksia on etsittävä myös jatkossa, jotta talouden tasapainottaminen etenee.

Huomattavaa on, että suurimmat raamin ylitykset tulivat kaupunginhallituksen osalta ja tulevat meistä riippumattomista syistä. Suurimpana työllisyydenhoidon kustannukset, jotka eivät todellakaan siirtyneet valtiolta kunnille kustannusneutraalisti. Myös seudulliseen joukkoliikenteeseen liittyminen tuo kustannuksia, joihin Paimio ei yksinään pysty vaikuttamaan.

Hallinnon ja tietohallinnon uudistukset tukevat koko kaupunkia

Hallinnossa merkittävä uudistus on siirtyminen keskitettyyn kirjaamoon ja asianhallintaan. Vaikka muutos ei suoraan näy kaupunkilaisten arjessa, sillä on koko kaupungin tasolla sekä toiminnallista että taloudellista merkitystä. Yhtenäiset toimintatavat selkeyttävät vastuita, vähentävät päällekkäistä työtä ja tehostavat asioiden käsittelyä. Uudistus toteuttaa strategian tavoitetta sujuvammista prosesseista ja voimavarojen tarkoituksenmukaisesta käytöstä.

Tietohallinnossa useiden tuotteiden ja palvelujen arvioituja käyttötalouskustannuksia on saatu pienennettyä yleisen hintatason noususta huolimatta. Säästöjä on haettu muun muassa yleisohjelmistoista, hallinnon tietokoneista, puhelimista, tietosuojasta ja tietoturvasta sekä näytöistä. Kustannusten alentaminen on perustunut pääosin palvelutason laskemiseen, mikä edellyttää huolellista harkintaa ja vaikutusten seurantaa.

Samalla tietohallinnon investointeja kohdennetaan kehityskohteisiin, jotka mahdollistavat strategian tavoitteiden saavuttamisen strategiakauden aikana. Painopisteinä ovat säästöjen ja tehokkuuden lisääminen, prosessien sujuvoittaminen sekä tiedolla johtamisen kehittäminen. Näin tietohallinto tukee koko kaupungin toiminnan uudistamista.

Sopeutukset näkyvät palveluissa

Teknisten palvelujen merkittävin kuntalaisille näkyvä muutos on infran ylläpidon palvelutason lasku. Henkilöstöresurssien vähentäminen tarkoittaa muun muassa nurmikonleikkuun ja niittojen rajaamista sekä hoitokertojen harventamista. Samalla on turvattava toiminnan kannalta välttämättömät järjestelmät ja asiantuntijatuki. Paikkatietojärjestelmien ylläpito- ja sovellustukeen varaudutaan palvelualueen omana hankintana noin 25 000 eurolla vuodessa. Varaus käytetään tarpeen mukaan, eikä kustannus välttämättä toteudu joka vuosi.

Ympäristöpalveluissa menoja on vähennetty poistamalla kesätyöntekijän palkkaamiseen varattu määräraha sekä supistamalla palvelujen ostot ja hankinnat minimiin. Lisäksi luovutaan muun muassa CO_2-raportoinnista, Crowdsorsasta ja ympäristönsuojelun avustusmäärärahasta.

Hyvinvointipalveluissa taloutta vahvistetaan korottamalla osaa palvelumaksuista ja lisäämällä vuokratuloja. Muutokset koskevat esimerkiksi kesäleirejä, Ankkalammen uimalaa, seniori- ja houkutinkortteja sekä ulkopaikkakuntalaisten salivuokria ja näyttelyparven vuokrausta. Kirjastossa puolikkaan tehtävän täyttämättä jättäminen vähentää palveluihin käytettävissä olevaa henkilöstöresurssia.

Opetuksen resurssit ja palveluverkon jatkotyö

Perusopetuksessa henkilöstömenot muodostavat 84 prosenttia talousarviosta, joten palkankorotusten vaikutus on merkittävä. Taloutta sopeutetaan henkilöstön käyttöä tehostamalla sekä opetusryhmien määrää tarkastelemalla. Vistan koulunkäynnin ohjaajien määrää vähennetään kuudella, ja syksyllä 2027 aloittaville seitsemäsluokkalaisille muodostetaan seitsemän yleisopetuksen ryhmää kahdeksan sijaan. Ensimmäisiä luokkia muodostetaan kuusi, ja luokanopettajien määrä vähenee yhdellä elokuusta alkaen. Opettajavähennyksen lopullinen kohdentuminen ratkaistaan oppilaiden kouluihin sijoittumisen yhteydessä.

Palveluverkkoselvityksen jatkotyö on tärkeä osa vuotta 2027. Selvitystä täydennetään tilaverkkoselvityksellä ja muiden vaikutusten monipuolisella arvioinnilla. Tavoitteena on rakentaa päätöksenteolle riittävä tietopohja ja sovittaa palvelut sekä tilojen käyttö muuttuvaan tarpeeseen. Ratkaisuissa on tarkasteltava yhdessä palvelujen laatua, saavutettavuutta ja kustannuksia.

Varhaiskasvatuksen palvelurakennetta kehitetään ja kustannusten kasvun seurantaan

Varhaiskasvatuksessa merkittävimmät talouteen vaikuttavat muutokset liittyvät Preitilän päiväkodin mahdolliseen lakkauttamiseen ja siitä seuraaviin henkilöstöjärjestelyihin. Lisäksi henkilöstöresursseja sopeutetaan muun muassa perhepäivähoidon vähenemiseen. Myös kotihoidon tuen tarpeen väheneminen keventää menoja: kyseisen kustannuspaikan määräraha pienenee 40 000 eurolla.

Varhaiskasvatuksen kustannusten kasvun hillintä on keskeinen tavoite tulevina vuosina. Tämä edellyttää yksikkökokojen ja palvelujen järjestämistapojen tarkastelua sekä tilojen ja henkilöstöresurssien tarkoituksenmukaista käyttöä. Yhteistyötä yksityisten palveluntuottajien kanssa vahvistetaan ja niiden osuuden kehittämiseen kannustetaan osana toimivaa palvelukokonaisuutta. Ratkaisuissa sovitetaan yhteen taloudellinen kestävyys, palvelujen laatu ja saavutettavuus sekä lasten ja perheiden tarpeet.

Hyvinvointi ja työllisyys vahvistavat taloutta

Säästöjen rinnalla tarvitaan toimintaa, joka vahvistaa hyvinvointia ja ehkäisee tulevia kustannuksia. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä panostetaan eri vastuualueilla toimintaan, joka parantaa kuntalaisten hyvinvointia ja vahvistaa kaupungin HYTE-kerrointa.

Työvoimapalveluissa keskeisinä tavoitteina ovat kaupungin työttömyysturvan rahoitusosuuden kasvun pysäyttäminen vuoden 2027 aikana sekä pitkäaikaistyöttömyyden puolittaminen. Nämä ovat vaativia tavoitteita, joiden saavuttaminen edellyttää vaikuttavia palveluja ja tiivistä yhteistyötä. Yritysyhteistyö ja työnhakijoiden tarpeisiin vastaavat palvelut ovat tässä keskeisiä. Työllisyyden vahvistuminen merkitsee sekä parempaa arkea ihmisille että vahvempaa kuntataloutta.

Paimion kaupunki on järjestänyt vapaaehtoisesti työpajatoimintaa ja tätä jatketaan toistaiseksi. Näin pystymme vähentämään ostopalveluina järjestettävää lakisääteistä uravalmennusta, johon olemme saaneet vastuukunnalta luvan.

Henkilöstöjohtamista vahvistetaan tiedolla ja selkeillä toimintatavoilla

Henkilöstöjohtamisessa kehitetään säännöllistä raportointia ja määritellään yhtenäisesti seurattavat ja raportoitavat asiat. Samalla selkeytetään tilinpäätöksen yhteydessä käsiteltävän henkilöstöraportin rakennetta ja esitystapaa. Tavoitteena on, että henkilöstöä koskeva tieto tukee entistä paremmin johtamista, päätöksentekoa ja henkilöstövoimavarojen suunnittelua.

Esihenkilötyötä ja esihenkilöiden koulutusta vahvistetaan hyödyntämällä nykyistä tehokkaammin KT ja Kevan työnantaja- ja esihenkilöaineistoja. Näin tuetaan esihenkilöiden valmiuksia toimia työnantajan edustajina ja huolehtia henkilöstön työhyvinvoinnista. Myös henkilöstöhallinnon ja työsuojelun prosessien kehittämistä ja kuvaamista jatketaan. Selkeät vastuut ja yhteiset toimintatavat tukevat sujuvaa arkea ja yhdenmukaista henkilöstöjohtamista.

Elinkeinotoimessa säästöjä ja aktiivisempaa yritysten houkuttelua

Elinkeinotoimessa säästöjä on haettu markkinoinnista sekä matka-, edustus- ja koulutuskuluista. Markkinointikuluja on leikattu noin 12 000 eurolla, vaikka ne jäävät edelleen vuoden 2025 tasoa korkeammiksi. Business Turun kustannusten arvioidaan alenevan vähintään 18 000 eurolla. Seudullisen yhteistyön toimintatavat ovat uudelleentarkastelussa, samalla on tarkoituksenmukaista tarkastella elinkeinotoimen kokonaisuutta ja organisoitumista ja entistä vaikuttavampaa tapaa tuottaa palveluja.

Säästöjen rinnalla elinkeinotyön vaikuttavuutta vahvistetaan priorisoimalla ajankäyttöä. Erityisesti uusien yritysten ja investointien houkuttelemiseen tarvitaan nykyistä ennakoivampaa otetta sekä mahdollisuuksien mukaan valmiita toimintamalleja ja suunnitelmia. Tavoitteena on, että Paimio pystyy tarttumaan yritysten sijoittumismahdollisuuksiin aktiivisesti ja tarjoamaan niille sujuvan tien suunnitelmista toteutukseen.

Hankkeiden päättyessä toimintatapoja arvioidaan kriittisesti vuoden 2027 aikana. Tarkastelussa on punnittava kustannuksia, hyötyjä ja merkitystä kaupungin elinvoimalle.

Kohti kestävää taloutta ja yhteisiä tavoitteita

Investointitason merkittävä alentuminen vähentää uuden velan tarvetta. Velkaantumisen pysäyttäminen edellyttää kuitenkin myös käyttötalouden vahvistamista niin, että tulorahoitus riittää investointeihin. Vuoden 2027 talousarviossa rakennamme tätä kestävyyttä määrätietoisesti ja pidämme samalla huolta kaupungin kasvun edellytyksistä.

Paimiolla on vahvuuksia ja mahdollisuuksia, joihin voimme luottaa. Uusi strategia, monipuolistuva asuntotarjonta ja Parantolan kansainvälinen asema antavat hyvän pohjan tulevaisuuden rakentamiselle. Tehtävämme on yhdistää talouden vastuullinen hoitaminen ja kaupungin kehittäminen. Se vaatii yhteistyötä, harkintaa ja rohkeutta tehdä valintoja. Näin rakennamme Paimiota, jossa on hyvä elää, tehdä työtä ja yrittää myös tulevina vuosina.

Haluan kiittää kaikkia talousarvion valmisteluun osallistuneita hyvästä, uuden strategian tavoitteita tukevasta työstä sekä halusta löytää toiminnan tehostamiskohteita. Valmistelua on tehty vaativissa olosuhteissa, sillä Paimiossa useat palvelut tuotetaan jo verrokkeja edullisemmin. Työ on edellyttänyt oman toiminnan kriittistä tarkastelua sekä valmiutta uudistua. Tämä yhteinen sitoutuminen antaa vahvan pohjan strategian toteuttamiselle ja Paimion tulevaisuuden rakentamiselle. Muutos ja tulevaisuus tehdään yhdessä.

Nina-Mari Turpela
kaupunginjohtaja

Paimion strategia 2027-2030

Vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028-2029 taloussuunnitelman laadinta perustuu kaupunginvaltuuston 3.6.2026 hyväksymään strategiaan. Valtuusto ohjeisti, että strategiaa sovelletaan heti, huolimatta siitä, että aiempi strategia on voimassa vuoden 2026 loppuun.

Paimion kaupungin strategian 2027-2030 visiona on"Aallonharjalla", joka korostaa kaupungin tahtoa kehittyä ennakoivasti, vahvistaa elinvoimaa ja rakentaa tulevaisuutta yhteistyössä asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen kanssa. Strategia perustuu kolmeen arvoon: Pikkuisen Parempi Paimio, Palveleva Paimio ja Positiivinen Paimio, jotka ohjaavat sekä päätöksentekoa että kaupungin arjen toimintaa.

Strategian keskeinen sisältö rakentuu kolmen painopisteen eli "aallon" varaan. Ensimmäinen painopiste on talous ja arkijärki, jonka tavoitteena on turvata kaupungin talouden tasapaino. Toimenpiteitä ovat muun muassa palveluiden ja toimintaprosessien kehittäminen, palvelu- ja rakennusverkon tarkastelu, tiedolla johtamisen vahvistaminen sekä toiminnan jatkuva tehostaminen.

Toinen painopiste on vetoava viestintä, jolla pyritään vahvistamaan kaupungin tunnettuutta ja houkuttelevuutta. Paimio haluaa profiloitua kiinnostavana asuin-, yrittämis- ja vierailupaikkana sekä hyödyntää aktiivisesti viestintää kaupungin vetovoiman kasvattamisessa.

Kolmas painopiste on Parantava Paimio, joka pohjautuu kaupungin tunnettuun historiaan hyvinvoinnin edistäjänä. Tavoitteena on vahvistaa Paimion asemaa hyvinvointia tukevana paikkakuntana kehittämällä kuntalaisten hyvinvointia, henkilöstön työhyvinvointia, työllisyyttä, liikunta- ja kulttuuripalveluita sekä hyvinvointimatkailua. Myös luonnon merkitys hyvinvoinnin lähteenä nostetaan strategiassa vahvasti esiin.

Kokonaisuutena strategia korostaa taloudellisesti vastuullista toimintaa, kaupungin vetovoiman vahvistamista sekä kuntalaisten hyvinvointia. Tavoitteena on rakentaa Paimiota pitkäjänteisesti kasvavana, tunnettuuttaan lisäävänä ja palveluiltaan laadukkaana kaupunkina, jossa arjen sujuvuus, positiivinen kehittäminen ja yhteisöllisyys ovat keskeisiä menestystekijöitä.

Taloudelliset lähtökohdat

Vuoden 2027 talousarviota valmistellaan tilanteessa, jossa toimintaympäristö on edelleen epävarma, mutta talousnäkymät ovat aiempia vuosia myönteisemmät. Kansainväliset jännitteet, geopoliittiset riskit ja julkisen talouden velkaantuminen ylläpitävät epävarmuutta, samalla kun inflaation hidastuminen, korkotason vakautuminen ja elinkeinoelämän odotusten paraneminen tukevat talouskasvua.

Suomen talouden ennakoidaan kasvavan vuonna 2027, mutta työllisyyskehityksen arvioidaan paranevan edelleen hitaasti. Julkisen talouden kireä tilanne heijastuu myös kuntiin kasvavina tehokkuus- ja sopeuttamispaineina. Erityisesti pitkäaikaistyöttömyys muodostaa kunnille merkittävän taloudellisen riskin, sillä työttömyysturvan rahoitusvastuun kasvu lisää kuntien menoja samalla, kun heikko työllisyyskehitys hidastaa verotulojen kasvua.

Euroalueella talousnäkymät ovat varovaisen myönteiset. Korkotason arvioidaan vakiintuvan vuosina 2027-2029 nollakorkovuosia korkeammalle tasolle, ja Euribor-korkojen odotetaan pysyvän noin 3-3,5 prosentin tasolla. Tämä merkitsee kunnille aiempaa korkeampia mutta paremmin ennakoitavia rahoituskustannuksia.

Varsinais-Suomen näkymät ovat muuta maata hieman vahvemmat. Yritysten suhdanneodotukset

ovat vahvistuneet erityisesti vientivetoisilla toimialoilla, mikä tukee työllisyyden ja investointien kehitystä. Kasvua hidastavat kuitenkin edelleen yritysten kannattavuushaasteet, investointien varovaisuus sekä rahoituksen saatavuuteen liittyvät epävarmuudet.

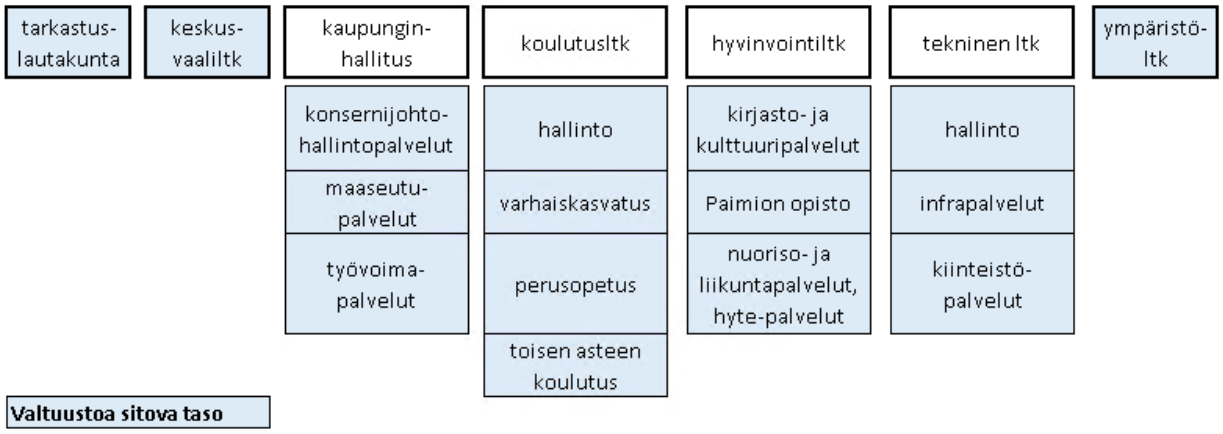
Paimion lähtökohdat ovat monilta osin myönteiset. Kaupungin veto- ja pitovoima ovat säilyneet vahvoina, asuntotarjonta monipuolistuu ja Paimion parantola osana Aalto Works -kokonaisuutta sekä UNESCOn maailmanperintökohteita vahvistaa kaupungin tunnettuutta. Uudet asuinrakennushankkeet, yritysmyönteinen toimintaympäristö ja aktiivinen elinvoimatyö luovat edellytyksiä kasvulle myös tulevina vuosina.

Paimion taloudelliseen asemaan vaikuttavat kuitenkin merkittävästi kaupungin korkea lainamäärä sekä korkotason pysyminen aiempaa korkeampana. Vaikka korkoympäristö on vakaampi kuin viime vuosina, suuresta velkamäärästä johtuen rahoituskustannusten määrä on suuri ja korostaa investointien huolellisen priorisoinnin merkitystä.

Vuosien 2028-2029 näkymissä keskeistä on talouskasvun asteittainen vakiintuminen sekä työllisyyden ja verotulopohjan vahvistuminen. Paimion talouden kestävyyden kannalta ratkaisevia tekijöitä ovat käyttötalouden tasapainottaminen, pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen, investointien hallittu toteuttaminen sekä kaupungin elinvoiman pitkäjänteinen vahvistaminen.

Talousarvion sitovuus

Käyttötalousosassa valtuusto hyväksyy määrärahat kullekin tehtävälle. Niille lautakunnille, joilla on useita tehtäviä, on talousarvio sitova tulosaluetasolla. Alla olevassa kaaviossa on kuvattu valtuustoa sitovat tasot. Kaupunginhallitus voi lautakunnan esityksestä suorittaa tulosalueiden välisiä määrärahamuutoksia edellyttäen, että se ei aiheuta muutoksia lautakunnan saamien määrärahojen kokonaissummaan. Määrärahaan liittyvät meno- ja tuloerät ovat sitovia.

Poikkeuksena edellä mainitusta sitovuusperiaatteesta myönnetään nettomääräraha hyvinvointilautakunnalle. Lisäksi nettositovuus koskee kaupunginhallituksen alaista työvoimapalveluiden tulosaluetta ja tietohallinnon kustannuspaikkaa.

Investointiosassa määrärahat ovat sitovia kustannuspaikkatasolla. Kustannuspaikkatason alapuolella esitetyt yksityiskohtaisemmat erittelyt ovat luonteeltaan perusteluita ja alustavia käyttösuunnitelmia.

Tuloslaskelmaosassa valtuusto vahvistaa sitovat tavoitteet verotuloihin, valtionosuuksiin, korkotuottoihin, korkokuluihin, muihin rahoitustuottoihin ja muihin rahoituskuluihin.

Rahoitusosassa valtuustoon nähden sitovia erät ovat antolainasaamisten lisäys ja lainakannan muutokset. Lainakannan muutos asettaa ylärajan lisälainanottoon.

Tiedoksi talousarviokirjan lukijalle

Talousarviokirjan rakennetta on uudistettu ja sisältöä yhdenmukaisesti. Lautakuntien ja tulosalueiden teksteissä on painopistettä on siirretty organisaation kuvaamisesta tavoitteisiin, mittareihin ja talouteen. Tulosalueiden tekstien tulee sisältää mm. strategiasta johdettuja tavoitteita, toiminnan tehostamisen toimenpiteitä, merkittäviä resurssimuutoksia.

Lautakuntakohtaisista riskiarvioista luovuttiin, koska pääsääntöisesti riskit olivat kaikilla samankaltaiset. Nyt riskiarviot on tehty koko kaupungintasolla ja mikäli tulosalueilla on merkittäviä omia riskejä, niitä voidaan tuoda esille tulosalueen omat nostot -osiossa.

Kirjaan on uusina tietoina lisätty toimielinten kohdalle sen alaisuudessa toimivat työryhmät tai vaikuttamistoimielimet, konsernin toimintaa ja taloutta koskeva kappale, jossa jokaisella tytäryhteisöllä on omat sivunsa sekä yhteenveto käyttötalouden hankkeista.

Vuoden 2026 talousarvioluvuissa on mukana kaupunginvaltuuston 23.9.2026 mennessä hyväksymät talousarviomuutokset.

Käyttötalousosassa tehtäväalueiden toimintatulot ja toimintamenot on eritelty ulkoisiin ja sisäisiin. **Sisäiset tulot ja menot** ovat kaupungin menojen kohdentamista toimintayksiköille aiheuttamis- ja käyttöperiaatteen mukaan. Kaupungin tasolla tulot ja menot ovat aina yhtä suuret eli ne eivät vaikuta toimintakatteeseen. Suurimmat sisäiset erät ovat kiinteistökustannukset, joilla kiinteistöjen ylläpito- ja pääomakustannukset kohdennetaan niissä toimiville yksiköille. Tukipalvelujen - kuten tieto-, talous- ja henkilöstöhallinto sekä palvelupiste ml. puhelinvaihde - kustannukset kohdennetaan yksiköille käytön mukaan eli kohdennuksessa on pyritty löytämään oikeudenmukainen kriteeri/laskentatekijä. Lisäksi sisäisiin eriin kuuluu mm. koulujen ja henkilökunnan uimahallin käyttö.

Sarakkeessa TA27/TP25 KA-% on laskettu keskimääräinen vuosimuutos vuoden 2027 talousarvion ja 2025 tilinpäätöksen välillä yhtä vuotta kohden.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Riskitaulukkoon on koottu kokoa kaupunkia koskevat yhteiset, yleisimmät riskit. Tulosalueiden mahdolliset omat erityiset riskit on nostettu esille tulosalueen osion kohdassa "Tulosalueen omat nostot".

Riskitaulukoissa on käytetty seuraavia luokitteluja:

Riskin todennäköisyys:		
1	Erittäin epätodennäköinen	Vastaavia tapauksia ei ole tiedossa.
2	Epätodennäköinen	Vastaavia tapauksia on ollut muutamia.
3	Todennäköinen	Vastaavia tapauksia on ollut useita.
4	Erittäin todennäköinen	Vastaavia tapauksia sattuu jatkuvasti.

Riskin vaikutus:		
1	Vähäinen	Vaikutus on vähäinen, jos - taloudellinen vaikutus on vähäinen tai - vaikutus strategisten tavoitteiden saavuttamiseen tai strategisiin toimintoihin on vähäinen tai - vaikutus kansalaisiin ja sidosryhmiin on vähäinen.
2	Kohtalainen	Vaikutus on kohtalainen, jos - taloudellinen vaikutus on kohtalainen tai - vaikutus strategisten tavoitteiden saavuttamiseen tai strategisiin toimintoihin on kohtalainen tai - vaikutus kansalaisiin ja sidosryhmiin on kohtalainen.
3	Vakava	Vaikutus on vakava, jos - taloudellinen vaikutus on merkittävä tai - vaikutus strategisten tavoitteiden saavuttamiseen tai strategisiin toimintoihin on merkittävä tai - vaikutus kansalaisiin ja sidosryhmiin on merkittävä.
4	Erittäin vakava	Vaikutus on erittäin vakava, jos - taloudellinen vaikutus on kriittinen tai - vaikutus strategisten tavoitteiden saavuttamiseen tai strategisiin toimintoihin on kriittinen tai - vaikutus kansalaisiin ja sidosryhmiin on kriittinen.

Toiminnalliset

Henkilöstö ja osaaminen	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2

Syyt: Ammattitoisen, osaavan ja kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuus ja rekrytoinnin ongelmat, henkilöstön eri syistä johtuva vaihtuvuus, pitkittyneet ja ennakoimattomat henkilöstön poissaolot

Seuraukset: Osaavan henkilökunnan riittämättömyys palvelutarpeeseen nähden, palvelutuotannon tehottomuus ja laatu, henkilöstön kuormittuminen ja työkyvyn heikentyminen

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	**Vastuuhenkilöt:**
Henkilöstön osaamisen jatkuva kehittäminen ja täydennyskoulutus ennakoiva henkilöstösuunnittelu työkyvyn tukeminen ja työterveyshuollon yhteistyö esihenkilötyön ja johtamisen kehittäminen	johtoryhmä toimialajohtajat esihenkilöt henkilöstöpäällikkö työsuojelupäällikkö

Palvelutarpeiden muutokset	Todennäköisyys 3	Vaikutus 2

Syyt: Palvelutarpeet ja palvelujen kysyntä voivat muuttua nopeasti ja ennakoimattomasti.

Seuraukset: Mikäli palvelutarjontaa, palvelurakennetta tai käytettävissä olevia resursseja ei pystytä muuttamaan riittävän joustavasti, palvelut eivät välttämättä vastaa kuntalaisten tarpeita, palvelutaso voi heikentyä tai kunnan toimintakustannusten kasvu.

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	**Vastuuhenkilöt:**
Riskejä hallitaan seuraamalla palvelujen kysyntää ja kuntalaisten muuttuvia tarpeita	johtoryhmä esihenkilöt

kehittämällä palveluja ja palvelurakennetta tiedon perusteella sekä kohdentamalla henkilöstö- ja muita resursseja mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti. Prosessien kuvaaminen toimijoiden välinen yhteistyö tiedolla johtaminen ja palvelujen käytön seuranta tukevat muutosten ennakointia ja mahdollistavat palvelujen mukauttamisen muuttuvaan kysyntään.		
Toimintaan vaikuttavat ulkoiset uhkat ja häiriötilanteet	Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Syyt:	Kaupungin toimintaan ja palvelutuotantoon kohdistuu erilaisia ulkoisesta toimintaympäristöstä aiheutuvia uhkia, joiden toteutumiseen kaupunki ei voi kaikilta osin itse vaikuttaa. Keskeisiä riskitekijöitä ovat sään ääri-ilmiöt, luonnonnonettomuudet, tulipalot, vakavat onnettomuudet, laajat sähkö-, energia- ja vesihuollon häiriöt, epidemiat sekä muut yhteiskunnan turvallisuutta ja toimintavarmuutta uhkaavat häiriötilanteet. Myös turvallisuustilanteen muutokset, tahalliset vahingonteot ja kriittisten palvelujen keskinäiset riippuvuudet voivat lisätä häiriöiden mahdollisuutta ja laajuutta.	
Seuraukset:	Riskien toteutuminen voi vaarantaa henkilöstön ja kuntalaisten turvallisuutta sekä aiheuttaa häiriöitä tai keskeytyksiä kaupungin palvelutuotantoon ja kriittisiin toimintoihin. Häiriötilanteet voivat vaikeuttaa toimitilojen käyttöä, palvelujen saatavuutta, henkilöstön työskentelyä sekä välttämättömien tukipalvelujen toimintaa. Pitkittyneet tai samanaikaiset häiriöt voivat johtaa merkittäviin taloudellisiin menetyksiin, ylimääräisiin kustannuksiin, omaisuusvahinkoihin sekä palvelujen jatkuvuuden ja kuntalaisten hyvinvoinnin heikkenemiseen.	
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		**Vastuuhenkilöt:**
Varautumisen ja valmiussuunnittelun kehittäminen Kriittisten toimintojen jatkuvuuden turvaaminen Yhteistyön ja tilannekuvan kehittäminen Henkilöstön osaamisen ja toimintavalmiuden ylläpitäminen		Johtoryhmä Paimion kaupungin varautumisoperaattori Seudullinen varautumispäällikkö
Toimitilat ja ympäristö	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt:	Riskit aiheutuvat käyttöomaisuuden ikääntymisestä, korjausvelan kasvusta, mahdollisista sisäilma- ja turvallisuuspuutteista, teknisten järjestelmien häiriöistä, henkilöstöresurssien niukkuudesta sekä sään ääri-ilmiöistä ja muista poikkeusoloista. Lisäksi toimintaa kuormittavat kasvavat ylläpitokustannukset, lisääntyvät palvelutarpeet ja investointien siirtyminen tuleville vuosille.	
Seuraukset:	Riskien toteutuminen voi heikentää toimitilojen terveellisyyttä, turvallisuutta ja käytettävyyttä, aiheuttaa palvelukatkoksia, lisätä väistötilojen tarvetta sekä kasvattaa kunnossapito- ja korjauskustannuksia. Pitkittyessään riskit heikentävät palvelutasoa, lisäävät korjausvelkaa ja vaikeuttavat kaupungin kykyä ylläpitää turvallista, toimivaa ja vetovoimaista rakennettua ympäristöä.	
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		**Vastuuhenkilöt:**
		Saarinen Juha

Taloudelliset

Talouden kestävyys	Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Syyt:	Menot on suuremmat kuin tulot: verorahoituksen kehitys (johtuen yleisestä taloudellisesta tilanteesta) valtionosuusrahoitus (johtuen valtion päätöksistä ja lapsimäärän kehityksestä) toimintamenojen kasvu (kustannustason nousu) rahoitusmenojen kasvu (lainamäärä & korkotaso)	
Seuraukset:	Kaupungin tulorahoitus ei riitä kattamaan toimintamenoja ja "normaaleja" investointeja, jolloin kaupunki velkaantuu. Alijäämäiset tilinpäätökset syövät taseessa olevaa ylijäämää ja riskikuntakriteerien täyttyminen lähestyy	
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		**Vastuuhenkilöt:**

Taloudellisia riskejä hallitaan ajantasaisella talouden ja palvelujen käytön seurannalla säännöllisellä raportoinnilla sekä arvioimalla toiminnan ja palvelujen kehittämisen taloudellisia vaikutuksia. Talouden heikentyessä toimintaa ja palvelutasoa sopeutetaan mahdollisuuksien mukaan ja resursseja kohdennetaan uudelleen. Lisäksi hyödynnetään yhteistyötä uusia palvelumuotoja ja ulkopuolista hankerahoitusta silloin kun ne tukevat kaupungin palvelujen taloudellisesti kestävää järjestämistä. Rahoitusriskiä hallitaan korkosuojauksilla.	kaikki omalta osaltaan johtoryhmä esihenkilöt henkilöstö

ICT

Tietojärjestelmät ja tietoturva	Todennäköisyys 3	Vaikutus 2

Syyt:	Kaupungin palvelutuotanto on vahvasti riippuvainen ICT-laitteiden, tietoliikenneyhteyksien ja tietojärjestelmien toimintavarmuudesta sekä niissä käsiteltävän tiedon saatavuudesta, eheydestä ja luottamuksellisuudesta. Keskeisiä riskitekijöitä ovat laite- ja järjestelmäviat, tietoliikenneyhteyksien häiriöt, inhimilliset virheet sekä tietoturvaloukkaukset, kyberhyökkäykset ja muut tahalliset vahingonteot. Myös järjestelmien ja palvelujen keskinäiset riippuvuudet sekä ulkoisten palveluntuottajien toimintaan liittyvät häiriöt voivat lisätä riskien toteutumisen mahdollisuutta.
Seuraukset:	Riskin toteutuminen voi aiheuttaa häiriöitä tai keskeytyksiä kaupungin palvelutuotantoon, tiedonkulkuun, asiointipalveluihin ja maksuliikenteeseen. Tietojen saatavuuden, eheyden tai luottamuksellisuuden vaarantuminen voi johtaa tietojen menetykseen, virheelliseen käsittelyyn tai oikeudettomaan paljastumiseen. Seurauksena voi olla toiminnan viivästymistä, merkittäviä ylimääräisiä kustannuksia, tietosuoja- ja tietoturvapoikkeamia sekä kaupungin toiminnan luotettavuuden ja maineen heikkenemistä.

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	**Vastuuhenkilöt:**
Toimintavarmuuden kehittäminen ja ylläpitäminen Häiriötilanteisiin varautuminen Suojaustoimenpiteiden kehittäminen Henkilöstön kouluttaminen ja ohjeistus	Tietohallinto Tietosuoja/tietoturvaryhmä (TSTT)

Laskelmien yhteenveto

1 KÄYTTÖTALOUSOSA, 1 000 €

Sisäiset ja ulkoiset (1 000 €)	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/26 muutos%	TS 2028	TS 2029
TARKASTUSLAUTAKUNTA						
Toimintatuotot						
Toimintakulut	- 39	- 40	- 39	-0,8 %	- 40	- 41
Toimintakate/ jäämä	- 39	- 40	- 39	-0,8 %	- 40	- 41
KESKUSVAALILAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	12		20			12
Toimintakulut	- 36		- 24			- 35
Toimintakate/ jäämä	- 24		- 4			- 23
KAUPUNGINHALLITUS						
Toimintatuotot	3 701	3 499	3 111	-11,1 %	3 173	3 237
Toimintakulut	- 7 778	- 7 964	- 8 123	2,0 %	- 8 261	- 8 427
Toimintakate/ jäämä	- 4 077	- 4 466	- 5 012	12,2 %	- 5 088	- 5 190
Konsernijohto ja hallintopalvelut						
Toimintatuotot	2 759	2 257	2 081	-7,8 %	2 123	2 165
Toimintakulut	- 4 942	- 4 718	- 4 663	-1,2 %	- 4 742	- 4 837
Toimintakate/ jäämä	- 2 183	- 2 461	- 2 582	4,9 %	- 2 620	- 2 672
Maaseutupalvelut						
Toimintatuotot	194	208	207	-0,5 %	211	215
Toimintakulut	- 256	- 259	- 260	0,1 %	- 263	- 268
Toimintakate/ jäämä	- 62	- 51	- 53	2,6 %	- 51	- 52
Työvoimapalvelut						
Toimintatuotot	748	1 034	823	-20,4 %	839	856
Toimintakulut	- 2 579	- 2 987	- 3 200	7,1 %	- 3 256	- 3 322
Toimintakate/ jäämä	- 1 831	- 1 954	- 2 377	21,7 %	- 2 417	- 2 465
KOULUTUSLAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	1 738	1 536	1 303	-15,2 %	1 329	1 355
Toimintakulut	- 28 588	- 29 154	- 28 989	-0,6 %	- 29 290	- 29 886
Toimintakate/ jäämä	- 26 851	- 27 618	- 27 686	0,2 %	- 27 961	- 28 531
Hallinto						
Toimintatuotot						
Toimintakulut	- 565	- 567	- 520	-8,3 %	- 526	- 536
Toimintakate/ jäämä	- 565	- 567	- 520	-8,3 %	- 526	- 536
Varhaiskasvatus						
Toimintatuotot	531	451	430	-4,6 %	439	448
Toimintakulut	- 10 917	- 10 984	- 10 667	-2,9 %	- 10 722	- 10 947
Toimintakate/ jäämä	- 10 386	- 10 533	- 10 237	-2,8 %	- 10 283	- 10 499
Perusopetus						
Toimintatuotot	1 051	956	839	-12,3 %	855	872
Toimintakulut	- 14 933	- 15 397	- 15 622	1,5 %	- 15 833	- 16 149
Toimintakate/ jäämä	- 13 882	- 14 441	- 14 783	2,4 %	- 14 977	- 15 277
Toisen asteen koulutus						
Toimintatuotot	156	129	34	-74,0 %	34	35
Toimintakulut	- 2 173	- 2 206	- 2 180	-1,2 %	- 2 209	- 2 253
Toimintakate/ jäämä	- 2 017	- 2 077	- 2 146	3,4 %	- 2 175	- 2 218

Sisäiset ja ulkoiset (1 000 €)	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/26 muutos%	TS 2028	TS 2029
HYVINVOINTILAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	831	811	759	-6,4 %	774	790
Toimintakulut	- 3 894	- 4 147	- 3 912	-5,7 %	- 3 972	- 4 051
Toimintakate/ jäämä	- 3 063	- 3 336	- 3 153	-5,5 %	- 3 198	- 3 262
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut						
Toimintatuotot	36	69	11	-83,8 %	11	12
Toimintakulut	- 786	- 854	- 773	-9,4 %	- 785	- 801
Toimintakate/ jäämä	- 751	- 785	- 762	-2,9 %	- 774	- 789
Paimion opisto						
Toimintatuotot	246	245	257	5,1 %	262	268
Toimintakulut	- 971	- 1 006	- 995	-1,1 %	- 1 008	- 1 028
Toimintakate/ jäämä	- 725	- 761	- 738	-3,1 %	- 745	- 760
Vapaa-aikapalvelut						
Toimintatuotot	550	497	491	-1,3 %	501	511
Toimintakulut	- 2 137	- 2 287	- 2 144	-6,3 %	- 2 179	- 2 223
Toimintakate/ jäämä	- 1 587	- 1 790	- 1 653	-7,7 %	- 1 678	- 1 712
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	6 170	6 649	6 596	-0,8 %	6 727	6 862
Toimintakulut	- 6 233	- 6 202	- 6 037	-2,7 %	- 6 144	- 6 266
Toimintakate/ jäämä	- 63	447	558	24,9 %	584	596
Tekninen hallinto						
Toimintatuotot	103	60	45	-24,4 %	46	47
Toimintakulut	- 483	- 430	- 385	-10,3 %	- 391	- 399
Toimintakate/ jäämä	- 380	- 370	- 340	-8,0 %	- 345	- 352
Infrapalvelut						
Toimintatuotot	159	106	90	-15,3 %	92	93
Toimintakulut	- 1 652	- 1 531	- 1 569	2,5 %	- 1 595	- 1 627
Toimintakate/ jäämä	- 1 493	- 1 425	- 1 480	3,8 %	- 1 504	- 1 534
Kiinteistöpalvelut						
Toimintatuotot	5 909	6 484	6 461	-0,4 %	6 590	6 722
Toimintakulut	- 4 098	- 4 242	- 4 083	-3,7 %	- 4 157	- 4 240
Toimintakate/ jäämä	1 810	2 242	2 378	6,1 %	2 433	2 482
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	278	151	239	58,1 %	111	113
Toimintakulut	- 1 018	- 978	- 1 020	4,2 %	- 923	- 941
Toimintakate/ jäämä	- 740	- 827	- 781	-5,6 %	- 812	- 828

Käyttötalous yhteensä, 1 000 €

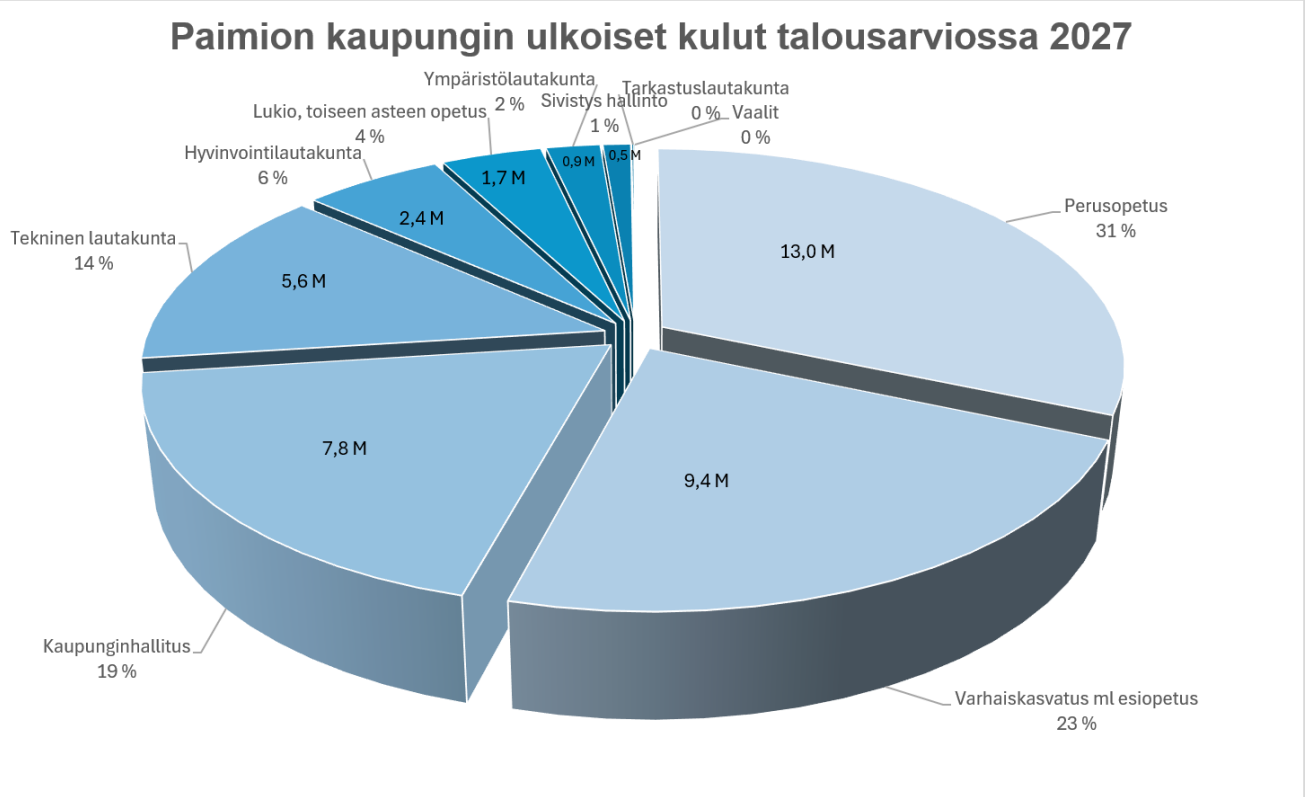
Sisäiset ja ulkoiset (1 000 €)	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/26 muutos%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**12 764**	**12 646**	**12 027**	**-4,9 %**	**12 115**	**12 369**
Toimintakulut	**- 47 587**	**- 48 486**	**- 48 145**	**-0,7 %**	**- 48 629**	**- 49 647**
Toimintakate/ jäämä	**- 34 823**	**- 35 840**	**- 36 117**	**0,8 %**	**- 36 515**	**- 37 278**

* Vuoden 2026 talousarvio sisältää valtuuston 23.9.2026 mennessä hyväksymät muutokset.

2 TULOSLASKELMA, 1 000 €

Sisäiset ja ulkoiset (1 000 €)	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**12 764**	**12 646**	**12 027**	**-4,9 %**	**-2,9 %**	**12 115**	**12 369**
Myyntituotot	4 808	4 319	3 935	-8,9 %	-9,1 %	3 993	4 085
Maksutuotot	829	867	804	-7,3 %	-1,5 %	820	836
Tuet ja avustukset	872	544	492	-9,6 %	-21,8 %	369	376
Muut tuotot	6 255	6 916	6 797	-1,7 %	4,3 %	6 933	7 072
Toimintakulut	**- 47 587**	**- 48 486**	**- 48 145**	**-0,7 %**	**0,6 %**	**- 48 629**	**- 49 647**
Henkilöstökulut	- 24 164	- 24 544	- 24 153	-1,6 %	0,0 %	- 24 292	- 24 808
Palvelujen ostot	- 13 848	- 14 077	- 14 095	0,1 %	0,9 %	- 14 253	- 14 542
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 3 109	- 2 874	- 2 859	-0,5 %	-4,0 %	- 2 916	- 2 975
Avustukset	- 1 407	- 1 366	- 1 469	7,6 %	2,2 %	- 1 499	- 1 529
Muut toimintakulut	- 5 058	- 5 626	- 5 568	-1,0 %	5,0 %	- 5 670	- 5 793
Toimintakate/ jäämä	**- 34 823**	**- 35 840**	**- 36 117**	**0,8 %**	**1,9 %**	**- 36 515**	**- 37 278**
Verotulot	**25 469**	**26 900**	**28 365**	**5,4 %**	**5,7 %**	**29 300**	**30 400**
Muut valtionosuudet	**10 729**	**11 276**	**10 897**	**-3,4 %**	**0,8 %**	**10 897**	**10 897**
Rahoitustuotot ja -kulut	**- 17**	**- 236**	**- 106**	**-55,0 %**	**259,2 %**	**- 108**	**- 208**
Korkotuotot	448	447	444	-0,7 %	-0,5 %	444	444
Muut rahoitustuotot	428	423	553	30,9 %	14,6 %	553	553
Korkokulut	- 888	- 1 100	- 1 100		12,0 %	- 1 100	- 1 200
Muut rahoituskulut	- 6	- 5	- 3	-40,0 %	-23,3 %	- 5	- 5
Vuosikate	**1 357**	**2 100**	**3 039**	**44,7 %**	**62,0 %**	**3 574**	**3 811**
Poistot ja arvonalennukset	**- 3 359**	**- 3 494**	**- 3 890**	**11,3 %**	**7,9 %**	**- 3 890**	**- 3 890**
Satunnaiset erät							
Tilinpäätössiirrot	**84**	**84**	**84**		**0,0 %**	**84**	**84**
Tilikauden yli-/alijäämä	**- 1 918**	**- 1 310**	**- 767**	**-41,4 %**	**-30,0 %**	**- 232**	**5**

*Vuoden 2026 talousarvio sisältää valtuuston 23.9.2026 mennessä hyväksymät muutokset.

Ulkoiset (1 000 €)	TP 2025	TA 2026	LTK 2027	TA 2027	TA27/26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**6 643**	**5 831**	**5 430**	**5 332**	**-8,6 %**	**-9,9 %**	**5 285**	**5 403**
Myyntituotot	3 063	2 585	2 384	2 272	-12,1 %	-12,9 %	2 297	2 355
Maksutuotot	824	863	790	800	-7,3 %	-1,4 %	816	832
Tuet ja avustukset	872	544	492	492	-9,6 %	-21,8 %	369	376
Muut tuotot	1 884	1 838	1 765	1 768	-3,9 %	-3,1 %	1 803	1 839
Toimintakulut	**- 41 466**	**- 41 668**	**- 42 196**	**- 41 449**	**-0,5 %**	**0,0 %**	**- 41 800**	**- 42 681**
Henkilöstökulut	- 24 164	- 24 544	- 24 506	- 24 153	-1,6 %	0,0 %	- 24 292	- 24 808
Palvelujen ostot	- 12 157	- 12 340	- 12 767	- 12 429	0,7 %	1,1 %	- 12 554	- 12 809
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 3 109	- 2 874	- 2 882	- 2 859	-0,5 %	-4,0 %	- 2 916	- 2 975
Avustukset	- 1 407	- 1 366	- 1 469	- 1 469	7,6 %	2,2 %	- 1 499	- 1 529
Muut toimintakulut	- 628	- 546	- 572	- 539	-1,2 %	-7,1 %	- 539	- 561
Toimintakate/ jäämä	**- 34 823**	**- 35 838**	**- 36 766**	**- 36 117**	**0,8 %**	**1,9 %**	**- 36 515**	**- 37 279**
Verotulot	**25 469**	**26 900**	**28 365**	**28 365**	**5,4 %**	**5,7 %**	**29 300**	**30 400**
Muut valtionosuudet	**10 729**	**11 276**	**10 747**	**10 897**	**-3,4 %**	**0,8 %**	**10 897**	**10 897**
Rahoitustuotot ja -kulut	**- 17**	**- 236**	**- 236**	**- 106**	**-55,0 %**	**259,2 %**	**- 108**	**- 208**
Korkotuotot	448	447	444	444	-0,7 %	-0,5 %	444	444
Muut rahoitustuotot	428	423	423	553	30,9 %	14,6 %	553	553
Korkokulut	- 888	- 1 100	- 1 100	- 1 100		12,0 %	- 1 100	- 1 200
Muut rahoituskulut	- 6	- 5	- 3	- 3	-40,0 %	-23,3 %	- 5	- 5
Vuosikate	**1 357**	**2 103**	**2 110**	**3 039**	**44,5 %**	**62,0 %**	**3 574**	**3 810**
Poistot ja arvonalennukset	**- 3 359**	**- 3 494**	**- 3 890**	**- 3 890**	**11,3 %**	**7,9 %**	**- 3 890**	**- 3 890**
Satunnaiset erät								
Tilinpäätössiirrot	**84**	**84**	**84**	**84**		**0,0 %**	**84**	**84**
Tilikauden yli-/alijäämä	**- 1 918**	**- 1 307**	**-1 696**	**- 767**	**-41,3 %**	**-30,0 %**	**- 232**	**4**

3 INVESTOINTIOSA, 1 000 €

Toimielin/Tulosalue								
32 KAUPUNGINHALLITUS	TP 2025	TA 2026	LTK 2027	**TA 2027**	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
Investointimenot	**1 981**	**110**	**168**	**168**	**126**	**76**	**76**	**76**
Investointitulot	**38**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Nettomeno	**1 943**	**10**	**68**	**68**	**26**	**-24**	**-24**	**-24**
9120 Kiinteä omaisuus								
Investointimenot	1 912	20	20	20	20	20	20	20
Investointitulot	38	100	100	100	100	100	100	100
Nettomeno	1 875	-80	-80	-80	-80	-80	-80	-80
9140 Irtain omaisuus								
Investointimenot	69	90	148	148	106	56	56	56
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	69	90	148	148	106	56	56	56
9170 Arvopaperit								
Investointimenot	0	0	0	0	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	0	0	0	0	0	0	0	0
35 KOULUTUSLAUTAKUNTA	TP 2025	TA 2026	LTK 2027	**TA 2027**	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
Investointimenot	**255**	**140**	**10**	**10**	**10**	**0**	**0**	**0**
Investointitulot	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Nettomeno	**255**	**140**	**10**	**10**	**10**	**0**	**0**	**0**
9330 Irtain omaisuus								
Varhaiskasvatus								
Investointimenot	27	0	0	0	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	27	0	0	0	0	0	0	0
9330 Irtain Omaisuus								
Perusopetus								
Investointimenot	228	140	0	0	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	228	140	0	0	0	0	0	0

9330 Irtain Omaisuus								
Lukio								
Investointimenot	0	0	10	10	10	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	0	0	10	10	10	0	0	0
36 HYVINVOINTILAU-TAKUNTA	TP 2025	TA 2026	LTK 2027	**TA 2027**	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
9340 Irtain omaisuus								
Investointimenot	**98**	**20**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Investointitulot	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Nettomeno	**98**	**20**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
38 TEKNINEN LAUTA-KUNTA	TP 2025	TA 2026	LTK 2027	**TA 2027**	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
Investointimenot	**7 611**	**4 014**	**850**	**800**	**1 660**	**1 355**	**2 230**	**875**
Investointitulot	**525**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Nettomeno	**7 086**	**4 014**	**850**	**800**	**1 660**	**1 355**	**2 230**	**875**
9410 Talonrakennus								
Investointimenot	6 773	3 030	200	200	0	50	550	0
Investointitulot	525	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	6 248	3 030	200	200	0	50	550	0
Vistan koulun peruskorjaus								
Investointimenot	6	200	0	0	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	6	200	0	0	0	0	0	0
Muut talonrak kohteet								
Investointimenot	6 766	2 830	200	200	0	50	550	0
Investointitulot	525	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	6 241	2 830	200	200	0	50	550	0
9429 Julkinen käyttöomaisuus								
Investointimenot	815	960	650	600	1 640	1 290	1 660	860
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	815	960	650	600	1 640	1 290	1 660	860

9460 Irtain omaisuus								
Investointimenot	23	24	0	0	20	15	20	15
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	23	24	0	0	20	15	20	15

40 YMPÄRISTÖLAUTA-KUNTA	TP 2025	TA 2026	LTK 2027	**TA 2027**	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
9496 Irtain omaisuus								
Investointimenot	**0**	**0**	**0**	**0**	**20**	**15**	**20**	**15**
Investointitulot	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Nettomeno	**0**	**0**	**0**	**0**	**20**	**15**	**20**	**15**

INVESTOINTIOSA YH-TEENSÄ	TP 2025	TA 2026	LTK 2027	**TA 2027**	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
Investointimenot	9 944	4 284	1 028	978	1 816	1 446	2 326	966
Investointitulot	563	100	100	100	100	100	100	100
Nettomeno	9 381	4 184	928	878	1 716	1 346	2 226	866

* Vuoden 2026 talousarvio sisältää valtuuston 23.9.2026 mennessä hyväksymät muutokset.

4 RAHOITUSLASKELMA, 1 000 €

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 357	1 532	3 039	3 574	3 811
Satunnaiset erät					
Satunnaiset menot	0	0	0	0	0
Satunnaiset tulot	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-126	0	0	0	0
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-9 944	-4 164	-978	-1 816	-1 446
Rah os investointimenoihin	525	100	100	100	100
Pysyvien vast. hyöd.luovutustulot	261	0	200	200	200
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 927	-2 532	2 361	2 058	2 665
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainojen vähennykset	48	48	48	0	0
Antolainojen lisäykset	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	28 000	7 000		3 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 512	-4 645	-5 187	-5 123	-5 123
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-7 500	0	3 000		2 500
Lainakannan muutokset yht	6 988	2 355	-2 187	-2 123	-2 623
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-154	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	6 882	2 403	-2 139	-2 123	-2 623
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 046	-129	221	-65	42

* Vuoden 2026 talousarvio sisältää valtuuston 23.9.2026 mennessä hyväksymät muutokset.

KÄYTTÖTALOUSOSA

Tarkastuslautakunta

Tulosalue **Tilintarkastus**
Vastuuhenkilö Lautakunnan puheenjohtaja Noora Eloluoto

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunta on valtuuston asettama toimielin, joka valmistelee valtuuston päätettävät tarkastusta koskevat asiat, arvioi kuinka valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet ja arvioi hallinnon ja taloudenhoidon tarkoituksenmukaisuutta.

Tarkastuslautakunta tuottaa valtuustolle olennaista ja luotettavaa arviointitietoa talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä kaupungin päätöksentekijöille hyödyllistä tietoa kaupungin tehtävien hoidon tarkoituksenmukaisuudesta, taloudellisuudesta, tuottavuudesta ja vaikuttavuudesta.

Tarkastuslautakunta työskentelee valtuustokaudelle laatimansa arviointisuunnitelman ja tätä tarkentavan vuosittain suunnittelemansa työohjelman mukaisesti.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kuntalain 122 §:n mukaan valtuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön, jonka on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja. Valtuusto voi valita tilintarkastusyhteisön enintään kuuden tilikauden tarkastamista varten. Kaupungin tilintarkastuksesta on tehty sopimus BDO Audiator Oy:n kanssa vuosille 2023-2026, sopimukseen sisältyy kaksi optiovuotta. Vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHT, HT Kirsi Ehrlund. Tilintarkastaja avustaa tarkastuslautakuntaa arviointityössä ja arviointikertomuksen laatimisessa.

Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu kuntalain mukaan valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Toimintaa kuvaavat luvut

Suorite / tunnusluku	2023	2024	2025	EN 2026	TA 2027
Tilintarkastuspäivien lukumäärä (sis. ltk kokoukset)	25	29	31	33	24

Resurssimuutokset

Vuodelle 2027 ei esitetä olennaisia henkilöstö- tai resurssimuutoksia. Tarkastuslautakunnan toiminta perustuu lakisääteiseen arviointitehtävään, kokouksiin, arviointikäynteihin, kuulemisiin ja arviointikertomuksen valmisteluun. Tilintarkastuspäivien määräksi vuodelle 2027 arvioidaan 24 päivää.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Talous ja arkijärki

Tavoite: Tarkastuslautakunta arvioi kaupungin talouden tasapainon, talouden tasapainottamistoimenpiteiden, investointien ja velkaantumisen kehitystä sekä niiden vaikutuksia palvelujen järjestämiseen.

Toimenpiteet: Talousarvion ja tilinpäätöksen tavoitteiden toteutumisen arviointi, talouden tasapainottamistoimien seuranta, investointien, lainakannan ja palveluverkon taloudellisten vaikutusten tarkastelu.

Mittari: Talouden keskeiset havainnot ja johtopäätökset sisällytetään arviointikertomukseen.

Vetoava viestintä

Tavoite: Tarkastuslautakunta vahvistaa arviointihavaintojen vaikuttavuutta ja seuraa, miten arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin ja kehittämisehdotuksiin on reagoitu.

Toimenpiteet: Seurataan aiemmissa arviointikertomuksissa esitettyjen havaintojen ja kehittämisehdotusten käsittelyä sekä kaupunginhallituksen ja toimialojen niihin antamia vastauksia. Arvioidaan, ovatko esitetyt toimenpiteet johtaneet toiminnan kehittämiseen ja tavoitteiden saavuttamiseen.

Mittari: Aiemmissa arviointikertomuksissa esitettyjen keskeisten havaintojen ja kehittämisehdotusten käsittely sekä niihin liittyvien toimenpiteiden toteutumisen arviointi on sisällytetty lautakunnan työohjelmaan ja arviointikertomukseen.

Parantava Paimio

Tavoite: Tarkastuslautakunta arvioi kuntalaisten ja henkilöstön hyvinvointia sekä palvelujen vaikuttavuutta koskevien tavoitteiden toteutumista.

Toimenpiteet: Hyvinvointia, henkilöstöä, ennaltaehkäisevää toimintaa ja palvelujen vaikuttavuutta koskevien tavoitteiden tarkastelu arviointisuunnitelman mukaisesti.

Mittari: Hyvinvointiin, henkilöstöön ja palvelujen vaikuttavuuteen liittyvät keskeiset havainnot käsitellään arviointikertomuksessa.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Tulosalueen omat					
Lautakunnan kokouspäivät	8	10	8	8	8
Kokouksissa arviointikertomuksen valmisteluun käytetty aika (h)		8	5	5	5

Tulosalueen omat nostot

Tarkastuslautakunnan toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2027 perustuvat kaupungin strategian painopisteisiin ja lautakunnan lakisääteiseen arviointitehtävään. Vuoden keskeisenä painopisteenä on kaupungin talouden tasapainon, talouden tasapainottamistoimien sekä investointien taloudellisten ja toiminnallisten vaikutusten arviointi. Lisäksi vahvistetaan arviointihavaintojen vaikuttavuutta seuraamalla aikaisemmissa arviointikertomuksissa esitettyjen havaintojen ja kehittämisehdotusten perusteella toteutettuja toimenpiteitä ja niiden vaikutuksia. Arviointityössä hyödynnetään monipuolisesti taloudellista ja toiminnallista tietoa sekä arvioidaan kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista.

Toiminnan tehostamisen toimenpiteet

Tarkastuslautakunnan toimintaa tehostetaan suunnitelmallisella vuosittaisella työohjelmalla, arviointityön kohdentamisella olennaisiin ja riskiperusteisiin aiheisiin sekä talous- ja toimintatietojen tehokkaammalla hyödyntämisellä. Kokousten, kuulemisten ja arviointikäyntien valmistelua yhtenäistetään. Mahdollisia ulkopuolisia asiantuntijapalveluja käytetään vin perustellusta tarpeesta.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 39	- 40	- 39	-0,8 %	0,4 %	- 40	- 41
Toimintakate/ jäämä	- 39	- 40	- 39	-0,8 %	0,4 %	- 40	- 41
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 39	- 40	- 39	-0,8 %	0,4 %	- 40	- 41

(1 000 €) ulkoiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 36	- 36	- 36	-0,1 %	0,1 %	- 36	- 37
Toimintakate/ jäämä	- 36	- 36	- 36	-0,1 %	0,1 %	- 36	- 37

(1 000 €) sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 3	- 4	- 4	-6,9 %	3,7 %	- 4	- 4
Toimintakate/ jäämä	- 3	- 4	- 4	-6,9 %	3,7 %	- 4	- 4

Keskusvaalilautakunta

Tulosalue **Vaalit**
Vastuuhenkilö Lautakunnan puheenjohtaja Piia Rannikko

Toiminta-ajatus

Keskusvaalilautakunnan toiminta-ajatuksena on huolehtia vaalien asianmukaisesta, luotettavasta ja lainmukaisesta järjestämisestä kunnassa sekä turvata äänioikeuden toteutuminen.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien lakisääteisten tehtävien hoitamisesta ja vaalien yleisjärjestelyistä kunnassa. Se huolehtii vaalien valmisteluun ja toimeenpanoon liittyvistä tehtävistä sekä kuntavaaleissa ehdokasasettelusta ja vaalituloksen laskennasta. Toiminnan tavoitteena on varmistaa vaalien lainmukainen, luotettava, yhdenvertainen ja sujuva järjestäminen sekä äänioikeuden häiriötön toteutuminen.

Toimintaa määrittävät vaalilainsäädäntö, oikeusministeriön ohjeistus sekä vaalikohtaiset aikataulut. Toiminnassa korostuvat vaalien turvallinen ja häiriötön järjestäminen, saavutettavat äänestyspalvelut, toimivat tietojärjestelmät sekä riittävien henkilöstöresurssien ja vaaliviranomaisten osaamisen varmistaminen. Vuonna 2027 toiminnan painopisteenä on eduskuntavaalien järjestäminen.

Toimintaa kuvaavat luvut

Suorite / tunnusluku	2023	2024	2025	EN 2026	TA 2027
Äänioikeutettuja	8585	8571	8650	ei vaaleja	8670
Äänetysprosentti					
Eduskuntavaalit	74,0				75,0
Presidentin vaalit 1.kierros		75,7			
Presidentin vaalit 2.kierros		71,6			
Eurovaalit		42,4			
Kuntavaalit			57,6		
Aluevaalit			55,9		

Resurssimuutokset

Ei resurssimuutoksia: ennakkoäänestyksen hoitamiseen palkataan riittävä määrä määräaikaisia työntekijöitä.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Talous ja arkijärki

Vaalit järjestetään kustannustehokkaasti, tavoitteena saada kustannukset katettua oikeisministeriön maksamalla korvauksella.

Vetoava viestintä

Vaalilain ja kuntalain mukaisesti lakisääteinen tiedottaminen hoidetaan kaupungin verkkosivujen kautta. Lisäksi ennakkoäänestyksestä ja vaalipäivän äänestyksestä tiedotetaan kaupungin sosiaalisen median kanavilla.

Parantava Paimio

Luodaan kaupunkilaisille yhdenvertaiset puitteet osallistua ja vaikuttaa päätöksentekoon.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Tulosalueen omat nostot

Tavoitteena turvata vaalien luotettava, yhdenvertainen ja lainmukainen toteuttaminen.

Toiminnan tehostamisen toimenpiteet

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	12		20		33,4 %		12
Toimintakulut	- 36		- 24		-16,7 %		- 35
Toimintakate/ jäämä	- 24		- 4		-41,7 %		- 23
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 24		- 4		-41,7 %		- 23

(1 000 €) ulkoiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	12		20		33,4 %		12
Toimintakulut	- 33		- 24		-14,4 %		- 35
Toimintakate/ jäämä	- 21		- 4		-41,6 %		- 23

(1 000 €) sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 3				-42,0 %		
Toimintakate/ jäämä	- 3				-42,0 %		

Kaupunginhallitus

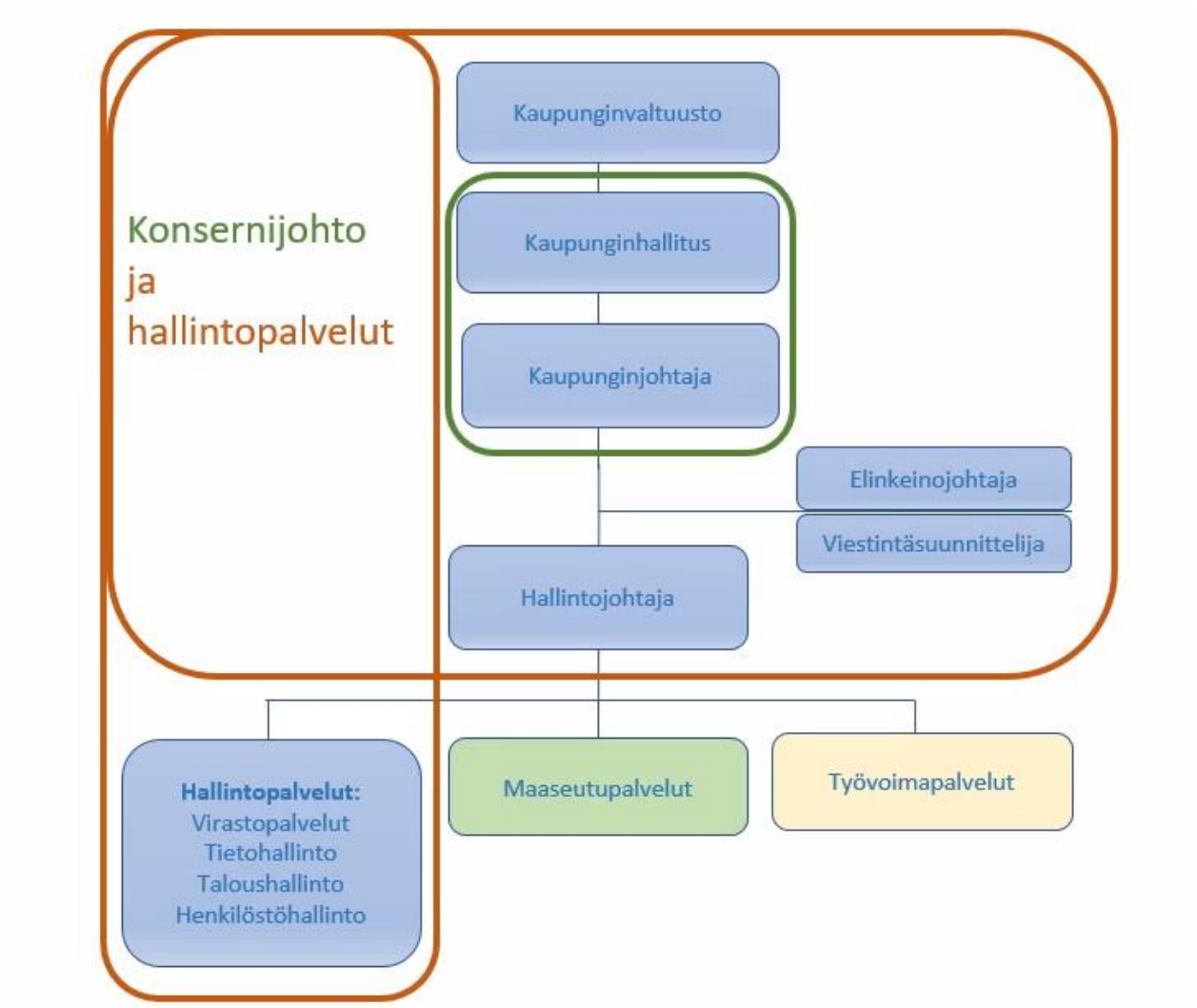
Toiminnan kuvaus

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii kolme valtuustoa sitovaa tulosaluetta:

- Konsernijohto ja hallintopalvelut
- Maaseutupalvelut
- Työvoimapalvelut

Tulosalueiden tehtävänä on tuottaa kaupunkilaisille ja kaupunkiorganisaatiolle laadukkaat, saavutettavat ja kustannustehokkaat palvelut voimassa olevan lainsäädännön, kaupungin strategian sekä valtuuston hyväksymien tavoitteiden mukaisesti.

Vuonna 2027 toiminnan painopisteinä ovat sisäisten ja ulkoisten palvelujen vaikuttavuuden parantaminen, toiminnan tuottavuuden kehittäminen sekä talouden tasapainottaminen.

Lautakunnan alla toimivat työryhmät ja vaikuttamiselimet

Kaupunginhallituksen tai kaupunginjohtajan nimeämiä henkilöstötyöryhmiä

- Tietohallinnon johtoryhmä
- Tietosuoja-tietoturvaryhmä
- Tiedonhallintalain ohjausryhmä
- Markkinointityöryhmä
- Viestintätyöryhmä

Kaupunginhallituksen nimeämiä luottamushenkilötoimikuntia

- Elinkeinotoimikunta
- Kunniamerkkiesityksiä valmisteleva toimikunta
- Ystävyystoimikunta

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	3 701	3 499	3 111	-11,1 %	-8,0 %	3 173	3 237
Toimintakulut	- 7 778	- 7 964	- 8 123	2,0 %	2,2 %	- 8 261	- 8 427
Toimintakate/ jäämä	- 4 077	- 4 466	- 5 012	12,2 %	11,5 %	- 5 088	- 5 190
Poistot ja arvonalennukset	- 84	- 86	- 88	2,3 %	2,7 %	- 88	- 88
Tilikauden yli-/alijäämä	- 4 078	- 4 468	- 5 016	12,3 %	11,5 %	- 5 093	- 5 194

(1 000 €) ulkoiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	2 015	1 765	1 448	-17,9 %	-14,1 %	1 477	1 507
Toimintakulut	- 7 406	- 7 632	- 7 794	2,1 %	2,6 %	- 7 926	- 8 084
Toimintakate/ jäämä	- 5 391	- 5 867	- 6 346	8,2 %	8,9 %	- 6 449	- 6 578

(1 000 €) sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	1 686	1 734	1 663	-4,1 %	-0,7 %	1 696	1 730
Toimintakulut	- 372	- 333	- 329	-1,1 %	-5,8 %	- 336	- 342
Toimintakate/ jäämä	1 314	1 402	1 334	-4,8 %	0,7 %	1 360	1 387

Tulosalue **Konsernijohto ja hallintopalvelut**
Vastuuhenkilö kaupunginjohtaja Nina-Mari Turpela / hallintojohtaja Jaana Hölsö

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallituksen lakisääteinen tehtävä on johtaa kunnan hallintoa, taloutta ja toimintaa sekä vastata valtuuston päätösten valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Lisäksi kaupunginhallitus valvoo kunnan etua, toimii työnantajan edustajana, vastaa toiminnan yhteensovittamisesta, omistajaohjauksesta sekä huolehtii sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Kaupunginjohtajan alaisuuteen kuuluvat myös elinkeinopalvelut ja viestintä. Hallintopalveluihin kuuluvat virasto-, talous-, henkilöstö- ja tietohallintopalvelut.

Talousarviossa virastopalveluiden vahvuus on 4,6htv/5 henkilö: tiedonhallinnan asiantuntija, hallintosihteeri, asianhallintasihteeri ja palvelusihteeri sekä 60% hallintojohtajan työajasta. Talous hallinnon 1,4 htv vahvuus koostuu taloussuunnittelijasta ja 40% hallintojohtajan työajasta. Henkilöstöhallinnossa työskentelevät henkilöstöasiantuntija ja henkilöstöpäällikkö, joka toimii myös kaupungin työsuojelupäällikkönä. Tietohallinnon vahvuus on 5 htv: tietohallintopäällikkö, kolme ict-suunnittelijaa ja yksi ict-tukihenkilö. Kaupunginjohtajan alaisuudessa työskentevät elinkeinojohtaja ja viestintäsuunnittelija.

Taloushallinnon ja palkanlaskennan palvelut hankitaan Tilikunta Oy:ltä, joka on Paimion, Kaarinan, Liedon ja Sauvon yhteisesti perustama palveluyhtiö. Hankintalakiuudistuksesta johtuen Tilikunta Oy on syyskuussa 2026 allekirjoittanut aiesopimuksen koko osakekannan myynnistä Administer Groupiin kuuluvan Kuntalaskenta Oy:lle. Tilikunnan asiakkaiden tulee kilpailuttaa taloushallinnon ja palkanlaskennan palvelut 2027 alkupuoliskolla.

Virastopalvelut valmistelee kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston käsiteltävät asiat, ohjaa kaupungin tiedonhallintaa ja arkistointia sekä vastaa muun muassa kaupungin palvelupisteen ja puhelinvaihteen toiminnasta. Tietohallinto tuottaa kaupunkiorganisaation tarvitsemat tietotekniset palvelut, sekä lisäksi osalle kaupungin konserniyhteisöistä. Henkilöstö- ja taloushallinnon rooli on huolehtia lakisääteisten velvoitteiden hoitamisesta omalla vastuualueellaan sekä ohjata ja neuvoa kaupunkiorganisaation ao. vastuuhenkilöitä.

Sähköisen asianhallinnan ja arkistoinnin vaatimusten myötä kaupungissa ollaan siirtymässä keskitettyyn kirjaamoon ja asianhallintaan, aiemmin ko. vastuu on ollut toimialoilla. Elokuusta 2026 sivistyspalveluiden asianhallintaa on hoidettu virastopalveluissa.

Kaupungin elinvoimapalvelut ja markkinointi on suurelta osin ulkoistettu kaupungin konserniyhtiölle Paimion Kehitys Oy:lle. Kaupungin viestintäyksikkö koordinoi kaupungin sisäistä ja ulkoista viestintää.

Toimintaa kuvaavat luvut

Suorite / tunnusluku	2023	2024	2025	EN 2026	TA 2027
Kokousten määrä					
Kaupunginvaltuusto	5	6	6	5	5
Kaupunginhallitus	23	23	19	18	18
Laskutietoja					
Verkkolaskujen osuus myyntilaskuista (%)	59	71	77	86	90
Verkkolaskujen osuus ostolaskuista (%)	89	93	94	95	96
Ostolaskujen määrä	10 031	9 926	10 060	9 800	9 700
Kaupungin verkkosivut					
Sivuston katselukerrat	241 932	316 389	710 836	320 000	330 000

Resurssimuutokset

Vuoden 2027 talousarvio on hallintopalvelujen tasolla toimintaa tehostava. Vuoden 2026 aikana hallintopalveluista eläköityi/eläköityy asianhallintasihteeri ja palvelusihteeri. Toimialan osaamistarpeita ja tehtävänkuvia on arvioitu ja tilalle rekrytoidaan asianhallintasihteeri perustettavaan keskitettyyn kirjaamoon.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Talous ja arkijärki

Ajantasainen kokonaiskuva kaupungin tiedoista ja resursseista:

Kaupungin henkilöstöä, prosesseja, tietoa, laitteita ja tietojärjestelmiä koskevista keskeisistä tiedoista muodostetaan yhtenäinen ja ajantasainen kokonaiskuva. Tavoitteena on parantaa tiedon hyödynnettävyyttä johtamisessa ja toiminnan kehittämisessä sekä mahdollistaa tarpeettomien laitteiden, lisenssien ja päällekkäisyyksien tunnistaminen. Samalla vähennetään tietojen manuaaliseen kokoamiseen ja ylläpitämiseen käytettävää työaikaa. Tavoitteen saavuttamista edistetään koko strategiakauden ajan jatkuvalla masterdatan hallinnan kehittämisellä.

Sujuvammat ja automatisoidut käyttövaltuusprosessit:

Käyttäjätunnusten ja käyttöoikeuksien hallintaa automatisoidaan siten, että manuaalisten työvaiheiden määrä vähenee ja käyttöoikeuksien myöntäminen, muuttaminen ja poistaminen nopeutuvat. Tavoitteena on, että valtaosa käyttäjätunnuksiin ja käyttöoikeuksiin liittyvistä rutiinitoimenpiteistä voidaan toteuttaa henkilön rooliin ja työtehtäviin perustuen automaattisesti.
Automatisoinnilla parannetaan prosessien tehokkuuden lisäksi tietoturvaa ja varmistetaan, että käyttöoikeudet vastaavat mahdollisimman ajantasaisesti henkilön työtehtäviä.

Kehittämishankkeiden kokonaisuuden hallinta ja priorisointi:

Kaupungin kehittämishankkeista muodostetaan johdolle ajantasainen kokonaiskuva, joka mahdollistaa hankkeiden systemaattisen arvioinnin ja priorisoinnin. Tavoitteena on kohdentaa käytettävissä olevat resurssit kaupungin tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisimpiin hankkeisiin sekä tunnistaa päällekkäiset kehittämistoimet ja investoinnit nykyistä aikaisemmin.
Tavoitteen saavuttamiseksi otetaan käyttöön kaupunginlaajuinen yhtenäinen toimintamalli kehittämishankkeiden esittämiseen, arviointiin, hyväksymiseen ja seurantaan.

Keskitetty kirjaamo ja asianhallinta:

Asianhallinnan tehtävät ovat sähköisen asianhallinnan ja arkistoinnin myötä tulleet vaativimmiksi. Vuoden 2027 aikana siirrytään kaupungin tasolla asianhallinnassa ja asiakirjahallinnossa keskitettyyn kirjaamoon, tällä varmistetaan tasalaatuisuus, oikeellisuus sekä toimintavarmuus.

Elinvoimapalvelut:

Elinvoimapalvelujen osalta säästöjä haetaan organisoimalla uudelleen kunnallista elinvoimayhteistyötä ja kehittämällä omia yrityspalveluita, kuten alkavan yrittäjän neuvonnat.

Vetoava viestintä

Viestinnässä koko organisaation viestintää ohjaava kaupungin viestintästrategia päivitetään vastaamaan uuden strategian linjauksia. Lisäksi päivitetään sosiaalisen median ohjeisto sekä lähinnä työntekijöille suunnattu viestintäohjeisto.
Ulkoisessa viestinnässä panostetaan siihen, että kaupunki viestii eri kanavissa aktiivisesti, ajantasaisesti, avoimesti ja yhteneväisesti.

Sisäistä viestintää kehitetään aloittamalla kaupungin poikkihallinnollisten työryhmien toiminnasta ja keskeisistä päätöksistä viestiminen. Viestintäkanavina toimivat sekä intranetin uutiset että henkilöstökokoukset.

Elinvoiman kehittämisen kannalta on olennaista, että jokainen kaupungin työntekijä uuden strategian myötä ymmärtää harjoittavansa omassa arjessaan Paimion kaupungin myyntiä ja markkinointia enemmän tai vähemmän, tehtävänsä kuvasta riippumatta. Esimerkkeinä uimahallin ja kirjaston valtavat kävijämäärät. Jokainen asiakaskontakti on myyntiä, markkinointia ja viestintää. Tavoitteena on saada henkilöstö ymmärtämään tämän vetoavan viestinnän merkitys jokaisen työntekijän arjessa. Uskalletaan puhua ulos kaikki se, mistä me voimme olla ylpeitä ja ennen kaikkea olla itse ylpeitä siitä mitä me joka päivä teemme.

Parantava Paimio

Parantava Paimio näkyy elinvoimatyössä koko kaupungin hyvinvoinnin ja elinvoiman edistämisenä. Tavoitteena on, että Paimio tunnetaan yrittäjäystävällisenä hyvinvointikaupunkina, jossa hyvä elämänlaatu, luonto, turvallinen toimintaympäristö ja toimivat palvelut tukevat sekä kuntalaisten hyvinvointia että yritysten sijoittumista, kasvua ja osaavan työvoiman saatavuutta. Elinkeinotoimi edistää tätä tavoitetta vahvistamalla työpaikkojen syntymistä, yritysten toimintaedellytyksiä, kaupungin vetovoimaa sekä yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Tavoitteena on rakentaa Paimiota paikkana, jossa ihmisillä on mahdollisuus hyvään elämään, työntekoon, yrittämiseen ja kestävään kasvuun.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Elinkeinotoimi					
EVP-indeksi		54	55	56	57
Kustannustehokas elinkeinotoimi (€/asukas)	30,18	32,72	27,85	28	28
Aktiivisten yritysten määrä	620	640	660	680	700
Imago ja tunnettuus					
Kaikille yhteiset					
Henkilökunnan kehityskeskustelut vuosittain, %	37	100	100	100	100
Henkilökunnan koulutuspäivät, 3pvä/hlö/v			3	3	3
Palvelu- / asiakastyytyväisyyskysely (tieto-hallinto)	1	1	1	1	1
Tehokas tonttimarkkinointi					
Vuokratut omakotitontit (kpl)	19	25	15	25	25
Myydyt omatalotontit (kpl)	3	10	5	10	10
Tietohallinto					
Tiedolla johtamisen kannalta keskeisten ydintietojen ja niiden relaatioiden tunnistaminen ja lisääminen masterdatajärjestelmään (tot.aste %)			100		
Henkilöstön ja luottamushenkilöiden perus-tietueen (Golden record) käyttöönotto käyttö-valtuushallinnan perustana (tot.aste %)			100		
Työhyvinvointitoimenpiteiden vaikuttavuus					
Sairauspoissaolot (pv/htv)	13,2	14	13	13	13
Työterveyshuollon palvelun painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin palveluihin (Kela I korvausten %-osuus)	60	40	50	55	60
Henkilöstökysely	0	1	0	1	0
Viestintä					
Julkaistut uutiset verkkosivustolla	247	220	240	240	240

Tulosalueen omat nostot

Ulkoisessa viestinnässä tuodaan systemaattisesti ja laaja-alaisesti esille kaupungin strategian 2027 - 2030 keskeisiä elementtejä.

Paimion parantolan saamaa statusta Unescon maailmanperintöluettelossa (osana Aalto Works -kokonaisuutta) tuodaan viestinnässä ja markkinoinnissa esille yhteistyössä Paimion parantola -säätiön kanssa Alvar Aalto -säätiön antamien linjausten pohjalta.

Markkinoinnissa on hyödynnettävissä se, että 1.1.2027 tulee kuluneeksi 30 vuotta siitä, kun Paimio julistautui kaupungiksi.

Toiminnan tehostamisen toimenpiteet

Vuoden 2026 aikana hallintopalveluista eläköityi/eläköityy asianhallintasihteeri ja palvelusihteeri. Toimialan osaamistarpeita ja tehtävänkuvia on arvioitu ja tilalle rekrytoidaan asianhallintasihteeri perustettavaan keskitettyyn kirjaamoon. Irtosanoutuneen sivistystoimen hallinnon asiantuntijan työajasta oli noin puolet asianhallintaan ja toimielinten esityslistojen ja pöytäkirjojen valmisteluun liittyviä töitä, jotka ovat siirtyneet virastopalveluiden hoidettavaksi elokuun 2026 lopulla. Tämän 2,35htv:n poistuman tilalle palkataan asianhallintasihteeri. Tehtävän painopiste on lakisääteisissä asiakirjahallinnon ja asianhallinnan tehtävissä. Muutos tulee vaikuttamaan palvelupisteen palveluaikoja supistavasti.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	2 759	2 257	2 081	-7,8 %	-12,3 %	2 123	2 165
Toimintakulut	- 4 942	- 4 718	- 4 663	-1,2 %	-2,8 %	- 4 742	- 4 837
Toimintakate/ jäämä	- 2 183	- 2 461	- 2 582	4,9 %	9,1 %	- 2 620	- 2 672
Poistot ja arvonalennukset	- 84	- 86	- 88	2,3 %	2,7 %	- 88	- 88
Tilikauden yli-/alijäämä	- 2 185	- 2 463	- 2 586	5,0 %	9,2 %	- 2 624	- 2 676

(1 000 €) ulkoiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	1 073	523	419	-19,9 %	-30,5 %	427	435
Toimintakulut	- 4 740	- 4 513	- 4 490	-0,5 %	-2,6 %	- 4 566	- 4 658
Toimintakate/ jäämä	- 3 667	- 3 990	- 4 072	2,0 %	5,5 %	- 4 140	- 4 222

(1 000 €) sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	1 686	1 734	1 663	-4,1 %	-0,7 %	1 696	1 730
Toimintakulut	- 202	- 205	- 173	-15,7 %	-7,3 %	- 176	- 180
Toimintakate/ jäämä	1 484	1 529	1 490	-2,6 %	0,2 %	1 520	1 550

Tulosalue **Maaseutupalvelut**
Vastuuhenkilö maaseutupäällikkö Elina Yrjövuori

Toiminta-ajatus

Kuntien maaseutuhallinto varmistaa maatalouden tukijärjestelmien sujuvan ja yhdenvertaisen toimeenpanon sekä tukee elinvoimaisen maaseudun kehitystä palvelemalla alueen viljelijöitä ja maaseutuyrittäjiä asiantuntevasti ja luotettavasti.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kuntien maaseutuhallinto vastaa maataloushallinnon paikallistasolla hoidettavista viranomaistehtävistä sekä palvelee alueen maatiloja ja muita maaseudun toimijoita. Keskeisiä tehtäviä ovat maatalous- ja maaseututukien käsittely, neuvonta, valvontatehtävät, rekisterien ylläpito sekä tukijärjestelmien toimeenpano.

Toiminnan tavoitteena on tarjota asiakkaille saavutettavia, yhdenvertaisia ja laadukkaita palveluja sekä varmistaa, että tukipäätökset ja muut viranomaisprosessit toteutetaan oikea-aikaisesti, yhdenmukaisesti ja lainsäädäntöä noudattaen. Maaseutuhallinto toimii yhteistyössä kuntien, Elinvoimakeskuksen ja Ruokaviraston sekä alan sidosryhmien kanssa.

Tehtävien onnistunut hoitaminen tukee alueen maa- ja elintarviketalouden toimintaedellytyksiä, yritystoiminnan jatkuvuutta sekä maaseudun elinvoiman säilymistä.

Maaseutuhallinnon toimintaympäristö muuttuu jatkuvasti. Maa- ja elintarviketalouden rakennemuutos vähentää maatilojen lukumäärää, mutta samalla tilakoot kasvavat ja toiminta ammattimaistuu. Tilojen liiketoiminta monipuolistuu, mikä lisää asiakastarpeiden ja viranomaispalveluiden vaativuutta.

Euroopan unionin yhteinen maatalouspolitiikka sekä kansallinen maatalouslainsäädäntö uudistuvat säännöllisesti, mikä edellyttää henkilöstöltä jatkuvaa osaamisen kehittämistä ja kykyä omaksua uusia toimintamalleja. Myös digitalisaatio muuttaa palveluprosesseja ja asiakkaiden asiointitapoja. Sähköiset palvelut tehostavat toimintaa, mutta samalla on huolehdittava palveluiden saavutettavuudesta kaikille asiakasryhmille.

Toimintaympäristöön vaikuttavat lisäksi ilmastonmuutos, markkinoiden vaihtelut, geopoliittiset muutokset sekä huoltovarmuuden korostuminen. Nämä tekijät lisäävät maatalousyrittäjien toimintaympäristön epävarmuutta ja korostavat luotettavan viranomaispalvelun merkitystä.

Lähivuosien keskeisiä haasteita ovat osaamisen ylläpitäminen, kasvavat tehokkuusvaatimukset sekä palvelujen tuottaminen laadukkaasti muuttuvissa olosuhteissa. Samanaikaisesti maaseudun elinvoiman, kotimaisen ruoantuotannon ja alueellisen huoltovarmuuden merkitys yhteiskunnassa korostuu, mikä vahvistaa maaseutuhallinnon perustehtävän yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Valtionhallinto on syksyllä 2026 asettanut selvityshenkilön arvioimaan maaseutuhallinnon tehostamista. Selvitystyön mahdolliset vaikutukset maaseutuhallinnon organisointiin ja palveluiden järjestämiseen ovat toistaiseksi avoimia, ja toiminta suunnitellaan nykyisen tehtävä- ja organisaatiorakenteen pohjalta.

Maaseutupalveluiden maksuosuudet 2027:

	jakaja*	%-osuus	maksuosuus
Kaarina	61	10,0 %	26 114
Kemiönsaari	135	22,1 %	57 794
Paimio	109	17,8 %	46 663
Parainen	209	34,2 %	89 474
Sauvo	98	16,0 %	41 954
	612	100,0 %	262 000

*9.6.2026 tilojen lukumäärä

Toimintaa kuvaavat luvut

Suorite / tunnusluku	2023	2024	2025	EN 2026	TA 2027
Aktiiviset maatilat (yhteensä)	655	642	619	612	605
Kaarina (kpl)	66	64	62	61	60
Kemiönsaari (kpl)	141	139	134	135	135
Paimio (kpl)	122	119	111	109	107
Parainen (kpl)	216	215	211	209	207
Sauvo (kpl)	110	105	101	98	96
Tukihakemukset (kpl)	3 834	3 783	3 655	3 548	3 450
Hallinnoitujen tukien kokonaisarvo (milj€)	21,9	22,1	22,4	-	-
Tilojen keskim. pinta-ala (ha)	59,67	61,00	62,49	-	-
Peltohehtaarit yhteensä (ha)	38 969	38 985	38 872	38 684	38 680

Resurssimuutokset

Strategiasta johdetut tavoitteet

Talous ja arkijärki

Maaseutupalvelut edistävät talouden tasapainoa hyödyntämällä resursseja tehokkaasti, kehittämällä toimintatapoja sekä vahvistamalla yhteistyötä. Tavoitteena on tuottaa laadukkaita ja vaikuttavia palveluja kustannustehokkaasti sekä turvata maaseudun elinvoimaisuuden edellytykset myös tulevaisuudessa.

Toimintaa kehitetään sujuvoittamalla työprosesseja, vähentämällä päällekkäisiä työvaiheita ja vahvistamalla kuntien välistä yhteistyötä. Kehittämistoimenpiteet kohdennetaan vaikuttavimpiin palveluihin, ja toiminnan sekä resurssien suunnittelussa hyödynnetään tiedolla johtamista tehokkuuden, laadun ja asiakaslähtöisyyden parantamiseksi.

Vetoava viestintä

Vetoavan viestinnän avulla maaseutupalvelut tekevät näkyväksi paimiolaisen maaseudun vahvuuksia, onnistumisia ja mahdollisuuksia sekä tukevat kaupungin elinvoiman ja vetovoiman vahvistumista. Tavoitteena on varmistaa, että maataloushallinnon palvelut, tukihakuihin liittyvät asiat ja muu ajankohtainen tieto tavoittavat asiakkaat oikea-aikaisesti, selkeästi ja saavutettavasti. Viestintää toteutetaan järjestelmällisesti sekä suomen että ruotsin kielellä, jotta tieto tavoittaa asiakkaat yhdenvertaisesti ja saavutettavasti.

Viestintää kehitetään hyödyntämällä sähköistä uutiskirjettä aktiivisena ja säännöllisenä asiakasviestinnän kanavana. Uutiskirjeen ja facebook-sivujen tilaajakantaa kasvatetaan suunnitelmallisesti, jotta ajankohtainen tieto tavoittaa mahdollisimman kattavasti alueen maatalousyrittäjät ja muut sidosryhmät.

Maaseutupalvelujen tunnettuutta, vuorovaikutusta ja tiedottamista vahvistetaan hyödyntämällä sosiaalisen median kanavia sekä kaupungin verkkosivuja. Ajankohtaista tietoa välitetään lisäksi yhteistyökumppaneiden viestintäkanavien kautta, jotta palvelut ja niiden sisältö ovat helposti asiakkaiden saatavilla.

Maaseudun kehityksestä, maaseutuelinkeinoista, tapahtumista ja onnistumisista viestitään aktiivisesti. Viestinnän tavoitteena on lisätä maaseutuelinkeinojen näkyvyyttä, vahvistaa myönteistä kuvaa maaseudusta sekä tukea alueen maaseutuyrittäjien toimintamahdollisuuksia.

Parantava Paimio

Parantava Paimio näkyy maaseutupalveluissa hyvinvointia, elinvoimaa ja kestävää maaseutua tukevana toimintana. Tavoitteena on edistää maaseudun yrittäjien, maatilojen ja maaseutuyhteisöjen hyvinvointia sekä vahvistaa luonnon, lähiruoan ja maaseutuympäristön merkitystä kuntalaisten hyvinvoinnin lähteenä.

Maaseutupalvelujen toiminnassa painotetaan maaseutuyrittäjien ja maatilojen toimintaedellytysten tukemista laadukkaalla viranomaispalvelulla ja neuvonnalla. Toimintavuoden aikana edistetään yhteistyötä alueen yritysten, yhdistysten ja muiden sidosryhmien kanssa sekä vahvistetaan maaseudun myönteistä näkyvyyttä viestimällä luonnon, lähiruoan ja maaseutuympäristön hyvinvointivaikutuksista. Asiakkaiden sähköistä asiointia kehitetään ja kannustetaan hyödyntämään sähköisiä palvelukanavia. Lisäksi osallistutaan aktiivisesti alueen elinvoimaa, yrittäjyyttä ja hyvinvointia edistäviin hankkeisiin ja tapahtumiin.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Kaikille yhteiset					
Henkilökunnan kehityskeskustelut vuosittain, %	0	100	100	100	100
Henkilökunnan koulutuspäivät, 3pvä/hlö/v	3	3	3	3	3
Palvelu- / asiakastyytyväisyyskysely					

Tulosalueen omat nostot

Tulosalue vahvistaa asiakasviestinnän saavutettavuutta, ajantasaisuutta ja vaikuttavuutta hyödyntämällä monikanavaista viestintää. Tavoitteen toteutumista seurataan seuraavilla mittareilla:

- Uutiskirjeitä julkaistaan vähintään 4 kertaa vuodessa.
- Uutiskirjeiden keskimääräinen avausprosentti on vähintään 50 %.
- Facebook-sivulla on vähintään 200 seuraajaa ensimmäisen toimintavuoden aikana.
- Kaikista keskeisistä tukihaku- ja asiointiajankohdista viestitään vähintään kahdessa eri kanavassa.
- Vähintään 90 % asiakaspalautteen antajista kokee saaneensa tarvitsemansa tiedon oikea-aikaisesti.

Toiminnan tehostamisen toimenpiteet

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	194	208	207	-0,5 %	3,3 %	211	215
Toimintakulut	- 256	- 259	- 260	0,1 %	0,6 %	- 263	- 268
Toimintakate/ jäämä	- 62	- 51	- 53	2,6 %	-7,6 %	- 51	- 52
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 62	- 51	- 53	2,6 %	-7,6 %	- 51	- 52

(1 000 €) ulkoiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	194	208	207	-0,5 %	3,3 %	211	215
Toimintakulut	- 240	- 241	- 246	1,7 %	1,3 %	- 248	- 253
Toimintakate/ jäämä	- 45	- 33	- 39	15,4 %	-7,5 %	- 37	- 38

(1 000 €) sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 17	- 18	- 14	-21,2 %	-8,1 %	- 14	- 15
Toimintakate/ jäämä	- 17	- 18	- 14	-21,2 %	-8,1 %	- 14	- 15

Tulosalue **Työvoimapalvelut**
Vastuuhenkilö työvoimapalveluiden päällikkö Johannes Joutsenlahti

Toiminta-ajatus

Työllisyydenhoidon tulosalue tuottaa lakisääteiset palvelut toiminta-alueensa työnhakija-asiakkaille ja työnantajille. Toiminta-ajatus on tuottaa työnhakijoille sellaiset palvelut, jotka edistävät työllistymistä ja työnantajille palvelua, jonka avulla avoimet työpaikat saadaan nopeasti täytettyä.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Toiminta-alueemme on Paimion kaupunki ja Sauvon kunta. Ensisijaisia asiakkaitamme ovat työ- tai koulutuspaikkaa etsivät toiminta-alueen työikäiset ihmiset sekä yritykset, joilla on toimipiste alueella. Palvelemme myös muiden kuntien asukkaita heidän työllistyessään alueella toimiviin yrityksiin. Toimintaympäristömme on vahvasti sidoksissa lainsäädäntöön, joka taas on jatkuvassa muutoksessa ja aiheuttaa muuttuessaan lähes poikkeuksetta tarvetta määrärahojen kasvulle. Muutokset työmarkkinoiden toiminnassa ja taloussuhdanteessa näkyvät selvästi työn määrässä ja vaativuudessa. Korkeat työttömyysluvut ja pitkittynyt työttömyys aiheuttaa välittömästi ja kumuloivasti kasvupainetta määrärahoille.

Toimintaa kuvaavat luvut

Suorite / tunnusluku	2023	2024	2025	EN 2026	TA 2027
Työttömyysprosentti	6,1	6,9	8,0	7,9	7,0
Työttömyysturvan rahoitus	73 575	170 101	653 883	861 000	861 000
Työllisyydenhoidon nettobudjetti	621 000	665 000	1 831 000	2 153 526	2 575 161

Resurssimuutokset

Työttömyyden jatkuessa tällä tasolla työttömyysturvan rahoitusvastuu kasvaa oletetusti 200 000 euroa ja palveluihin tarvittava määräraha 100 000 euroa.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Talous ja arkijärki

Keskitymme tarjoamaan palveluja työnhakijoille enemmän vaikuttavuutta arvioimalla. Kun asiakas ohjataan palveluun, pitää olla vahva oletus, että juuri tämä palvelua auttaa asiakasta työllistymään tai yritystä työllistämään. Palvelua ei tarjota vain sen vuoksi, että asiakas sitä haluaa, vaan ratkaisua tehtäessä pitää olla vahva oletus, että se todella edistää asiakkaan tilannetta.

Vetoava viestintä

Pidämme huolen, että asiakaskunta tietää meidän palveluistamme ja miten niiden piiriin voi hakeutua. Tässä taloustilanteessa emme varsinaisesti halua houkutella lisää työnhakijoita asiakaskuntaamme.

Parantava Paimio

Huolehdimme laadukkaiden lakisääteisten palvelujen tarjoamisesta. Pidämme myös huolen, että tällä hetkellä työttöminä olevat henkilöt säilyttävät mahdollisuuksien mukaan läheisen kontaktin työmarkkinoihin, eivätkä syrjäytyisi.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Kaikille yhteiset					
Henkilökunnan kehityskeskustelut vuosittain, %		100	100	100	100
Henkilökunnan koulutuspäivät, 3pvä/hlö/v		3	3	3	3
Palvelu- / asiakastyytyväisyyskysely		2	2	2	2

Tulosalueen omat nostot

Merkittävä erityisriski tulosalueella on kehno taloussuhdanne ja siitä aiheutuva työttömyys, joka liian monen kohdalla pitkittyy ja aiheuttaa kasvavaa painetta talousarvioon monella eri tavalla. Työttömyysturvan rahoitus kaatuu entistä enemmän kunnan talousarvion varaan. Nuorten työttömyys kasvaa ja on selkeä uhka syrjäytymiselle sekä näköalojen ja tulevaisuususkon kaventumiselle. Toisaalla lisääntyy myös kaiken ikäisten pitkäaikaistyöttömyys ja se työntää ihmisiä yhä kauemmas työmarkkinoista.

Toiminnan tehostamisen toimenpiteet

Nuorten paja. Nuorten pajan integroiminen osaksi Apilan toimintakeskusta tuo sekä taloudellista säästöä että toiminnallista järkevyyttä.

Maahanmuuttokoordinaattori. Maahanmuuttokoordinaattorin tehtävänkuvan laajentaminen työvoimaviranomaisen tehtäviin tuo tarpeellisen lisäpanoksen lakisääteisten tehtävien laadukkaaseen hoitoon.

Toimintakeskus Apila. Oman työpajavalmennuksen tarjoaminen pitää kohderyhmään kuuluvat asiakkaat lähellä työmarkkinoita ja vähentää ostopalvelun tarvetta sekä pitää palvelun helposti saavutettavana. Asiakasohjausta pajatoimintaan tehostetaan toiminnan vaikuttavuutta arvioimalla ja asiakassegmenttiä hiomalla. Pajalla aloitetaan lakisääteisen uravalmennuspalvelun tuottaminen.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	748	1 034	823	-20,4 %	5,0 %	839	856
Toimintakulut	- 2 579	- 2 987	- 3 200	7,1 %	12,0 %	- 3 256	- 3 322
Toimintakate/ jäämä	- 1 831	- 1 954	- 2 377	21,7 %	14,9 %	- 2 417	- 2 465
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 831	- 1 954	- 2 377	21,7 %	14,9 %	- 2 417	- 2 465

(1 000 €) ulkoiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	748	1 034	823	-20,4 %	5,0 %	839	856
Toimintakulut	- 2 427	- 2 877	- 3 058	6,3 %	13,0 %	- 3 111	- 3 174
Toimintakate/ jäämä	- 1 679	- 1 844	- 2 235	21,2 %	16,6 %	- 2 272	- 2 317

(1 000 €) sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					-50,0 %		
Toimintakulut	- 153	- 110	- 142	29,4 %	-3,4 %	- 145	- 148
Toimintakate/ jäämä	- 153	- 110	- 142	29,4 %	-3,4 %	- 145	- 148

Koulutuslautakunta

Toiminnan kuvaus

Koulutuslautakunta vastaa kaupungin opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen kehittämisestä. Tehtävänä on tuottaa kuntalaisille laadukkaat, saavutettavat ja kustannustehokkaat palvelut voimassa olevan lainsäädännön, kaupungin strategian sekä valtuuston hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Toiminta koostuu seuraavista keskeisistä palveluista:

- hallinto
- varhaiskasvatus ja esiopetus
- perusopetus ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta
- toisen asteen koulutus

Vuonna 2027 toiminnan painopisteinä ovat palvelujen vaikuttavuuden parantaminen, toiminnan tuottavuuden kehittäminen sekä talouden tasapainottaminen.

Vuoden 2027 talousarvion laadinta tapahtuu poikkeusolosuhteissa. Johtava rehtori hoitaa syksyn 2027 osin väliaikaisesti sivistysjohtajan tehtävää, johtavan rehtorin tehtävää ja osin myös Vistan koulun rehtorin tehtävää (laatii koulun talousarvion). Va sivistysjohtaja vastaa hallinnosta ja perusopetuksesta. Varhaiskasvatusjohtaja vastaa varhaiskasvatuksesta ja lukion rehtori toisen asteen koulutuksesta.

Paimion kaupunki on tilannut ukopuoliselta toimijalta FCG:ltä palveluverkkoselvityksen ja se valmistui elokuussa 2026. Palveluverkkoselvitystä voidaan jatkossa käyttää päätöksenteon yhtenä taustaaineistona. Palveluverkkoselvitys ei juurikaan näy vielä perusopetuksen vuoden 2027 talousarviossa, koska palveluverkkoselvityksen lisäksi tarvitaan vielä jatkovalmistelua. Varhaiskasvatuksen osalta tulee huomioida Jokelan tyhjillään olevan päiväkodin lakkautus.

Koulutuslautakunnan keskeinen tavoite vuodelle 2027 on varautua lähitulevaisuuden lapsi- ja oppilasmäärän vähenemisen vaikutukseen palvelujen tarjonnassa. Myös koulutuslautakunnan toimintojen alaista rakennuskantaa tulee tarkastella, jotta tarpeettomista rakennuksista voidaan luopua.

Lautakunnan alla toimivat työryhmät ja vaikuttamiselimet

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	1 738	1 536	1 303	-15,2 %	-12,5 %	1 329	1 355
Toimintakulut	- 28 588	- 29 154	- 28 989	-0,6 %	0,7 %	- 29 290	- 29 886
Toimintakate/ jäämä	- 26 851	- 27 618	- 27 686	0,2 %	1,6 %	- 27 961	- 28 531
Poistot ja arvonalennukset	- 72	- 121	- 145	19,1 %	50,3 %	- 145	- 145
Tilikauden yli-/alijäämä	- 26 924	- 27 739	- 27 831	0,3 %	1,7 %	- 28 105	- 28 675

(1 000 €) ulkoiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	1 738	1 536	1 303	-15,2 %	-12,5 %	1 329	1 355
Toimintakulut	- 24 693	- 24 842	- 24 658	-0,7 %	-0,1 %	- 24 872	- 25 380
Toimintakate/ jäämä	- 22 955	- 23 306	- 23 355	0,2 %	0,9 %	- 23 543	- 24 024

(1 000 €) sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 3 896	- 4 312	- 4 331	0,4 %	5,6 %	- 4 418	- 4 506
Toimintakate/ jäämä	- 3 896	- 4 312	- 4 331	0,4 %	5,6 %	- 4 418	- 4 506

Tulosalue **Hallinto**
Vastuuhenkilö va.sivistysjohtaja Ari Nuorikkala

Toiminta-ajatus

Paimion kaupunki edistää kaupunkilaistensa kehitystä, oppimista, henkistä kasvua ja hyvinvointia tarjoamalla varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen ja lukion koulutuspalveluja. Lakisääteisiä palveluja tuotettaessa huolehditaan erityisesti laadusta, oikeudenmukaisuudesta, toiminnan lainmukaisuudesta, joustavuudesta sekä lapsi- ja nuorisokeskeisyydestä.

Koulutuslautakunnan alaisuudessa toimiva sivistyspalveluiden hallinto huolehtii sivistysosaston molempien lautakuntien (koulutus- ja hyvinvointilautakunta) hallinnosta. Hallinnon vastuulla ovat mm. sivistyspalveluiden kirjaamo, asia- ja tiedonhallinta, arkistointi, esityslistat, pöytäkirjat, päätösten toimeenpano, hankkeiden hallinnointi ja seuranta, asiakaspalvelu, oppilasrekisterin ylläpito ja valtakunnallisten VARDA- ja KOSKI- tietovarantojen edellyttämät tehtävät, koulukuljetusten järjestäminen, oppivelvollisuuden seuranta (Valpas-rekisteri), koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinaatio- ja hallintotehtävät, yhdyspinnat ylikunnallisissa asioissa sekä hyvinvointialueen kanssa, kaupungin viranhaltijaedustus Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnassa ja FÖLI-yhteistyö sekä toimialan tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön kehittäminen.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Sivistyspalveluiden hallinnon tehtävä on jatkuvaa kehittämistyötä erilaisissa verkostoissa, alati muuttuvan lainsäädännön seurannassa ja muutosten täytäntöönpanossa, valtakunnallisten koulutuksenjärjestäjiä koskevien velvoitteiden täytäntöönpanoa ja työtä mm. tilastointien, valtakunnallisten tietovarantojen ja järjestelmien (VARDA, KOSKI, Valssi, Opintopolku, Valpas) parissa, hankerahoitusmahdollisuuksien seurantaa ja rahoitusten hakemista, kehittämishankkeiden koordinointia, yhteistyön rakentamista ja mahdollisuuksien kartoittamista eri toimijoiden välillä, uudistusprosessien johtamista sekä toimintakokonaisuuden hallintaa ja johtamista, jotta yli hallintokuntarajojen ulottuvat palvelut ja prosessit saadaan toteutettua sekä toiminnallisesti järkevällä että kustannustehokkaalla tavalla.

Hallinnon henkilöstö (sivistysjohtaja, varhaiskasvatusjohtaja (sivistysjohtajan sijainen), toimistosihteeri, palvelusihteeri, TVT-koordinaattori ja digitutor) tukevat osaltaan sivistyspalveluiden molempien lautakuntien (koulutuslautakunta ja hyvinvointilautakunta) vastuualueiden toimintaa. Hallinnon asiantuntijasta, joka toimii pelkästään sivistyksen hallinnossa, on luovuttu. Vastaavia palveluja saadaan osin tuotettua hallintopalveluista, jonne on perustettu asianhallintasihteerin toimi. Näistä palveluista laskutetaan sisäisesti sivistyksen hallintoa. Vastaavasti ulkoinen määräraha on vähennetty pois hallinnon talousarviosta.

Kouluihin liittyvät koulunuorisotyön sekä harrastamisen Paimion mallin (PaHaMa) hankkeet jatkuvat ainakin vuodelle 2027; näiden operatiivinen vastuu on vapaa-aikapalveluilla ja rahoitus hyvinvointilautakunnan talousarviossa. Sivistystoimialan hallinto tukee näiden hankkeiden toteuttamista ja raportointia.
Investointimäärärahoissa on esitys Paimion lukion oppimisympäristö hankintoihin (10 000€).
Jo aiemmin suunniteltua Vistan koulun Puukoulun peruskorjausta lykätään, koska kaupungin kiinteistöistä tullaan tekemään tarkempi tulevaisuuden suunnitelma. Myös päiväkotirakennusten lähitulevaisuuden kokonaismäärää on arvioitava, koska ennusteiden mukaan lapsimäärä on vähentymässä.

Toimintaa kuvaavat luvut

Suorite / tunnusluku	2023	2024	2025	EN 2026	TA 2027
Henkilöstömäärä hallinnossa	7	7	7	6,5	6

Resurssimuutokset

Resursseja ei lisätä.
Seuraavat alla olevat resurssit vähenevät:

- Sivistystoimiston hallinnon asiantuntija on irtisanoutunut ja hänen tilalleen ei ole palkattu uutta henkilöä. Uusi henkilö palkataan kaupungin hallintopalveluihin ja hän tekee osan sivistystoimen hallinnon asiantuntijan tehtävistä. Niistä laskutetaan sisäisesti. Ulkoisesti säästöä syntyy noin 45 000€.
- Erityisopetuksen koordinaattori palaa alkuperäiseen toimenkuvaansa, jolloin 3100 (peruskoulun yhteiset), voidaan vähentää osa eritysopetuksen koordinaattorin palkasta. Säästövaikutus on 22 200€.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Talous ja arkijärki

Palveluverkkoselvityksen jatkoanalyysin, lisäselvitysten, talousvaikutusten ja monipuolisen vaikutusarvioinnin tekeminen on vuoden 2027 keskeinen tavoite.

Johtamisen rakenteiden selkeyttäminen ja uudistus.

Vetoava viestintä

Laaditaan yhteiset ulkoisen viestinnän viestintäperiaatteet ja -kanavat.
Selkeytetään sisäistä viestintää eli sitä, mitä asioita viestitetään missäkin kanavassa (Wilma, sähköposti, Teams, kotisivut, intra).

Tutkitaan yhteistyössä tietohallinnon kanssa tietojen löydettävyyden kehittämismahdollisuuksia.
Varmistetaan, että eri osapuolilla on mahdollisuus vaikuttaa päätöksiin.

Parantava Paimio

Kerätään tietoa toiminnan laadusta henkilöstö- ja huoltajakyselyin.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Kaikille yhteiset					
Henkilökunnan kehityskeskustelut vuosittain, %			100	100	100
Henkilökunnan koulutuspäivät, 3pvä/hlö/v			3	3	3
Palvelu- / asiakastyytyväisyyskysely			1	1	1
Tulosalueen omat					
Kuukausittainen talousseuranta			12	12	12
Palveluverkkoselvityksen lisäselvitykset			1		
Otetaan käyttöön tekoälypohjaisia haku- ja tiedonhallintaratkaisuja			1	1	1

Tulosalueen omat nostot

Toiminnan tehostamisen toimenpiteet

Ei lakisääteisiä toimintoja ovat ainoastaan AIP- toiminta ja lukio, mutta näiden lopettaminen ei ole arkijärjen mukaista.

Hallintoa on osin järjestelty uusiksi ja se näkyy kohdassa resurssimuutokset.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot							
Toimintakulut	**- 565**	**- 567**	**- 520**	**-8,3 %**	**-4,0 %**	**- 526**	**- 536**
Toimintakate/ jäämä	**- 565**	**- 567**	**- 520**	**-8,3 %**	**-4,0 %**	**- 526**	**- 536**
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	**- 565**	**- 567**	**- 520**	**-8,3 %**	**-4,0 %**	**- 526**	**- 536**

(1 000 €) ulkoiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot							
Toimintakulut	**- 506**	**- 512**	**- 476**	**-7,1 %**	**-2,9 %**	**- 481**	**- 491**
Toimintakate/ jäämä	**- 506**	**- 512**	**- 476**	**-7,1 %**	**-2,9 %**	**- 481**	**- 491**

(1 000 €) sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot							
Toimintakulut	**- 60**	**- 55**	**- 44**	**-19,8 %**	**-13,3 %**	**- 45**	**- 46**
Toimintakate/ jäämä	**- 60**	**- 55**	**- 44**	**-19,8 %**	**-13,3 %**	**- 45**	**- 46**

Tulosalue **Varhaiskasvatus**
Vastuuhenkilö Varhaiskasvatusjohtaja Tuulia Tamminen

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuspalvelujen tehtävänä on järjestää kaupungissa lapsiperheiden tarpeita vastaavia laadukkaita palveluja. Palvelut voidaan tuottaa kaupungin omana toimintana tai järjestää yksityisen palveluntuottajan toimesta palvelusetelillä tai ostopalvelulla. Varhaiskasvatuksessa tuetaan perheiden kasvatustehtävää. Lapsia ohjataan terveyttä ja hyvinvointia edistäviin elämäntapoihin sekä tuetaan heidän persoonallisuutensa ja taitojensa tasapainoista kehitystä yhdessä kotien kanssa turvallisessä kasvuympäristössä.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimiossa on seitsemän toiminnassa olevaa kunnallista päiväkotia, jotka sijaitsevat eri puolilla kaupunkia. Hoitajan kotona toimivia perhepäivähoitoryhmiä on 7 (23.9.2026). Lempilän päiväkodin, Keskitalon tiloissa toimii perhepäivähoidon varahoitoyksikkö Käenpesä, jonka toimintaa on harkittu lopetettavan kevätkauden 2027 jälkeen perhepäivähoitajien vähentyessä. Varhaiskasvatukseen on laadittu FCG:n toimesta palveluverkkoselvitys 8/2025. Selvityksen yhtenä toimenpide-ehdotuksena ollut Jokelan päiväkodin lakkauttaminen tulee päätettäväksi loppuvuonna 2026. Jokelan päiväkodin tiloissa ei ole ollut kunnallista varhaiskasvatustoimintaa kevään 2025 jälkeen ja päiväkoti olisi täten mahdollista lakkauttaa 1.1.2027 alkaen. Paimion varhaiskasvatuksen lapsimäärän ikäluokittaista vähenemisestä ja yksityisen varhaiskasvatuksen vajaatäyttöisyydestä riippuen Preitilän päiväkodin mahdollinen lakkauttamistarve tulee päätettäväksi loppuvuonna 2026. Talousarviossa olevat palkkakulut on suunniteltu siten, että Preitilän päiväkoti ei olisi enää toiminnassa 1.8.2027 alkaen ja vakinainen henkilöstö olisi sijoitettu muihin varhaiskasvatuksen yksiköihin.

Yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja tarjoaa kaupungin alueella kolme päiväkotia ja yksi ryhmäperhepäivähoitoyksikkö kolmen eri palveluntuottajan toimesta. Paimiolaisia lapsia on myös muissa kunnissa sekä kunnallisessa että yksityisessä varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen piirissä on 78% paimiolaisista vuosina 2020-2026 syntyneistä lapsista ja 85% vuosina 2020-2025 syntyneistä lapsista. Kotihoidontuen piirissä on vuoden 2025 aikana ollut keskimäärin 94 lasta ja kotihoidon tukeen tullaan varaamaan talousarviossa vuoden 2026 kustannusten toteutumien mukainen taso, joka on kuitenkin 40 000€ vähemmän kuin TA26:ssa.

Paimion varhaiskasvatuksessa on käytössä yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteli, jonka avulla perhe voi ostaa lapselleen varhaiskasvatuspalvelut kaupungin hyväksymältä yksityiseltä palveluntuottajalta. Paimion palvelusetelin perusarvo on 1.8.2026 alkaen 1054€ ja seutukunnallisesti yksi korkeimmista. Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelitoimintaa ohjaa paikallisella tasolla Paimion yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirja (26.5.2026 § 72). Yhteistyö yksityisten palveluntuottajien kanssa pidetään avoimena ja vastavuoroisena sekä palveluntuottajia kohdellaan yhdenvertaisesti kaupungin vastatessa yksityisen varhaiskasvatuksen ohjauksesta ja valvonnasta.

Elokuussa 2026 tehty varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys otti kantaa yksityisen varhaiskasvatuksen rooliin esiopetuksen järjestäjänä jatkossakin sekä asiakasohjauksen ja rahoituksen keinojen käyttöön asiakkaiden ohjaamisessa aiempaa tehokkaammin kaikkiin kaupungissa oleviin yksikköihin. TA27:ssa on varattu palveluseteleille +100 000€ kokonaismäärärahan ollessa nyt 2,2 milj.€. Palveluverkkoselvityksen mukaan yksityiset varhaiskasvatuspalvelut ovat kaupungille edullisin tapa järjestää varhaiskasvatusta. Erot johtuvat selvityksen mukaan henkilörakenteesta, palkkatasosta, erilaisista tilamitoituksista ja varustelutasosta. Palvelusetelitoiminta mahdollistaa sen ettei kunnan tarvitse investoida päiväkoteihin merkittäviä summia.

Vaikka valtakunnallisesti varhaiskasvatuksen toimintaympäristöä on koetellut pula koulutetusta henkilökunnasta, tilanne Paimion kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on kuitenkin näyttänyt kehittyvän positiivisesti. Valtakunnalliset varhaiskasvatuslain henkilöstön kelpoisuusehdot muuttuvat vuonna 2030 ja henkilöstön lakisääteisesti korkeampi koulutustaso vaikuttaa jo tässä vaiheessa talousarvion henkilöstömenoihin. Jotta varhaiskasvatuspalvelut pystyvät rekrytoimaan ja pitämään kiinni jatkossakin koulutetuista ja tehtäväänsä sitoutuneista työntekijöistä, tulee henkilöstön hyvinvoinnista, työskentelyolosuhteista ja palkkauksesta huolehtia jatkossakin.

Perusopetuslain muutoksen myötä 1.8.2025 esiopetuksen tuki muuttui entistä inklusiivisempaan suuntaan. Esiopetusryhmässä opetusta tukevat järjestelyt ovat nousseet tärkeäksi kivijalaksi, lapsella on oikeus ryhmäkohtaisiin tukimuotoihin tai niiden riittämättömyyden jälkeen myös lapsikohtaisiin tukitoimiin. Varhaiskasvatuksessa olevan lapsen oikeudesta tarvitsemaansa pedagogiseen tukeen sekä varhaiskasvatuksessa annettavan tuen rakenteista määrätään varhaiskasvatuslaissa. Tukea toteutetaan ns. kolmiportaisentuen mallilla; yleisenä, tehostettua tai erityisenä tukena. Lapselle on annettava tukea heti, kun tuen tarve havaitaan. Vuonna 2026 kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on ollut 80% varhaiskasvatusikäisten tuen päätöksen saaneista lapsista. Kuntalaisten yhdenvertaisen kohtelun turvaamiseksi tuen saamisesta yksityiseen päiväkotiin sekä erityisopettajaresurssista on kirjattu myös päivitettyyn palvelusetelisääntökirjaan.

1.11.2025 käyttöön tullut uusi toiminnanohjausjärjestelmä AlfaeCaren Daisy on sujuvoittanut asiakaslaskutukseen ja päätöksentekoon liittyviä prosesseja. Varhaiskasvatuksen yhä lisääntyvä 0-maksuisten asiakasjoukko on kasvanut sekä kunnallisessa että yksityisessä varhaiskasvatuksessa merkittävästi 8/2026 asiakasmaksupäivityksen seurauksena. Yhä useampi perhe ei maksa varhaiskasvatusmaksua lainkaan (53,8% 23.9.2026). Pienentyneet asiakasmaksutulot (vuodesta 2025 vuoteen 2027 -110 000€) vaikuttavat merkittävästi varhaiskasvatuksen kokonaiskustannuksiin haastaen myös talouden sopeuttamistoimia.

Toimintaa kuvaavat luvut

	2023	2024	2025	EN 2026	TA 2027
Lapsimäärä yhteensä syyskuu	671	620	586	582	561
Kaupungin päiväkodit	358	375	379	393	360
Kaupungin pph + ryhmis	56	51	38	23	23
Yksityiset päiväkodit	235	172	151	148	160
Yksityinen pph + ryhmis	14	13	13	12	12
Varhaiskasvatuksessa muualla	8	9	5	6	6
Vuorohoidossa	54	50	44	50	50
Hoito- ja kasvatushenkilöstö					
Päiväkodeissa	90	98	101	102	95
Pph:ssa + ryhmiksessä	18	18	18	14	12
Tuet perheille					
Palveluseteli	202	185	164	160	170
Yksityisen hoidon kuntalisä	1	0	0	0	0

Resurssimuutokset

Varhaiskasvatuksen talouden tasapainottamisen mahdollisuudet liittyvät erityisesti henkilöstökulujen vähentämiseen.

Kustannussäästöt syntyvät seuraavin toimenpitein:

Palveluverkkoselvityksen toimenpide-ehdotukset huomioiden Preitilän päiväkodin jatkosta päätetään koulutuslautakunnassa loppuvuonna 2026. Vuodelle 2027 varataan tässä vaiheessa talousarvioon määrärahat 31.7.2027 asti, jonka seurauksena päiväkodin vakinainen henkilöstö siirtyisi muihin päiväkoteihin.

- Muissa päiväkodeissa olleelle määräaikaiselle henkilöstölle tehdään uusi työsopimus vain jos lakisääteinen suhdeluku lapsimäärään nähden sen edellyttää. Työsopimuksia tehdessä otetaan huomioon 2030 vuoden kelpoisuusehdot.
- Kiinteistösäästöt mahdollistuvat Preitilän päiväkodin vuokra- ja käyttökuluista sekä muista kiinteistöön liittyvistä siivous- ja huoltokuluista,
  - vuokrat - 15 000€
  - kiinteistökulut - 3 000€
  - siivouskulut -8 000€ yht. -26 000€

Henkilöstövähennykset:

Luovutaan kahdesta varhaiskasvatuksen hoitajasta ja mahdollistetaan tilalle uuden vuorohoitajan palkkaaminen hoitajan eläköityessä 1.2.2027

- palkkakustannukset -53 000€

Luovutaan kahdesta määräaikaisesta varhaiskasvatuksen avustajasta ja yhdestä osa-aikaisesta (40%) varhaiserityiskasvatuksen lastenhoitajasta lapsitarpeiden vähentyessä 1.8.2027 alkaen

- palkkakustannukset -38 000€

Luovutaan osa-aikaisesta laitosapulaisesta (60%) työntekijän eläköityessä ja määritellään laitosapulaisten alueet uudelleen 1.8.2027 alkaen

- palkkakustannukset -12 000€

yht. -103 000€

Perhepäivähoidon kysynnän vähentyessä päiväkodissa työskenteleville, vakinaisille perhepäivähoitajille annetaan ensisijaisesti päiväkodeista töitä huomioiden henkilöiden kelpoisuudet

Perhepäivähoidon varahoitoyksikkö Käenpesä lakkautetaan 31.7.2027 ja tiloihin muodostetaan tarpeen vaatiessa kolmas varhaiskasvatusryhmä Lempilän päiväkotiin.

- ei erityisiä kustannusvaikutuksia

Luovutaan kahdesta perhepäivähoitajasta heidän eläköityessään, koska tehtäviin ei ole tarvetta palkata uusia tekijöitä

- palkkakustannukset -58 000€

yht. -58 000€

Esitetty arvio varhaiskasvatuksen kustannussäästöille vuodelle 2027 yht. -187 000€

Strategiasta johdetut tavoitteet

Talous ja arkijärki

Varhaiskasvatuksessa talouden johtaminen otetaan entistä vahvemmin esihenkilöiden jokapäiväiseen toimintaan mukaan; arkea johdetaan tiedollajohtamisen keinoin Daisy-järjestelmän käyttö- ja täyttöasteilla, raporteilla ja työvuorojen ennakoinnilla. Ennakointia ja taloudellisista suunnittelutyötä tehdään entistä tietoisemmin ja suunnitellummin sekä henkilöstö- ja ruokailukulujen seurantaa vahvistetaan.

Koko varhaiskasvatuksen henkilöstö on mukana taloudellisemman toiminnan edistämisessä. Tämä tarkoittaa henkilöstöltä vahvaa itsensä johtamista; tehokkaan, mutta laadukkaan työpäivän toteuttamista joka hetki. Asiakkaiden todellista tarvetta ylittävä palvelutoiminta otetaan puheeksi taloudelliset näkökulmat huomioiden. Henkilölle avataan arjen kustannusrakenteita, jotta ymmärrys talouden pienistä ja toisaalta varhaiskasvatukselle merkittävistä isommista kuluista kirkastuu. Henkilöstöltä odotetaan yhä enemmän joustavuutta siirtymisissä tarpeen mukaan päiväkotiryhmästä toiseen auttamaan ja välillä myös toiseen varhaiskasvatusyksikköön. Varhaiskasvatuksen kesä- ja joulupäivystykset suunnitellaan ja toteutetaan yhä tehokkaammiksi ja lapsimääriltään ennakoitavimmiksi niiden toteutuessa keskitetysti vain yhdessä päiväkodissa (Tapiola/Oinila).

Vetoava viestintä

Varhaiskasvatuksessa kiinnitetään yhä enemmin huomiota kirjalliseen viestintään varmistaen, että koko henkilöstö ja asiakasperheet saavat tiedon oikeanaikaisesti ja asiallisesti. Lasten huoltajia ohjataan aktiivisesti asioissa, jotka vaikuttavat varhaiskasvatuksen taloudellisempaan toteuttamiseen (mm.hoitoaikavaraukset, poissaoloilmoitukset). Henkilöstölle merkittäviä viestintävälineitä on omasta työpuhelimesta ja tietokoneelta löydettävät yhteydenpitosovellukset. Henkilöstölle painotetaan Daisyn, Teamsin, Intran ja Officen monipuolista ja tietoturvallista käyttöä. Jokaisella varhaiskasvatuksen työntekijällä on velvollisuus seurata käytössä olevia viestintäkanavia ja etsiä aktiivisesti tarvitsemaansa tietoa.

Vaikuttava viestintä varhaiskasvatuksessa merkitsee myös kasvoikkain tapahtuvan viestinvaihdon ja keskustelun tärkeyden korostamista sekä omassa tiimissä ja työyhteisössä kuin asiakasperheiden ja yhteistyötahojenkin kanssa. Paimion varhaiskasvatuksen Karvin Valssi-arviointi tehtiin maaliskuussa 2026 aiheesta Sensitiivinen vuorovaikutus ja ilmaisun tavat. Tämän kehittämisteeman kanssa jatketaan aina kevääseen 2027 asti. Työsuojelullisesti ja työterveyden näkökulmasta tärkeää viestintää edistetään myös haastavissa asiakas- tai henkilöstötilanteissa, joissa henkilöllä on oikeus keskustella ja käsitellä haasteellistakin asiaa sovittelutoiminnalla tai työnohjauksella.

Lasten kanssa välittävä viestintä on lasta vahvasti osallistavaa. Kaikilla lapsilla tulee olla käytössä viestintämahdollisuus suullisesti, kuvin tai muilla kommunikoinnin keinoin. Lapsia osallistetaan myös suunnittelemaan toimintaa, ideoimaan oppimisympäristöä ja vaikuttamaan omaan varhaiskasvatuspäiväänsä aktiivisesti ja demokratian alkeita oppien. Lapsiryhmissä järjestetään lasten ryhmäkokouksia, joissa lapset pääsevät äänestämään ja tuomaan esille ajatuksiaan sekä uusia ideoitaan.

Varhaiskasvatukselle on tärkeää tehdä näkyväksi laadukasta pedagogista toimintaa. Käytössä on varhaiskasvatuksen oma Instagram-tili, jota päivitetään aktiivisesti tuoden esille varhaiskasvatuksen arkea. Tällä edistetään varhaiskasvatuksen henkilöstön ja asiakasperheiden veto- ja pitovoimaa.

Parantava Paimio

Varhaiskasvatuksen parantava Paimio näkyy lasten sekä hyvinvoinnin edistämisessä oppimistulosten parantumisessa. Hyvinvoiva lapsi liikkuu, leikkii, iloitsee muiden lasten ja henkilöstön seurassa

monenlaisista ympäristöissä. Kiinnitämme huomiota yhä enemmän lasten ruokakasvatukseen uuden ateriapalvelutuottajan kanssa yhteistyössä, varmistamme lepoa ja rauhaa oppimisympäristön muokkauksilla sekä vahvistamme esiopetuksen. Liikunnallisen elämäntavan lakimuutoksen siivittämänä sekä lasten että heidän huoltajiensa liikunnallisemman arjen toteutumisen. Pidämme luontoliikunnan ja kestävän kehityksen arvot korkealla sijalla ja nautimme lasten kanssa Paimion merkittävästä kirjasto- ja kulttuuritoiminnasta.

Varhaiskasvatuksen hyvinvoiva henkilöstö luottaa tiimiinsä, työyhteisöönsä ja esihenkilöönsä.Työhyvinvoinnin kehittäminen Open Minds-yrityksen kanssa on ollut vuosien 2024-2026 aikana merkittävä koulutuksellinen panostus, jota henkilöstö on arvostanut. Syksyn 2026 tiimikoulutukset jatkuvat vuodelle 2028 ja koulutuksellisina painopisteinä ovat erityisesti liikunta, lääkehoito, moniammatillisuus, MAPA ja MiniVerso-vertaissovittelutoiminta. Nämä kaikki parantavat henkilöstön ja sitä kautta lasten sekä perheiden hyvinvointia. Yhteistyötä työterveyden kanssa kehitetään ja henkilöstön sairauspoissatilastoja seurataan niihin aktiivisesti puuttuen.

Parantava Paimio vastaa varhaiskasvatuksessa myös jatkuvaan kehittämistarpeeseen. Varhaiskasvatuksen laatua arvioidaan jatkuvasti ja suunnitelmallisesti erilaisten vuosikellojen mukaan. Karvin Valssi-arviointi keväällä 2027 ja huoltajille tehtävät asiakastyytyväisyyskyselyt toteutetaan siten, että niistä syntyy aidosti tarvetta tulosten käsittelyyn ja toiminnan edelleen kehittämiseen.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Kaikille yhteiset					
Henkilökunnan kehityskeskustelut vuosittain, %	100	100	100	100	100
Henkilökunnan koulutuspäivät, 3pvä/hlö/v	3	3	3	3	3
Palvelu- / asiakastyytyväisyyskysely	1	1	1	1	1
Tulosalueen omat					
Daisy päiväkotikohtainen kuukausittainen käyttöaste on yli 75%			1	1	1
Vähintään 80% opettajista on saanut tekoälyn hyödyntämisen peruskoulutuksen			1	1	1
Kasvatushenkilöstöstä 80 % on 2030 lain mukaisesti koulutettuja					1
Mielenterveyden sairaspoissaolot ovat alle 3 päivää/henkilö vuodessa			1	1	1

Tulosalueen omat nostot

Erityisriskinä varhaiskasvatuksessa on perhepäivähoitotoiminnan kysynnän vähentyessä vakinaisten perhepäivähoitajien sijoittamismahdollisuus päiväkoteihin huomioiden varhaiskasvatuslain edellyttämät kelpoisuusehdot. Tarve voi tulla perhepäivähoitajien ammatilliselle täydennyskouluttamiselle tai työn uudelleen järjestämiselle pysyvänä järjestelynä.

Erityisriskinä varhaiskasvatuksessa on yksityisen varhaiskasvatuksen laadulliset ja taloudelliset haasteet, jotka voivat vaikuttaa kaupungin varhaiskasvatuksen tilanteeseen ennakoimattomilla tavoilla ja nopeallakin aikataululla huolimatta palvelusetelisääntökirjan ehdoista.

Toiminnan tehostamisen toimenpiteet

Paimion varhaiskasvatuksen toiminta on pääosin lakisääteistä. Paimion kaupungilla ei ole tarjolla avoimia varhaiskasvatuspalveluita tai kotihoidontuen kuntalisää, jotka olisivat lakisääteisten palveluiden ulkopuolella ja täten arvioitavissa uudelleen. Asiakasperheillä on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuksen palveluseteliä toivomaansa kaupungin hyväksymään palvelusetelituottajan palveluihin. Tämä ei ole lakisääteistä palvelua, mutta mahdollistaa asiakkaiden laajemman valintamahdollisuuden ja luo samalla edellytyksiä varhaiskasvatusyritysten toiminnalle. Tätä lakisääteisten palvelujen ulkopuolella olevaa palvelua olisi mahdollista rajoittaa, mutta se ei ole varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvityksen mukaan tarpeellista vaan päinvastoin sen laajentamiseksi tulisi pohtia taloudellisia sekä laadullisia ratkaisuja.

Kolme ei-lakisääteistä toimintoa, joiden laajuutta, tuottamistapaa tai tarvetta voidaan arvioida uudelleen

- Varhaiskasvatuksen henkilöstön vaateraha:

Varhaiskasvatuksen vaateraha on vapaaehtoinen etu, jonka tarkoituksena on tukea henkilöstön työssä jaksamista ja viihtymistä sekä helpottaa työnantajan vetovoimaisuutta. Se kattaa osan työntekijän työssä tarvitsemien vaatteiden kustannuksista, jotka kuluvat nopeasti käytössä ja pesussa, erityisesti ulkoilun ja sääolosuhteiden vuoksi.
Paimion varhaiskasvatuksessa on ollut käytössä vuonna 2026 70€:n vaateraha kaikille ulkona lapsiryhmän kanssa toimiville työntekijöille ja ryhmää avustaville laitosapulaisille, jotka käsittelevät lasten pyykkiä sekä vastaavat osittain päiväkodin siisteydestä.

Etu on ollut käytössä noin 90:lle työntekijälle vuosittain. Kustannusvaikutus 6 300€/vuodessa.

- Varhaiskasvatuksen henkilöstön täydennyskoulutukset:

Varhaiskasvatuksen henkilöllä on ollut hyvät mahdollisuudet osallistua koulutuksiin ja monilla ammattiryhmillä koulutuspäiviä on kertynyt enemmän kuin lakisääteiset 3/per vuosi. Tämä on ollut henkilökunnan veto- ja pitovoiman vuoksi tärkeä henkilöstöetu, joka on myös osaamisen kasvamisena myötä myötävaikuttanut laadukkaamman varhaiskasvatuksen järjestämisen.

Varhaiskasvatuksen opettajan tutkintoon toteutettuja palkallisia vapaapäiviä on voinut erillisellä hakemuksella ja kriiteereillä saada 10 päivää vuodessa/opiskelija. Palkalliset opiskelupäivät ovat olleet varhaiskasvatuksen pitkäaikaisille ja sitoutuneille työntekijöille taloudellisesti ja hyvinvointia sekä osaamista lisäten tärkeitä, mutta ovat myös hyödyntäneet Paimion kaupunkia lakisääteisen henkilöstörakenteen vahvistamisessa.

Täydennyskoulutusmahdollisuus on toteutunut vuonna 2026 noin 30 työntekijälle. Kustannusvaikutus koulutuksesta noin 4000€/vuodessa + sijaisjärjestelyistä syntyneet kulut. Koulutusmäärärahoja on karsittu jo TA27:seen merkittävästi edellisistä vuosista.

Varhaiskasvatuksen opettajan tutkinnon täydennyskoulutusmahdollisuus on toteutunut vuosina 2023-2026 noin 3 työntekijälle vuodessa.
Kustannusvaikutus sijaisjärjestelyistä syntyneet kulut noin 10*150€/pv/vuosi yht. 4500€/vuodessa

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	531	451	430	-4,6 %	-9,5 %	439	448
Toimintakulut	- 10 917	- 10 984	- 10 667	-2,9 %	-1,1 %	- 10 722	- 10 947
Toimintakate/ jäämä	- 10 386	- 10 533	- 10 237	-2,8 %	-0,7 %	- 10 283	- 10 499
Poistot ja arvonalennukset	- 46	- 81	- 51	-37,5 %	4,9 %	- 51	- 51
Tilikauden yli-/alijäämä	- 10 433	- 10 615	- 10 288	-3,1 %	-0,7 %	- 10 334	- 10 550

(1 000 €) ulkoiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	531	451	430	-4,6 %	-9,5 %	439	448
Toimintakulut	- 9 624	- 9 618	- 9 413	-2,1 %	-1,1 %	- 9 443	- 9 642
Toimintakate/ jäämä	- 9 093	- 9 167	- 8 983	-2,0 %	-0,6 %	- 9 004	- 9 194

(1 000 €) sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 1 293	- 1 366	- 1 255	-8,2 %	-1,5 %	- 1 280	- 1 305
Toimintakate/ jäämä	- 1 293	- 1 366	- 1 255	-8,2 %	-1,5 %	- 1 280	- 1 305

Tulosalue **Perusopetus**
Vastuuhenkilö va. sivistysjohtaja Ari Nuorikkala

Toiminta-ajatus

Perusopetuksen tehtävänä on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Lisäksi perusopetuksen tehtävänä on edistää sivistystä, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä luoda kaikille oppilaille samanlaiset valmiudet jatko-opintoihin.

Tiivistetysti perusopetuksen tehtävä on:

- kasvattaa vastuullisia ja aktiivisia kansalaisia
- opettaa perustiedot ja -taidot eri oppiaineissa
- tukea oppimista, hyvinvointia ja persoonallista kasvua
- edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisia koulutusmahdollisuuksia
- antaa valmiudet jatko-opintoihin ja elinikäiseen oppimiseen

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimion perusopetukseen kuuluu neljä peruskoulua, jotka antavat yleisopetusta. Vistan koulu on vuosiluokkien 1-9 yhtenäiskoulu, ja kolme muuta peruskoulua ovat alakouluja, jotka antavat yleisopetusta vuosiluokilla 1-6. Hanhijoen koulussa on kolme vahvaa tukea (opetus järjestetään oppimiskyvyn vaikuttavan vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoiteen perusteella) tarvitsevaa erityisluokkaa varhennetun oppivelvollisuuden oppilaille vuosiluokilla 1-9. Vistan yhtenäiskoulun alaisuudessa toimii lisäksi kaksi sivutoimipistettä Paimiossa toimivien lastensuojeluyksiköiden yhteydessä.

Oppilasmäärä alakouluissa (luokilla 1-6) on laskussa. Laskua vuoden 2026 syyskuusta vuoden 2027 syyskuuhun on n. 25 oppilasta. Yläkoulussa sen sijaan oppilasmäärä vielä kasvaa syyskuusta 2026 syyskuuhun 2027 n. 20 oppilaalla.

Valmistuneessa palveluverkkoselvityksessä todetaan, että Paimiossa ei tarvita jatkossa kuin kolme peruskoulua. Perusopetuksen palveluverkon monipuolinen jatkoselvitys on keskeinen perusopetuksen tavoite vuoden 2027 osalta.

Talousarvioehdotus vuodelle 2027 on laadittu niin, että alakouluihin perustetaan vain kuusi 1. luokkaa syksyllä 2027. Säästövaikutus 27 000€. Säästö kohdentuu lopullisesti siihen kouluun, josta yksi luokanopettajan virka vähennetään. Talousarvioesityksessä se kohdentuu Vistan kouluun, mutta kun helmikuussa päätetään 1.luokan oppilaiden sijoittumisesta kouluihin. Määrärahan poisto kohdennetaan oikeaan kouluun

Talousarvioesityksessä vuodelle 2027 on keskeistä se, että laatu pyritään säilyttämään. Mikäli FCG:n laatimaa palveluverkkoselvitystä tullaan toteuttamaan, se antaa mahdollisuuden säästää perusopetuksesta lisää aikaisintaan vuonna 2028. Tällöinkin olisi tarkoituksenmukaista olla säästämättä laadusta ja säästää ennemmin mm rakennuksista.

Oppilaiden kouluun kiinnittymistä helpottavan Vistan koulun erityisluokan (Poiju-luokan) toiminta on ollut tuloksekasta ja näin on käytännössä kokonaan saatu poistumaan pitkäkestoinen sairaalakouluopetuksen oppilaspaikkatarve ja tästä aiheutuvat kustannukset. Lukuvuodesta 2025 - 2026 Poiju-luokkaan kohdennettin kaksi erityisluokanopettajaa, ja toimintaa on tarkoitus jatkaa kahden erityisluokanopettajan resurssilla. Jos Poiju-luokan oppilasmäärä ei edellytä kahta opettajaa, toinen erityisluokanopettaja voi toimia joustavasti erityisluokanopettajana myös muille oppilaille.

Toimintaa kuvaavat luvut

Suorite / tunnusluku	2023	2024	2025	EN 2026	TA 2027
Perusopetuksen opetuskustannus €/oppilas	5 257	5 567	6 006	6 190	
Kustannukset yhteensä €/oppilas	8 701	9 468	10 866	11 191	
Vertailu:					
Kunnat keskimäärin opeuskustannukset €/oppilas	5 982	6 151	6 430		
Kunnat keskimäärin kustannukset yhteensä €/oppilas	11 073	11 502	11 926		

Resurssimuutokset

Resurssilisäyksiä ei tehdä lainkaan.

Resurssivähennyksiä tehdään seuraavasti:
Koulunkäynnin ohjaajien määrän vähennys Vistan koulu 6 ohjaajaa. Säästövaikutus vuodelle 2027 on 93 600 €. Ohjaajien määrää voidaan laskea, koska erityisopettajien määrää on nostettu.

- Oppilasmäärän lasku alakouluissa vähentää tarvike-, kirja- ja ruokailukustannuksia. Vuoden 2025 syyskuusta oppilasmäärä laskee vuoden 2026 syyskuuhun noin 40 oppilaalla ja sen jälkeen vielä vuoden 2027 syyskuuhun lisää 25 oppilaalla. Säästövaikutusarvio noin 7000€. Lopulliseen säästövaikutukseen vaikuttaa mm. oppikirjojen kierrätysmahdollisuudet.
- Vistan koulusta on mahdollista vähentää yksi luokanopettaja, koska Vistalle kaavaillaan kahta luokanopettajaa 1. luokalle, mutta kuudennelta luokalta vapautuu kolme luokanopettajaa. Säästövaikutus on 27 000€.
- Yläkouluun muodostetaan seitsemän yleisopetuksen seitsemättä luokkaa (ylipaikoilla syksyn oppilasennusteen mukaan on kolme oppilasta). Ysiltä valmistui keväällä 2026 kahdeksan yleisopetuksen luokkaa. Säästövaikutus on noin 25 000€.
- Vistan koulusihteeriresurssi vähenee ½ henkilötyövuodella. Säästövaikutus on noin 13 200€.
- Alakouluihin perustetaan vain kuusi 1. luokkaa syksyllä 2027. Säästövaikutus 27 000€. Säästö kohdentuu lopullisesti siihen kouluun, josta yksi luokanopettajan virka vähennetään. Talousarvioesityksessä se kohdentuu Vistan kouluun, mutta kun helmikuussa 2027 päätetään 1.luokan oppilaiden sijoittumisesta kouluihin. Määrärahan poisto kohdennetaan oikeaan kouluun.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Talous ja arkijärki

Huomioidaan oppilasmäärän muutokset niin, ettei €/oppilas kustannukset nouse yleistä hintakehitystä nopeammin

Kartoitetaan kolmeen peruskoulun siirtymisen hyödyt ja haitat.

Vetoava viestintä

Hyödynnetään sosiaalista mediaa koulujen positiivisen toiminnan viestinnässä.

Parantava Paimio

Hyödynnetään perusopetuksen laatukyselyjä. Koulujen toiminnan arviointia varten on kuntaan valittu kaksi laatuvastaavaa. Laatukyselyjä suoritetaan vuosittain.

Osallistutaan opetuksen kansallisiin arvionteihin (Karvi, PISA yms.) ja menestytään niissä valtakunnan keskiarvoa paremmin.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Kaikille yhteiset					
Henkilökunnan kehityskeskustelut vuosittain, %			100	100	100
Henkilökunnan koulutuspäivät, 3pvä/hlö/v			3	3	3
Palvelu- / asiakastyytyväisyyskysely			1	1	1
Tulosalueen omat					
Vähintään 80% henkilöstöstä on saanut tekoälyn hyödyntämisen peruskoulutuksen			1	1	
Osallistutaan opetuksen kansallisiin arvionteihin (Karvi, PISA yms.) ja menestytään niissä valtakunnan keskiarvoa paremmin.			1	1	1
99% yhdeksännen luokan oppilaista saa päättötodistuksen			1	1	1

Tulosalueen omat nostot

Toiminnan tehostamisen toimenpiteet

Tehostamisen toimenpiteet näkyvät kohdassa resurssimuutokset.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	1 051	956	839	-12,3 %	-10,1 %	855	872
Toimintakulut	- 14 933	- 15 397	- 15 622	1,5 %	2,3 %	- 15 833	- 16 149
Toimintakate/ jäämä	- 13 882	- 14 441	- 14 783	2,4 %	3,2 %	- 14 977	- 15 277
Poistot ja arvonalennukset	- 13	- 40	- 94	133,8 %	297,7 %	- 94	- 94
Tilikauden yli-/alijäämä	- 13 897	- 14 481	- 14 877	2,7 %	3,5 %	- 15 071	- 15 371

(1 000 €) ulkoiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	1 051	956	839	-12,3 %	-10,1 %	855	872
Toimintakulut	- 12 794	- 12 982	- 13 037	0,4 %	0,9 %	- 13 196	- 13 460
Toimintakate/ jäämä	- 11 744	- 12 026	- 12 198	1,4 %	1,9 %	- 12 341	- 12 588

(1 000 €) sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 2 139	- 2 415	- 2 585	7,0 %	10,4 %	- 2 636	- 2 689
Toimintakate/ jäämä	- 2 139	- 2 415	- 2 585	7,0 %	10,4 %	- 2 636	- 2 689

Tulosalue **Toisen asteen koulutus**
Vastuuhenkilö lukion rehtori Olli-Pekka Lehtonen

Toiminta-ajatus

Paimion lukion tavoitteena on tarjota opiskelijoille laadukasta ja monipuolista opetusta, jotta heillä olisi mahdollisuudet menestyä omien oppimisedellytystensä mukaisesti. Oppimisympäristö on laadukas sekä turvallinen ja resurssit ovat suhteessa muihin vastaaviin lähiseudun oppilaitoksiin.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimion lukion opiskelijamäärä on kasvanut noin 250 opiskelijaan. Opiskelijamäärän lisääntyminen korottaa koulutuksenjärjestäjän valtionosuutta. Lukio viestii aktiivisesti sidosryhmilleen, ollakseen houkutteleva opiskelupaikka jatkossakin lähiseudun nuorille. Pidetään kiinni hyvästä opintomenestyksestä jatkossakin alueellisissa sekä valtakunnallisissakin vertailuissa.

Toimintaa kuvaavat luvut

Suorite / tunnusluku	2023	2024	2025	EN 2026	TA 2027
Opetuskustannus €/opiskelija	5 738	5 051	5 470	5 452	
Kustannukset yhteensä €/opiskelija	9 178	8 600	8 993	8 230	
Vertailu:					
Opetuskustannus €/opiskelija (Kunnat)	5 869	6 061	5 957		
Yhteensä €/opiskelija (Kunnat)	9 950	10 302	9 997		

Resurssimuutokset

Lukion valtionosuusrahoitus määräytyy tilastointipäivien painotetun opiskelijamäärän perusteella (20.1. ja 20.9.). Lukion painotettu opiskelijamäärä on 10 opiskelijaa aiempaa suurempi, mikä tarkoittaa valtionosuuslisäystä tulopuolelle v. 2027 (8 497€/opisk. v. 2026). Vaikka palkkasumma nousee TA2027, valtionosuusrahoituksen kasvu kattaa sen.

Lukion erityisopetuksen resurssia on vähennetty 1/2 erityisopettajaan, josta saadaan 25 000 euron kustannussäästö.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Talous ja arkijärki

Vaikuttavaa ja resurssiviisasta lukiokoulutusta. Jatketaan tiukkaa taloudenpitoa, jotta €/opiskelija kustannukset pysyvät maltillisina. Paimion lukion kustannukset ovat jo nyt pienemmät kuin vastaavan kokoisten lähiseudun lukioiden. Tämän seurauksena toki opetusryhmien koot ovat kasvaneet.

Vetoava viestintä

Vetovoimainen ja ylpeyden arvoinen Paimion lukio. Jatketaan monipuolista ja aktiivista viestintää, jolla pyritään pitämään lukio houkuttelevana jatko-opintopaikkana.

Parantava Paimio

Hyvinvoiva opiskelija. Järjestetään edelleen lukuvuosittain opiskelijoille palautekysely lukuvuoden päätteeksi, ja tämän lisäksi kouluterveys- ja opintokamukysely vuorovuosina. Henkilökunnalle kysely koulutyön järjestelyihin sekä työhyvinvointiin liittyen lukuvuoden päätteeksi.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Kaikille yhteiset					
Henkilökunnan kehityskeskustelut vuosittain, %		100	100	100	100
Henkilökunnan koulutuspäivät, 3pvä/hlö/v		3	3	3	3
Palvelu- / asiakastyytyväisyyskysely		1	1	1	1
Tulosalueen omat					
Tutkinnon suorittaneet väh. 3,5 vuodessa (%)			95	95	95
Ylioppilaskokeiden tulokset yli valtakunnallisen keskitason (alle/yli 0/1)		1	1	1	1
Opiskelijakohtainen nettokustannus suhteessa vertailukuntiin (yli/alle 0/1)		1	1	1	1
Aloituspaikkojen täyttöaste (%)		102	90	90	90

Tulosalueen omat nostot

Toiminnan tehostamisen toimenpiteet

Lukion opetusryhmistä yli puolet on vähintään 30 opiskelijan ryhmiä. Opetustilojen fyysinen koko estää ryhmien kasvattamisen entisestään.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	156	129	34	-74,0 %	-39,2 %	34	35
Toimintakulut	- 2 173	- 2 206	- 2 180	-1,2 %	0,2 %	- 2 209	- 2 253
Toimintakate/ jäämä	- 2 017	- 2 077	- 2 146	3,4 %	3,2 %	- 2 175	- 2 218
Poistot ja arvonalennukset	- 12				-50,0 %		
Tilikauden yli-/alijäämä	- 2 030	- 2 077	- 2 146	3,4 %	2,9 %	- 2 175	- 2 218

(1 000 €) ulkoiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	156	129	34	-74,0 %	-39,2 %	34	35
Toimintakulut	- 1 769	- 1 730	- 1 732	0,1 %	-1,1 %	- 1 752	- 1 787
Toimintakate/ jäämä	- 1 613	- 1 601	- 1 698	6,1 %	2,6 %	- 1 717	- 1 752

(1 000 €) sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 404	- 476	- 448	-5,9 %	5,5 %	- 457	- 466
Toimintakate/ jäämä	- 404	- 476	- 448	-5,9 %	5,5 %	- 457	- 466

Hyvinvointilautakunta

Toiminnan kuvaus

Lautakunta vastaa kaupungin laaja-alaisten hyvinvointipalvelujen järjestämisestä ja kehittämisestä. Sen tehtävänä on edistää kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta tarjoamalla laadukkaita vapaa-ajan palveluja sekä tukemalla yhteisöllistä ja aktiivista elämäntapaa.
Toiminta painottuu ennaltaehkäiseviin palveluihin. Vaikutukset eivät aina näy lyhyellä aikavälillä euromääräisinä säästöinä, mutta ne tukevat kestävää hyvinvointia ja ehkäisevät tulevaa palvelutarpeen kasvua.

Resursoinnin lähtökohtana on turvata palvelujen järjestäminen kaupungille osoitetun rahoituksen puitteissa sekä edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia.
Kaupunki saa lautakunnan toiminnan rahoittamiseen valtionosuuksia, jotka eivät näy lautakunnan budjetissa. Vuonna 2026 niiden määrä oli noin 1,2 milj. euroa. Lautakunnan tuloissa näkyvät muut ulkoiset tulot ja hankkeisiin saadut valtionosuudet. Lautakunnan talous on nettobudjetoitu.

Toiminta koostuu seuraavista palveluista:
• Vapaa-aikapalvelut: liikunta- ja nuorisopalvelut sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut
• Kirjasto- ja kulttuuripalvelut
• Paimion opisto: kansalaisopisto ja musiikkiopisto

Vuonna 2027 toiminnan painopisteinä ovat kuntalaisten hyvinvoinnin turvaaminen, yhteismarkkinoinnin ja -tiedottamisen tehostaminen sekä talouden tasapainottaminen.

Lautakunnan alla toimivat työryhmät ja vaikuttamiselimet

Työryhmät:
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -ohjausryhmä
- Ehkäisevän päihdetyön, mielenterveyden hyvinvoinnin ja väkivallan ehkäisyn työryhmä
- Kestävän ja turvallisen liikkumisen työryhmä
- Seuraparlamentti
- Järjestöparlamentti
- Paimion ja Sauvon nuorisolain mukainen ohjaus- ja palveluverkosto

Vaikuttajatoimielimet:
- Nuorisovaltuusto
- Vanhusneuvosto
- Vammaisneuvosto

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	831	811	759	-6,4 %	-4,3 %	774	790
Toimintakulut	- 3 894	- 4 147	- 3 912	-5,7 %	0,2 %	- 3 972	- 4 051
Toimintakate/ jäämä	- 3 063	- 3 336	- 3 153	-5,5 %	1,5 %	- 3 198	- 3 262
Poistot ja arvonalennukset	- 31	- 36	- 47	30,1 %	26,2 %	- 47	- 47
Tilikauden yli-/alijäämä	- 3 095	- 3 373	- 3 200	-5,1 %	1,7 %	- 3 245	- 3 309

(1 000 €) ulkoiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	768	807	756	-6,4 %	-0,8 %	771	786
Toimintakulut	- 2 535	- 2 477	- 2 385	-3,7 %	-3,0 %	- 2 414	- 2 463
Toimintakate/ jäämä	- 1 767	- 1 670	- 1 629	-2,4 %	-3,9 %	- 1 644	- 1 676

(1 000 €) sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	64	4	4		-47,1 %	4	4
Toimintakulut	- 1 359	- 1 670	- 1 527	-8,6 %	6,2 %	- 1 558	- 1 589
Toimintakate/ jäämä	- 1 296	- 1 667	- 1 523	-8,6 %	8,8 %	- 1 554	- 1 585

Tulosalue **Kirjasto- ja kulttuuripalvelut**
Vastuuhenkilö kirjasto- ja kulttuurijohtaja Laura Lankinen

Toiminta-ajatus

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut ovat hyvinvointia ja elinvoimaisuutta tukevia perus- ja lähipalveluja.

Perustehtävä on edistää kuntalaisten osallisuutta, hyvinvointia ja aktiivista kansalaisuutta sekä yhdenvertaisia mahdollisuuksia tiedon, kulttuurin, taiteen ja oppimisen pariin.
Palvelut on suunnattu sekä kaupunkilaisille että matkailijoille.

Kunnalla on lakisääteinen velvollisuus järjestää kirjasto- ja kulttuuripalvelut. Laissa määritetään, että kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö. Samoin kulttuuritoiminnan järjestämisessä tulee olla riittävää ja monipuolista asiantuntijaosaamista. Lisäksi Paimiossa kulttuuripalveluihin sisältyy myös neljä museota sekä kotiseutuarkisto.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Yleisen kirjaston lakisääteinen (Laki yleisistä kirjastoista (1492/2016) tehtävänä on
- tarjota kaikille avoin ja maksuton pääsy tietoon, kulttuuriin ja aineistoihin sekä edistää:
  - lukemista ja lukutaitoa
  - elinikäistä oppimista
  - tiedon saatavuutta ja käyttöä
  - demokratiaa, sananvapautta ja aktiivista kansalaisuutta.

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on
- mahdollistaa kuntalaisille kulttuurin ja taiteen kokeminen, harrastaminen ja tekeminen sekä tukea paikallista kulttuurielämää.

Samalla kulttuuripalveluiden tulee:
- edistää yhdenvertaista osallistumista kulttuuriin
- vahvistaa hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta
- vaalia kulttuuriperintöä
- tukea paikallista ja alueellista elinvoimaa

Toimintaympäristön muutokset
- Paimion kaupunginkirjasto on osa Vaski-kirjastojen yhteenliittymää, jossa kustannukset jaetaan asukaslukuun suhteutettuna. Kasvavana kaupunkina Paimion osuus yhteisistä kuluista tulee tästä syystä kasvamaan lähitulevaisuudessa.
- Kirjaston nykyisellä henkilökunnalla (5,4 työntekijää = 0,49htv/ 1000 asukasta) ei jatkossa pystytä toteuttamaan kaikkia kirjaston lakisääteisiä tehtäviä.
- Lukutaidon heikkeneminen lisää kirjastossa tehtävän perustyön määrää erityisesti lasten, nuorten ja perheiden keskuudessa.
- Hankittavan aineistomäärän väheneminen lisää asiakkaiden tekemien varausten ja aineistokuljetusten määrää, mikä vie henkilökunnan työaikaa aiempaa enemmän sekä vaatii lisätilaa aineistokuljetusten säilyttämiseen.
- Viranomaisviestinnän sekä Paimion kaupungin oman viestinnän ja palveluiden siirtyminen sähköiseen muotoon ja sähköisille alustoille lisää tarvetta kirjastossa annettavaan kansalaisten digitukeen kaikenikäisille.
- Kirjaston tehtäviin on valtakunnantasolla suunnitteilla uusia tehtäviä mm. kansalaisten laaja-alaiseen digitukeen ja tekoälyosaamiseen liittyen sekä varautumiseen poikkeusolo-

jen viestinnässä ja tiedostuksessa. Nämä tulevat lisäämään työntekijätarpeen ja kehittämistyön lisäksi myös tekoälyyn liittyvien ohjelmien ja laitteiden tarvetta ja neuvontaa kirjastossa.

Toimintaa kuvaavat luvut

Suorite / tunnusluku	2023	2024	2025	EN 2026	TA 2027
Kirjasto					
Lainausmäärä (fyysinen + e-lainat)	221 556	231 278	249 713	263 000	276 900
Käynnit kirjastossa	86 793	88 949	92 234	87 700	87 700
Aukiolotunnit	4 777	3 190	3 504	4 500	4 500
Lukutaitotyön osallistujamäärä	2 970	2 156	2 840	2500	2 200
Henkilötyövuodet	6,20	6,29	6,70	6,20	5,40
Kustannukset €/asukas (netto)	52,87	53,14	53,90	58,75	55,56
Kulttuuri					
Osallistujamäärä (muut palvelut pl kulttuurikasvatus)	14 382	14 967	15 351	5 000	6 000
Kulttuurikasvatussuunnitelmaan osallistuneiden määrä	-	767	767	1 315	1 265
museoiden aukiolotunnit	831	938	827	830	830
kultttuuritoimintaan myönnetyt avustukset €/asukas	2,03	2,08	2,00	2,06	2,05
Kustannukset €/asukas (netto)	11,10	11,98	12,65	11,32	11,23

Resurssimuutokset

Jotta vastuualue pysytään annetussa talousarvioraamissa ehdotetaan toimintaan ja palveluihin seuraavat vähennykset ja muutokset

- 1.1.2026 alkaen täyttämättä ollut kirjastovirkailijan 50%-tehtävä jätetään toistaiseksi täyttämättä
- Aineistomäärä tulee laskemaan, koska aineistojen hankintahinnat nousevat n. 3-10%, mutta talousarvioehdotuksessa ei aineistomääräraha ei voida nostaa samassa suhteessa. Vähennys tulee kohdistumaan erityisesti aikuisten aineistoon sekä eteiskirjastojen aineistojen määrään.
- Kirjastopalveluissa ostopalveluina hankittavaa asiantuntijapalveluja vähennetään. Jatkossa kirjasto keskittyy pääosin vain monilukutaitotyötä, lukemaan innostamista sekä demokratiatyötä liittyvään toimintaan.
- Kulttuuripalveluiden kanssa tuotetaan yhteistyössä muita kulttuuritapahtumia ja näissä osaan tulee lautakunnan hyväksymän hinnoittelun mukainen pääsymaksu. Kirjastossa myytävään, ulkopuolisten toimijoiden tuottamaan, paikalliskirjallisuuden myyntiin lisätään myyntiprovisio.
- Kulttuuripalveluille on myönnetty 3000 euron ELY:n (nyk. LVV) August Pyölniitun museon korjausrahoitus, jonka omarahoitus tulee kiinteistöpalveluilta, mutta näkyy kulttuurin hankkeissa.
- Kirjasto- ja kulttuuripalveluissa ei toteuteta uusia omia hankkeita, jolloin omarahoitusosuus varauksia ei tehdä talousarvioon.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Talous ja arkijärki

Yhteistyössä järjestettävien palveluiden määrän lisääminen mm. vapaaehtoisten järjestämät lukupiirit ja muut tapahtumat.

Kirjasto ja kulttuuripalvelut toimivat jatkossa tehokkaammin mahdollistajana ja koordinoijana, jolloin laajemmat lähipalvelut säilyvät, mutta eivät lisää kaupungin kuluja.

Vaski-yhteistyön jatkaminen, jolloin jatkossakin kustannustehokkuutta saadaan mm. yhteiskilpailutusten, hankintojen ja kehittämisen kautta sekä yhteisen aineistokokoelman avulla.

HYTE-kertoimen rahoitusosuuteen korottavasti vaikuttavaan toimintaan (kulttuurikaveritoiminnan) juurruttaminen osaksi perustoimintaa.

Vetoava viestintä

Kaikessa viestinnässä huomioidaan esteettömyys sekä saavutettavuus. Viestinnässä keskitytään tiedottavan viestinnän lisäksi myös positiiviseen olemassaolevien palveluiden markkinointiin ja palveluiden taustalla olevien prosessien avaamiseen.

Kuntalaisille tehdään näkyvämmäksi miten heidän antamansa palaute ja näkemykset vaikuttavat toimintaan ja palveluihin.

Hyödynnetään myös ulkopuolisten yhteistyötahojen kautta saatavia yhteisviestinnän keinoja ja kanavia tehokkaammin mm. Vaski-yhteenliittymän ja Varsinais-Suomen museot ry:n kautta. Paimion parantolan tuomaa vetovoimaa hyödynnetään ja vahvistetaan Paimion kulttuuritarjonnan tunnettuutta. Tavoitteena lisätä kävijämääriä sekä tukea kaupungin elinvoimaa ja matkailun kehittymistä.

Yhteisenä hyvinvointilautakunnan alaisten toimijoiden tavoitteena on panostaa entistä enemmän yhteistyöhön ja yhteiseen mainostamiseen ja markkinointiin.

Parantava Paimio

Erityisesti lasten ja nuorten lukemisen tukeminen, aikuisten jatkuvan oppimisen mahdollistaminen sekä kaikenikäisten kulttuurinen osallisuus tuottavat pitkäaikaisia hyvinvointi- ja terveyshyötyjä sekä ovat osa merkittävää ennaltaehkäisevää hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluissa jatketaan kuntalaisten mahdollisuuksia kulttuurin tuottamiseen ja itseilmaisun vahvistamiseen mm. tarjoamalla esiintymis- ja esittelytiloja. Paikallisen kulttuurin tukeminen, kulttuuriperinnön tallennus ja sen esilletuonti auttavat myös paikallisen identiteetin vahvistumista ja positiivisen Paimio-kuvan esilletuontia.

Ajantasaisen kirjastoaineiston ja digipalveluiden avulla vahvistetaan yhdenvertaisia mahdollisuuksia aktiiviseen kuntalaisuuteen sekä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen mm. sähköisten palveluiden käytössä.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluilla on myös merkittävä rooli kulttuurihyvinvoinnin vahvistamisessa Paimiossa mm. kulttuurikaveritoiminta, ikääntyneiden kulttuurikammaritoiminnan jatkaminen ja mahdollisuudet mielekkääseen vapaaehtoistyöhön. Lisäksi hyvinvoinnin vahvistamisen perustyötä tehdään mm. kulttuurikasvatussuunnitelman ja lukutaitostrategian toteuttamisessa Paimiossa.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Kaikille yhteiset					
Henkilökunnan kehityskeskustelut vuosittain, %	100	100	100	100	100
Henkilökunnan koulutuspäivät, 3pvä/hlö/v	1,54	3	3	3	3
Palvelu- / asiakastyytyväisyyskysely		2	20	20	20
Tulosalueen omat					
Palautteisiin vastaaminen %			100	100	100
Yhteismarkkinoinnin lisääminen			8	10	10
Kulttuurin hyte-kertoimen vaikuttamistoimenpiteet %			100	100	100

Tulosalueen omat nostot

- Kirjastossa asiakkaiden käytöshäiriöt ja henkilöstöön kohdistuva väkivallan uhka lisääntyy.
- Ajantasaisten ja riittävien asiakas- ja työtilojen puute sekä kirjastossa että kulttuuripalveluissa.
- Palo- ja vesivahingot riskinä museo- ja kirjastoaineistolle. Erityisesti museokokoelmien säilytystilat eivät ole kaikilta osin turvallisia.

Toiminnan tehostamisen toimenpiteet

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden yhteistapahtumien lisääminen vähentää päällekkäistä työtä.

Kaupungin saamaan HYTE-kertoimeen vaikuttavan toimintaan eli kulttuuriin osallistumisen kynnystä madaltavaan toimintaan panostaminen.

Sivistyspalveluiden sisäisen yhteistyön lisääminen mm. avointen digiopastusten järjestämisessä, jolloin kaupungin kulut eivät kasva.

Museosäätiöiden ja tukiyhdistysten kanssa kehitetään yhteistyötä sekä päällekkäisten toimintojen poistamista.

Kulttuuriavustusten kohdentaminen erityisesti toimintaan, joita kaupunki ei omana palveluna järjestä.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	36	69	11	-83,8 %	-34,5 %	11	12
Toimintakulut	- 786	- 854	- 773	-9,4 %	-0,8 %	- 785	- 801
Toimintakate/ jäämä	- 751	- 785	- 762	-2,9 %	0,8 %	- 774	- 789
Poistot ja arvonalennukset	- 11	- 8	- 9	0,6 %	-10,8 %	- 9	- 9
Tilikauden yli-/alijäämä	- 761	- 794	- 771	-2,9 %	0,6 %	- 782	- 798

(1 000 €) ulkoiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	36	69	11	-83,8 %	-34,5 %	11	12
Toimintakulut	- 582	- 639	- 558	-12,7 %	-2,1 %	- 565	- 576
Toimintakate/ jäämä	- 546	- 570	- 547	-4,2 %	0,0 %	- 554	- 565

(1 000 €) sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 204	- 215	- 216	0,5 %	2,8 %	- 220	- 224
Toimintakate/ jäämä	- 204	- 215	- 216	0,5 %	2,8 %	- 220	- 224

Tulosalue **Paimion opisto**
Vastuuhenkilö Rehtori Satu Lehtisalo

Toiminta-ajatus

Paimion opisto käsittää hallinnollisesti kansalaisopiston ja musiikkiopiston, jotka yhdessä tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuksia oppimiseen, harrastamiseen, hyvinvoinnin edistämiseen ja osaamisen kehittämiseen läpi elämän. Toiminta tavoittaa kaikenikäisiä kuntalaisia ja vahvistaa yhteisöllisyyttä sekä aktiivista osallistumista. Kansalaisopisto järjestää monipuolista vapaan sivistystyön lähi-, etä- ja hybridiopetusta. Musiikkiopisto tarjoaa korkeatasoista taiteen perusopetusta musiikissa ensisijaisesti lapsille ja nuorille, mutta myös aikuisille. Musiikkiopisto nivoutuu oleelliseksi osaksi Paimion kulttuurielämää edistämällä musiikkikulttuuria monipuolisesti. Musiikkiopiston opetusta ohjaa opetussuunnitelma ja laki taiteen perusopetuksesta.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kansalaisopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, joka järjestää vuosittain noin 4 800 opetustuntia ja palvelee noin 4 000 kurssilaista Paimiossa ja Sauvossa. Opetustarjontaan kuuluu muun muassa liikuntaa, musiikkia, käden taitoja, kieliä, kotitaloutta ja teatteria.

Musiikkiopistossa annetaan vuosittain noin 4 700 opetustuntia. Taiteen perusopetuksen oppilaita on noin 130 ja musiikkileikkikoululaisia noin 50. Opetus perustuu laajan oppimäärän mukaiseen taiteen perusopetukseen, jota annetaan yksinlaulussa, eri soittimissa, musiikin teoriassa sekä kuoroissa. Lisäksi järjestetään varhaisiän musiikkikasvatusta musiikkileikkikoulussa. Opetus toteutetaan pääosin yksilöopetuksena, mutta myös pari- ja ryhmäopetuksena.

Taiteen perusopetusta koskeva lainsäädäntö uudistuu vuonna 2027. Uudet opetussuunnitelman perusteet valmistuvat vuosina 2027–2028, ja paikalliset opetussuunnitelmat otetaan käyttöön elokuussa 2028.

Toimintaa kuvaavat luvut

Suorite / tunnusluku	2023	2024	2025	EN 2026	TA 2027
Kansalaisopiston valtionosuus (euroina)	284 097	248 911	265 864	274 417	274 417
Kansalaisopiston toteutuneet tunnit	5 140	4 894	4 881	4 800	4 800
kustannus €/asukas	-1	4,1	3	4,3	4,3
Kurssilaisten määrä/vuosi	3 796	4 097	4 108	4 000	4 000
Musiikkiopiston valtionosuus (euroina)	194 881	199 367	204 611	242 621	242 621
Musiikkiopiston toteutuneet tunnit	5 055	4 888	4 926	4 668	4 660
kustannus €/asukas	6,6	5	6,3	1,8	1,8
Opiskelijoiden määrä/vuosi	201	198	197	203	200

Resurssimuutokset

Henkilöstökustannusten nousu on katettu tulonlisäyksillä ja säästämällä muista menoista.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Talous ja arkijärki

Kansalaisopiston ja musiikkiopiston tehtävänä ei ole taloudellisen voiton tuottaminen, vaan kuntalaisten sivistyksen, osaamisen, hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen sekä monipuolisten ja kohtuuhintaisten harrastusmahdollisuuksien tarjoaminen. Musiikkiopisto järjestää lakisääteistä taiteen perusopetusta, jota ei saa toteuttaa taloudellisen voiton tavoittelemiseksi.

Opiston palvelutaso säilytetään vähintään nykyisellä tasolla. Opetustuntimäärä pidetään vähintään valtionosuustuntimäärän tasolla, minkä ansiosta kaupungin oma rahoitusosuus jää pieneksi. Toimintaa kehitetään kustannustehokkaasti kohdentamalla resursseja kysytyille kursseille, lisäämällä musiikkiopistossa pari- ja ryhmäopetusta sekä hyödynnetään tarkoituksenmukaisesti lähi-, etä- ja hybridiratkaisuja opetuksessa. Hyödynnetään yhteistyötä muiden oppilaitosten, yhdistysten, yritysten ja kaupungin palveluiden kanssa. Hallintoa, viestintää ja työnjakoa selkeytetään ja haetaan aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta.

Vetoava viestintä

Viestintää kehitetään suunnitelmalliseksi, selkeäksi ja osallistavaksi, jotta kuntalaiset löytävät palvelut helposti, saavat tarvitsemansa tiedot ja voivat vaikuttaa toiminnan kehittämiseen. Viestinnässä korostetaan opiston merkitystä oppimisen, hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden edistäjänä. Kurssi-, ilmoittautumis-, maksu- ja alennusohjeita selkeytetään. Markkinointia suunnataan laajasti myös Paimion ulkopuolelle ja kanavina hyödynnetään verkkosivuja, uutiskirjeitä, sosiaalista mediaa, infonäyttöjä sekä yhteistyökumppaneiden kanavia. Asiakaspalautetta ja kurssitoiveita kerätään aktiivisesti ja niiden vaikutuksista viestitään avoimesti. Viestinnän vaikuttavuutta seurataan säännöllisesti. Yhteismarkkinointia kaupungin muiden palveluiden kanssa lisätään uusien asiakasryhmien tavoittamiseksi sekä Paimion vetovoiman vahvistamiseksi.

Parantava Paimio

Paimion opisto edistää kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tarjoamalla matalan kynnyksen mahdollisuuksia oppimiseen, harrastamiseen ja sosiaalisiin kohtaamisiin lähi- ja etäpalveluina. Toiminta tukee ennaltaehkäisevästi fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia, vahvistaa toimintakykyä sekä vähentää korjaavien palveluiden tarvetta. Samalla se lisää kuntalaisten aktiivisuutta, yhteisöllisyyttä ja elämänlaatua sekä tukee kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteita. Näin tuetaan myös HYTE-kertoimen myönteistä kehitystä.

Kurssitarjonnassa painotetaan hyvinvointia, liikuntaa, luontoa, kestävää elämäntapaa ja paikallisuutta. Erityisesti kehitetään kotitalous-, luonto-, liikunta- ja hyvinvointikursseja Paimion omissa ympäristöissä, kuten Paimion Parantolan alueella, sekä vahvistetaan senioreiden digitaitoja yhteistyöhankkeiden avulla.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Kaikille yhteiset					
Henkilökunnan kehityskeskustelut vuosittain, %	100	100	100	100	100
Henkilökunnan koulutuspäivät, 3pvä/hlö/v	2	3	3	3	3
Palvelu- / asiakastyytyväisyyskysely	283	285	290	290	290
Tulosalueen omat					
Palautteisiin vastaaminen %	100	100	100	100	100
Yhteismarkkinointi: mainosten määrä			8	10	10
Hybridi- ja etäopetustuntimäärä	462	467	531	531	531
Yhteistyökurssien määrä	6	8	10	12	12

Tulosalueen omat nostot

Erityisriskit:

- Taiteen perusopetuksen lakimuutos saattaa vaikuttaa rahoitusperusteisiin.
- Valtion säästötoimet voivat pienentää valtionosuuksia ja valtionavustuksia.
- Yleinen kustannusten nousu voi vaikuttaa harrastusten karsimiseen, mikä alentaa opiston tuloja.

Toiminnan tehostamisen toimenpiteet

Kansalaisopistossa keskitetään enemmän tuntiresursseja kursseille, joilla on hyvä kustannus-tuotto-suhde ja lisätään muita maksullisia palveluita. Lähiopetusta muutetaan yhä enemmän hybridiopetukseksi, mikä mahdollistaa laajemman asiakaskunnan. Toteutetaan vielä enemmän yhteistyökursseja muiden opistojen kanssa jolloin saadaan tuloja muiden opistojen ostamista opiskelijapaikoista. Kehitetään yrityksille suunnattuja maksullisia koulutus- ja hyvinvointipalveluja uusien tulolähteiden vahvistamiseksi. Näillä muutoksilla on mahdollista saada noin 3400 euroa lisää tuloja.

Musiikkiopiston henkilöstömenojen nousu katetaan maksutuotoilla, jolla saadaan noin 9000 euroa vuotta 2025 enemmän tuloja.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	246	245	257	5,1 %	2,4 %	262	268
Toimintakulut	- 971	- 1 006	- 995	-1,1 %	1,2 %	- 1 008	- 1 028
Toimintakate/ jäämä	- 725	- 761	- 738	-3,1 %	0,9 %	- 745	- 760
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 725	- 761	- 738	-3,1 %	0,9 %	- 745	- 760

(1 000 €) ulkoiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	241	241	254	5,1 %	2,6 %	259	264
Toimintakulut	- 775	- 769	- 783	1,9 %	0,5 %	- 792	- 807
Toimintakate/ jäämä	- 534	- 527	- 529	0,4 %	-0,4 %	- 533	- 543

(1 000 €) sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	5	4	4		-9,0 %	4	4
Toimintakulut	- 196	- 238	- 212	-10,7 %	4,2 %	- 216	- 221
Toimintakate/ jäämä	- 191	- 234	- 208	-10,9 %	4,5 %	- 213	- 217

Tulosalue **Vapaa-aikapalvelut**
Vastuuhenkilö Vapaa-aikapalveluiden päällikkö Mia Konradsdal

Toiminta-ajatus

Paimion vapaa-aikapalvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia, osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja aktiivista elämäntapaa tarjoamalla monipuolisia ja saavutettavia vapaa-ajan palveluja. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä ja keskeinen keino vahvistaa kaupungin elinvoimaa sekä hillitä palvelutarpeiden ja kustannusten kasvua. Tavoitteena on elinvoimainen, viihtyisä ja osallistava Paimio, jossa jokaisella on mahdollisuus mielekkääseen vapaa-aikaan ja hyvinvointia tukevaan elämäntapaan.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimion kaupungin vapaa-aikapalvelujen tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta ja toimintakykyä sekä ehkäistä syrjäytymistä. Liikunta-, nuoriso-, ja hyvinvointipalveluja tarjotaan eri ikäryhmille ja erityisryhmät huomioiden. Palvelujen vahvuuksia ovat monipuolinen toiminta, kattava liikuntapaikkaverkosto, yhteistyö eri toimijoiden kanssa sekä ennaltaehkäisevä työ. Nuorille tarjotaan toimintaa ja vaikuttamismahdollisuuksia, ja vanhus- ja vammaisneuvostot tukevat yhdenvertaisuutta, esteettömyyttä ja osallistumista.

HYTE-työllä pyritään myös hillitsemään sosiaali- ja hoivapalvelujen kustannusten kasvua ehkäisemällä ongelmia ennalta ja tukemalla kuntalaisten itsenäistä selviytymistä. Eri hankkeet ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa tarjoavat mahdollisuuksia palvelujen kehittämiseen. Keskeisiä haasteita ovat rajalliset henkilöstö- ja talousresurssit sekä kasvava ennaltaehkäisevien palvelujen tarve.

Menojen kasvua pyritään hillitsemään tehostamalla toimintaa, arvioimalla tapahtumia ja eri toimintoja kriittisesti, hyödyntämällä hankerahoitusta ja tarkistamalla palvelujen hinnoittelua.
HYTE-kertoimen kannalta olennaista ei ole toiminnan määrä vaan vaikuttavuus: toiminnan tulee kohdistua mitattaviin tavoitteisiin ja sen tulokset pitää pystyä osoittamaan tiedolla.

Toimintaa kuvaavat luvut

Suorite / tunnusluku	2023	2024	2025	EN 2026	TA 2027
Avoin nuorisotyö/käyntiä	7 000	6 014	6 180	7 000	7 000
Kesäleirit ja retket/osallistujaa	387	382	306	444	444
Etsivä nuorisotyö/tavoitetut	37	42	44	41	44
Koulunuorisotyö/osallistujaa	-	-	11 315	11 500	11 500
PaHaMa/osallistujaa	638	688	693	450	700
Uimahallin kävijämäärä	13 060	85 594	86 555	82 000	82 000
Kortit uimahalliin	152	653	699	300	650
Liikuntaryhmät/osallistujaa	8 676	8 524	10 489	1 000	9 000
Hyte-ryhmät/osallistujaa	-	137	192	150	150
Liikuntaneuvonta/osallistujaa	-	-	20	30	30
Paltanpuiston kuntosalikortit	-	-	77	65	80
Maauimala Ankkalampi/vuosi+kausikortit	-	-	212	-	230
Maauimala Ankkalampi/ yksilökäynnit	-	-	1 866	-	1 920
Nuorisojärjestöjen tukeminen €/as	1,00	1,00	0,51	0,70	0,69

Hytejärjestöjen tukeminen €/as	-	0,73	3,39	3,07	3,04
Liikuntajärjestöjen tukeminen €/as	4,07	4,18	4,16	4,12	4,08

Resurssimuutokset

Kaupungin tulokertymää vahvistetaan tehostamalla tilojen ja palvelujen käyttöä, kohdentamalla henkilöstöresursseja tarkoituksenmukaisesti sekä tarkistamalla palvelujen hinnoittelua. Tavoitteena on lisätä tuloja ja tehostaa resurssien käyttöä palvelujen saatavuus turvaten.

Vapaa-aikapalveluiden lisätuloja vuodelle 2027 arvioidaan kertyvän yhteensä 19 400 euroa. Tuloja lisäävät Hyvän Olon Pysäkin vuokraustoiminta, Ankkalammen maauimalan hinnankorotus ja uimahalli Solinan ja Paltanpuiston kuntosalin korttien hinnoittelumuutokset, sisäliikuntahallin hinnantarkistukset (ulkopaikkakuntalaiset yhdistykset) sekä kesäleirien hinnankorotus.

Säästötoimenpiteillä saavutetaan yhteensä noin 15 000 euron säästöt. Säästöjä syntyy mm. kesäleirin keittiöpalvelujen uudelleen järjestelystä, nuorisotalon ja mopotallin sijaisjärjestelyistä, kalustosta, materiaaleista, pienvälineistä ja mainonnasta sekä asiantuntijapalveluiden ostoista. Säästöt näkyvät mm. hankintojen ja ulkopuolisten palveluiden ostojen vähentymisellä.

Asukasbudjetoinnissa (AsBu) painotetaan lasten ja nuorten osallistumista ideointiin ja äänestykseen. Talouden sopeuttamiseksi vuoden 2027 asukasbudjetointiin varattu 20 000 euroa katetaan Unto Vainion rahastosta.

Mahdollinen liikuntaneuvontahankeavustuksen omavastuuosuus katetaan hyte- ja liikuntapalveluiden käyttötaloudesta.

Koulunuorisotyö on Paimiossa tärkeä ennaltaehkäisevän nuorisotyön muoto. Nykyinen hankerahoitus jatkuu marraskuuhun 2027 asti, mutta sen päättyessä kouluilla tehtävä matalan kynnyksen nuorisotyö, pienryhmätoiminta, ryhmäytyminen sekä nuorten osallisuuden ja kouluun kiinnittymisen tukeminen vähenevät, ellei kaupunki ota toiminnan rahoitusvastuuta. Säästöjä arvioitaessa on huomioitava myös mahdolliset kustannukset, joita toiminnan korvaaminen muilla palveluilla aiheuttaa. Talousarviossa on huomioitu koulunuorisotyöntekijän joulukuun palkkakulut. Päätös toiminnan jatkumisesta tehdään vuoden 2028 talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Talous ja arkijärki

Vapaa-aikapalveluissa tehostetaan toimintaa ja keskitytään vaikuttavimpiin palveluihin. Tilojen ja resurssien käyttöä tehostetaan, omia tuloja kasvatetaan ja ulkopuolista rahoitusta sekä yhteistyötä yhdistysten, seurojen ja muiden kumppaneiden kanssa lisätään. Tavoitteena on parantaa tilojen käyttöastetta ja kasvattaa vapaa-aikapalveluiden omia tuloja ilman, että matalan kynnyksen palvelujen saatavuus oleellisesti heikkenee.

Kaupunki toimii jatkossa aiempaa enemmän mahdollistajana ja koordinoijana, mikä vähentää kustannuksia ja auttaa säilyttämään monipuoliset matalan kynnyksen palvelut.

Vetoava viestintä

Osallisuus ja yhteisöllisyys ovat HYTE-työn ydin. Paimion vapaa-aikapalveluissa viestintää tehdään entistä vuorovaikutteisemmaksi ja saavutettavammaksi. Eri-ikäisiä kuntalaisia kannustetaan osallistumaan ja vaikuttamaan esimerkiksi asukasbudjetoinnin, kyselyiden, keskustelujen, työpajojen ja

palautekanavien kautta. Erityisesti lasten ja nuorten ääntä vahvistetaan yhteistyössä nuorisovaltuuston, koulujen ja eri hankkeiden kanssa.

Hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan tukemalla harrastamista, vapaaehtoistoimintaa, vertaisryhmiä ja kohtaamispaikkoja sekä vähentämällä yksinäisyyttä. Esteettömyys ja saavutettavuus huomioidaan kaikissa palveluissa ja viestinnässä.

Sosiaalisen median tärkeys korostuu entisestään ja sitä hyödynnetään tiedottamisen lisäksi mielipiteiden, palautteen ja ideoiden keräämiseen. Kuntalaisille tehdään näkyväksi, miten heidän näkemyksensä vaikuttavat toimintaan. Tämä tekee osallistumisesta näkyvää ja vahvistaa kokemusta siitä, että omalla mielipiteellä on merkitystä. Palveluista kerätään palautetta säännöllisesti, ja tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

Yhteisenä hyvinvointilautakunnan alaisten toimijoiden tavoitteena on panostaa entistä enemmän yhteistyöhön ja yhteiseen mainostamiseen ja markkinointiin.

Parantava Paimio

Paimion vapaa-aikapalveluissa vahvistetaan ennaltaehkäisevää hyvinvointityötä, osallisuutta ja sujuvaa arkea. Toimintaa kehitetään asiakaslähtöisesti, kuntalaisten tarpeisiin, palautteeseen ja ajantasaiseen tietoon perustuen. Painopisteinä ovat hyvinvointisuunnitelman mukaisesti liikkuminen ja terveelliset elämäntavat, osallistuminen ja yhteisöllisyys, turvallinen ja viihtyisä elinympäristö sekä työ- ja toimintakyky. Erityistä huomiota kiinnitetään lasten ja nuorten hyvinvointiin, ikääntyneiden toimintakykyyn sekä yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisyyn vakiinnuttamalla vaikuttavia, tutkittuun tietoon perustuvia toimintamalleja. Hyvinvointia edistetään vahvistamalla liikuntaneuvontaa, joiden avulla tuetaan kuntalaisten fyysistä aktiivisuutta, työ- ja toimintakykyä.

Palveluista tehdään laadukkaita, saavutettavia ja vaikuttavia. Digitaalisia palveluja ja viestintää kehitetään, ja yhteistyötä kaupungin eri toimialojen, yhdistysten, seurojen ja muiden kumppaneiden kanssa vahvistetaan. Toimintaa uudistetaan hyödyntämällä kuntalaisilta saatavaa palautetta, ajantasaista tietoa ja uusia toimintatapoja. Matalankynnyksen harrastamista ja osallistumista tuetaan sekä kuntalaisten omaa aktiivisuutta vahvistetaan. Rajalliset resurssit kohdennetaan sinne, missä niillä saavutetaan eniten hyvinvointia. Ennaltaehkäisevään työhön panostaminen on panostamista paimiolaisten hyvinvointiin ja pitkällä aikavälillä myös kaupungin talouteen.

Tavoitteena ei ole vähentää kuntalaisten mahdollisuuksia harrastamiseen ja osallistumiseen, vaan kohdentaa kaupungin rajalliset resurssit vaikuttavalla tavalla ja vahvistaa samalla paikallisten yhteisöjen omaa toimijuutta. Investointi ennaltaehkäisevään työhön on investointi säästöihin. Paimion kaupungin HYTE-kerrointa on tavoitteena nostaa vahvistamalla erityisesti liikunta-, kulttuuri- ja osallisuusperusteisia prosessi-indikaattoreita sekä tukemalla pitkällä aikavälillä tulosindikaattorien parantamista. Tavoitteena on pitää palvelujen osallistujamäärät ennallaan.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Kaikille yhteiset					
Henkilökunnan kehityskeskustelut vuosittain, %	100	100	100	100	100
Henkilökunnan koulutuspäivät, 3pvä/hlö/v	3,2	3	3	3	3
Palvelu- / asiakastyytyväisyyskysely			155	155	155
Tulosalueen omat					
Palautteisiin vastaaminen %			100	100	100
Yhteismarkkinoinnin lisääminen			8	10	10
Liikunnan hyte-kertoimen vaikuttamistoimenpiteet %			80	100	100

Tulosalueen omat nostot

Mopotallin toiminta jatkuu viisivuotisella sopimuksella. Tänä aikana on hyvä tarkastella nuorten tilojen kokonaisuutta ja etsiä tarkoituksenmukaisia, kustannustehokkaita ja nuoria aktivoivia ratkaisuja sekä hyödyntää mahdollisuuksien mukaan kaupungin olemassa olevia tiloja.

Palvelujen samanaikaiset hinnankorotukset ja laadun heikentäminen voivat heikentää palvelujen saavutettavuutta erityisesti pienituloisten, lapsiperheiden ja opiskelijoiden näkökulmasta.

Hankerahoituksen hyödyntäminen on tärkeä osa palvelujen kehittämistä. Esimerkiksi liikuntaneuvonnan, etsivän nuorisotyön tai PaHaMa-hankkeen kaltaisten ulkopuolisesti rahoitettujen hankkeiden hakematta jättäminen kaventaa kaupungin palveluja ja ennaltaehkäisevää työtä.

Toiminnan tehostamisen toimenpiteet

1. Uimahalli Solinan ja kuntosali Kolinan itsepalveluaikoja lisäämällä voidaan tehostaa henkilöstöresurssien käyttöä, kohdentaa henkilöstön työpanosta enemmän ohjattuun toimintaan ja kasvattaa palvelujen tulokertymää. Kassapalvelut keskitetään ruuhka- ja asiakaspalveluaikoihin, jolloin henkilöstöä voidaan suunnata esimerkiksi kuntosalin ABC-kursseille ja vesiliikuntaryhmiin. Näillä toimenpiteillä voidaan tavoitella arviolta 4000 euron lisätuloja.

2. Vapaa-aikapalveluiden kokonaisuutta tarkastellaan uudelleen erityisesti ei-lakisääteisten palveluiden laajuuden, järjestämistavan ja laatutason osalta. Toimintojen ja tapahtumien arvioinnissa huomioidaan kustannukset osallistujaa kohden, tavoittavuus sekä hyvinvointi- ja ennaltaehkäisevät vaikutukset. Tavoitteena on kohdentaa resursseja vaikuttavaan ja mahdollisimman laajasti kuntalaisia palvelevaan toimintaan.

Riskit: Palvelujen hintojen korottaminen voi heikentää taloudellisesti heikommassa asemassa olevien mahdollisuuksia osallistua. Lisäksi hankkeiden hakematta jättäminen tai toimintojen alasajo vähentää palveluja tietyiltä kohderyhmiltä ja heikentää ennaltaehkäisevän työn vaikuttavuutta.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	550	497	491	-1,3 %	-5,4 %	501	511
Toimintakulut	- 2 137	- 2 287	- 2 144	-6,3 %	0,2 %	- 2 179	- 2 223
Toimintakate/ jäämä	- 1 587	- 1 790	- 1 653	-7,7 %	2,1 %	- 1 678	- 1 712
Poistot ja arvonalennukset	- 20	- 28	- 39	39,1 %	46,2 %	- 39	- 39
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 608	- 1 818	- 1 691	-7,0 %	2,6 %	- 1 717	- 1 750

(1 000 €) ulkoiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	491	497	491	-1,3 %	0,0 %	501	511
Toimintakulut	- 1 178	- 1 069	- 1 044	-2,3 %	-5,7 %	- 1 058	- 1 079
Toimintakate/ jäämä	- 687	- 572	- 553	-3,2 %	-9,7 %	- 557	- 568

(1 000 €) sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	59				-50,0 %		
Toimintakulut	- 959	- 1 218	- 1 099	-9,8 %	7,3 %	- 1 121	- 1 144
Toimintakate/ jäämä	- 900	- 1 218	- 1 099	-9,8 %	11,1 %	- 1 121	- 1 144

Tekninen lautakunta

Toiminnan kuvaus

Tekninen lautakunta on vastannut vuosittain keskimäärin noin kolmen miljoonan euron talonrakennuksen, julkisen käyttöomaisuuden sekä irtaimen omaisuuden investoinneista. Viime vuosina toimialaa on haastanut poikkeuksellisen korkea investointitaso. Lautakunta vastaa myös noin 110 asian käsittelystä ja toimeenpanosta sekä noin 60 miljoonan euron käyttöomaisuuden yllä- ja kunnossapidosta. Toimialalla on tärkeä tehtävä kaupungin vetovoiman, viihtyisyyden ja turvallisuuden ylläpitäjänä ja lisääjänä.

Lautakunnan alla toimivat työryhmät ja vaikuttamiselimet

- Paimion turvallisen ja kestävän liikkumisen työryhmä
- Yksityistiejaosto

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	6 170	6 649	6 596	-0,8 %	3,5 %	6 727	6 862
Toimintakulut	- 6 233	- 6 202	- 6 037	-2,7 %	-1,6 %	- 6 144	- 6 266
Toimintakate/ jäämä	- 63	447	558	24,9 %	-491,9 %	584	596
Poistot ja arvonalennukset	- 3 172	- 3 250	- 3 610	11,1 %	6,9 %	- 3 610	- 3 610
Tilikauden yli-/alijäämä	- 3 235	- 2 803	- 3 052	8,9 %	-2,8 %	- 3 026	- 3 015

(1 000 €) ulkoiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	1 799	1 572	1 561	-0,7 %	-6,6 %	1 592	1 624
Toimintakulut	- 5 826	- 5 804	- 5 623	-3,1 %	-1,7 %	- 5 721	- 5 835
Toimintakate/ jäämä	- 4 027	- 4 232	- 4 062	-4,0 %	0,4 %	- 4 129	- 4 212

(1 000 €) sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	4 371	5 078	5 035	-0,8 %	7,6 %	5 136	5 238
Toimintakulut	- 407	- 399	- 414	4,0 %	0,9 %	- 423	- 431
Toimintakate/ jäämä	3 964	4 679	4 621	-1,3 %	8,3 %	4 713	4 807

Tulosalue **Tekninen hallinto**
Vastuuhenkilö Tekninen johtaja Juha Saarinen

Toiminta-ajatus

Hallinnon tulosalueen toiminta-ajatuksena on organisoida, johtaa ja valvoa palvelutuotantoa sekä järjestää näihin liittyvät asiakirjapalvelut tehokkaasti ja taloudellisesti. Tulosalue vastaa lautakunnan talous- ja henkilöstöhallinnosta sekä asiakkaiden palvelusta ja neuvonnasta.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Tulosalueen varsinaisten tehtävien lisäksi siihen kuluu osana myös kaksi osatehtäväaluetta: yksityistiehallinto, joka valmistelee kaupungin myöntämät yksityistieavustukset perustetuille tiekunnille sekä vesilaitoksen hallinto, joka pääasiassa myy palveluja Paimion Vesihuolto Oy:lle, mutta myös sen lisäksi ostaa palveluita yhtiöltä.

Kaupungin talouden haasteet asettavat toimialalle haasteita tuottaa kuntalaisille, käyttäjille ja yrityksille nykytasoisia palveluita. Palvelutason laskulla voidaan vastata talouden haasteisiin. Suurien uusinvestointien väistyessä huomiota tulee kiinnittää korjausvelan hallintaan kaupungin taloudellisesti tilanteesta huolimatta.

Vesihuoltolain (119/2001) 1.1.2026 voimaan tullut uudistus edellyttää hallinnollisia toimenpiteitä sekä koko konsernint asolla tarkasteluja rahoituksen ja palveluiden järjestämisen suhteen vuoden 2027 aikana sekä tulevina vuosina.

Toimintaa kuvaavat luvut

Suorite / tunnusluku	2023	2024	2025	EN 2026	TA 2027
Käsitellyt ja toimeenpannut lautakunta-asiat	100	105	104	100	100
Käsitellyt sähköiset palautteet/palvelupyynnöt per työpäivä (07/2026 ei sis. siivousta)	10	12	10	8	9
Henkilöstömäärä	26	26	26	25	25

Resurssimuutokset

Suunnitteluinsinöörin toimi on päätetty jättää täyttämättä jolloin henkilöstömenot ja ohjelmistokulut pienenevät. Menoja kasvattaa yksityistieasioiden siirto infrapäällikölle, jolloin 20 % infrapäällikön palkkakuluista jyvitetään yksityisteiden kustannuspaikalle sekä teknisen johtajan palkkakulujen kirjautuminen jatkossa 100 %:sti hallinnon alle.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Talous ja arkijärki

Teknisen hallinnon toimintaa kehitetään kustannustehokkaasti ja resurssit kohdennetaan ensisijaisesti lakisääteisten tehtävien hoitamiseen sekä palveluiden ylläpitämiseen. Palvelutason parantamiselta pidättäydytään. Tavoitteena on hallinnollisten kustannusten vähentäminen sekä toimintaprosessien sujuvoittaminen.

Vetoava viestintä

Tekninen hallinto tuottaa ajantasaista, avointa ja ennakoivaa viestintää kuntalaisille, yrityksille ja sidosryhmille sekä edistää palveluiden saavutettavuutta ja asioinnin sujuvuutta.

Parantava Paimio

Teknisen hallinnon palveluita, toimintatapoja ja prosesseja kehitetään jatkuvan parantamisen periaatteella yhteistyössä eri toimijoiden kanssa siten, että palvelujen laatu, vaikuttavuus ja asiakaskokemus paranevat.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Kaikille yhteiset					
Henkilökunnan kehityskeskustelut vuosittain, %	100	100	100	100	100
Henkilökunnan koulutuspäivät, 3pvä/hlö/v	4,7	3,5	3	3	3
Palvelu- / asiakastyytyväisyyskysely	3,5	3,5	3	3	3
Tulosalueen omat					
Talousarvion toteutunut (+- 1 %)	1	1	1	1	1
Palautteisiin vastaaminen (keskimäärin alle 7 vrk)	7	7	7	7	7
Päätösten käsittelyaika (3 vk) alittunut 90 % tapauksista	100	100	90	90	90
Taksat tarkastettu ja ajantasalla	0	0	1	0	0

Tulosalueen omat nostot

Teknisen toimella on tärkeä rooli kaupungin pito- ja vetovoiman ylläpitämisessä sekä viihtyisyyden ja turvallisuuden varmistamisessa. Toimintaan liittyviä keskeisiä riskejä ovat korjausvelan hallinta, resurssien riittävyys sekä talouden sopeuttamistarpeet, jotka voivat vaikuttaa kaupungin pito- ja vetovoimaan sekä viihtyisyyteen ja turvallisuuteen.

Toiminnan tehostamisen toimenpiteet

Teknisen hallinnon toiminnan tehostamiseksi arvioidaan uudelleen ei-lakisääteisten palvelujen laajuutta ja järjestämistapaa sekä järjestettävien palveluiden laatutasoa. Tarkasteltavia kohteita ovat yksityistiejaoston toiminta, kokousten määrä ja käytänteet sekä teknisen hallinnon asiakaspalvelun palvelutaso. Toimenpiteiden tavoitteena on vähentää hallinnollisia kustannuksia, parantaa resurssien kohdentumista lakisääteisiin tehtäviin sekä tukea kaupungin talouden tasapainottamista suunnittelukaudella. Esitettyinä tehostamistoimenpiteinä on esitetään muun muassa yksityisjaoston lakkauttaminen ja suunnitteluinsinöörin toimen poisto.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	103	60	45	-24,4 %	-28,1 %	46	47
Toimintakulut	- 483	- 430	- 385	-10,3 %	-10,1 %	- 391	- 399
Toimintakate/ jäämä	- 380	- 370	- 340	-8,0 %	-5,3 %	- 345	- 352
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 380	- 370	- 340	-8,0 %	-5,3 %	- 345	- 352

(1 000 €) ulkoiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	103	60	45	-24,4 %	-28,1 %	46	47
Toimintakulut	- 444	- 384	- 341	-11,1 %	-11,6 %	- 346	- 353
Toimintakate/ jäämä	- 341	- 324	- 296	-8,6 %	-6,6 %	- 300	- 306

(1 000 €) sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 39	- 46	- 44	-3,9 %	6,6 %	- 45	- 46
Toimintakate/ jäämä	- 39	- 46	- 44	-3,9 %	6,6 %	- 45	- 46

Tulosalue **Infrapalvelut**
Vastuuhenkilö infrapäällikkö Anu Taipale

Toiminta-ajatus

Infrapalveluille kuuluvat kaupungin liikenneväylät laitteineen sekä kaupungin yleiset alueet, kuten leikkipaikat, ulkoliikuntapaikat, uimarannat ja puistot. Infrapalveluiden toimintaa ohjaavat monet lait ja asetukset sekä RAMS-luokitus.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Toimintaympäristön muutos näkyy lainsäädännön uudistuksissa ja sitä kautta vaatii enemmän resursseja ja työn organisointia ja priorisointia. Vuonna 2025 voimaan tullut laki kulutuspalvelujen turvallisuudesta (185/2025) velvoittaa kaupunkeja laajennettuun turvallisuuden dokumentointiin, ennakoivaan vaarojen tunnistamiseen, standardien (leikkikenttästandardi EN1176 ja ulkokuntosalistandardi EN16630) noudattamiseen sekä ilmoittamaan TUKES:lle tapaturmista.

Toimintaa kuvaavat luvut

Suorite / tunnusluku	2023	2024	2025	EN 2026	TA 2027
Tiepituudet km, kadut	84	86	86	86	86
Tiepituudet km, kevytväylät	39	39	39	39	39
Tievalaistus km	99	102	102	104	104
Talvikunnossapito, aurauskierrokset	18	11	11	14	14
Leikkikentät	18	18	18	18	16
Uimapaikat	2	2	2	2	2
Lähiliikuntapaikat	5	5	5	5	5
A2/R(RAMS)-luokan puistoa ha	26	26	24	24	24
Talousmetsiä ha	225	225	145	158	158
Peltoa ha	35	35	68	68	68

Resurssimuutokset

Resurssimuutoksena määräaikaisen henkilökunnan määrärahoista leikataan. Vaikutus on 2,38 henkilötyövuotta. Lisäksi resursseja leikataan kausityöntekijöistä (kesäkausi) 1,0 henkilötyövuosi. Muutoksella saadaan taloudellista vaikutusta, mutta muutos tulee näkymään palvelutason laskuna. Infrapalveluilla ei ole lakisääteisten velvollisuuksien sekä voimassa olevien sopimusten takia mahdollisuuksia leikata kuluja muualta. Resurssimuutoksena 20 % infrapäällikön palkkakuluista jyvitetään yksityisteiden kustannuspaikalle.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Talous ja arkijärki

Tavoitteena tehostaa toimintaa kehittämällä Routa-ohjelmiston käyttöä työtehtävien, seurannassa ja ohjaamisessa sekä tehtyjen tarkastusten dokumentoinnissa. Tavoitteena on myös, että henkilökunta kouluttautuu 3 pv/vuosi ja tähän on varattu 200 euroa/hlö/vuosi. Infrapalveluiden osalta henkilökunnalla on oltava myös lakisääteisiä koulutuksia tai pätevyyksiä, jotka on oltava voimassa ja ne ovat maksullisia.

Vetoava viestintä

Tavoitteena on jatkossakin viestiä kaupungin viestintäkanavissa infrapalveluiden ajankohtaisista asioista, kuten tietöistä ja palveluiden ajankohtaisista asioista, kuten uimarantojen tilanteista. Tavoitteena on myös uutisoida ja esitellä infrapalveluiden tarjoamia palveluita, jotta kaupunkilaiset saisivat tietoa kaupungin tarjoamista palveluista, kuten liikuntapaikoista ja leikkikentistä. Henkilöstön sisäistä viestintää kehitetään muunmuassa tietoteknisin välinein.

Parantava Paimio

Tavoitteena edelleen kehittää Paimion hyviä ulkoilu- ja liikuntamahdollisuuksia resurssien sallimissa puitteissa. Kaupungille tulleita palautteita otetaan huomioon palveluita kehitettäessä sekä uudistuksia tehdessä.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Kaikille yhteiset					
Henkilökunnan kehityskeskustelut vuosittain, %	100	100	100	100	100
Henkilökunnan koulutuspäivät, 3pvä/hlö/v	3	3	3	3	3
Liikennealueittain ylläpitomittari (palvelukysely 1-5)	3,48	3,5	3	3	3
Talvihoitomittari (palvelukysely 1-5)	3,57	3,5	3	3	3
Puistojen hoitomittari (palvelukysely 1-5)	3,84	3,5	3	3	3
Liikuntapaikkojen hoito (palvelukysely 1-5)	4,37	3,5	3	3	3
Katuvalaistus (palvelukysely 1-5)	4,26	3,5	3	3	3

Tulosalueen omat nostot

Riskinä infrapalveluissa muutenkin vähäisen henkilöstömäärän vähentäminen kuluja leikkaamalla määräaikaisen henkilöstön menoista. Vaarana, ettei lakisääteisiäkään palveluita ja velvoitteita saada tehtyä. Lisäksi tämä voi vaikuttaa vakituisen henkilöstön jaksamiseen työssään.

Toiminnan tehostamisen toimenpiteet

Infrapalveluiden (ei lakisääteisiä) palveluita, joiden tuottamista voidaan arvioida uudelleen ja sitä kautta saada säästöjä aikaan, ovat katu- ja yleisten alueiden hoitoon liittyvä palvelutaso ja konekaluston käytön tehostaminen. Yleisten alueiden palvelutason laskua voidaan toteuttaa seuraavin toimenpitein: nurmikkoalueiden leikkaus (leikkamisen tiheys ja tarve/niityttäminen), kesäkukat ruukuissa (määrän vähentäminen) ja Jokipuiston WC:n auki pitäminen vain tapahtumissa (siivouskulut ja ilkivalta). Näillä saadaan säästöä, mutta myös palvelutaso laskee. Säästö saadaan määräaikaisen henkilöstön kuluista, joka sisältyy resurssimuutoksen 2,38 henkilötyövuoteen. Säästönä sekä tehostusideana voidaan yhdestä infrapalveluiden traktorista luopua seuraavan leasing-kauden loppuessa. Tämä on olemassa olevan kaluston käytön tehostamista arkijärkeä käyttäen. Traktorista luopumisen säästö olisi leasing-maksujen osalta jo noin 17 000 euroa vuodessa ja lisäksi muut kulut, kuten vakuutus ja huollot.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	159	106	90	-15,3 %	-21,7 %	92	93
Toimintakulut	- 1 652	- 1 531	- 1 569	2,5 %	-2,5 %	- 1 595	- 1 627
Toimintakate/ jäämä	- 1 493	- 1 425	- 1 480	3,8 %	-0,5 %	- 1 504	- 1 534
Poistot ja arvonalennukset	- 1 099	- 1 114	- 1 139	2,3 %	1,8 %	- 1 139	- 1 139
Tilikauden yli-/alijäämä	- 2 593	- 2 539	- 2 619	3,2 %	0,5 %	- 2 643	- 2 673

(1 000 €) ulkoiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	159	106	92	-13,6 %	-21,1 %	93	95
Toimintakulut	- 1 543	- 1 428	- 1 446	1,3 %	-3,1 %	- 1 470	- 1 499
Toimintakate/ jäämä	- 1 384	- 1 322	- 1 355	2,5 %	-1,1 %	- 1 377	- 1 404

(1 000 €) sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot			- 2			- 2	- 2
Toimintakulut	- 109	- 103	- 123	19,8 %	6,3 %	- 126	- 128
Toimintakate/ jäämä	- 109	- 103	- 125	21,5 %	7,1 %	- 127	- 130

Tulosalue **Kiinteistöpalvelut**
Vastuuhenkilö Kiinteistöpäällikkö Tero Aaltonen

Toiminta-ajatus

Kiinteistöpalvelut mahdollistaa kaupungin palvelujen tuottamisen tarjoamalla turvalliset, terveelliset ja toimivat tilat sekä huolehtimalla kaupungin kiinteistöomaisuuden ylläpidosta, kehittämisestä ja arvon säilymisestä. Toiminta perustuu lakisääteisten velvoitteiden täyttämiseen sekä tilojen tehokkaaseen ja vastuulliseen käyttöön.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kiinteistöpalvelut vastaa kaupungin omistamien rakennus- ja kiinteistökannan ylläpidosta, hoidosta, kunnossapidosta sekä tilojen käytettävyyden varmistamisesta. Toiminta kattaa muun muassa koulujen, päiväkotien, liikunta- ja kulttuuritilojen sekä muiden kaupungin palvelutuotannossa tarvittavien kiinteistöjen ylläpidon, korjausrakentamisen ja kiinteistöomaisuuden hallinnan.

Toimintaympäristöön vaikuttavat rakennusten ikääntyminen, kasvavat korjausvelat, energiatehokkuus- ja vastuullisuusvaatimukset sekä rakentamisen ja kiinteistöjen ylläpidon kustannustason muutokset. Lisäksi muuttuva lainsäädäntö, sisäilman laatuun, turvallisuuteen ja energiatehokkuuteen liittyvät vaatimukset sekä palveluverkon muutokset lisäävät kiinteistöjen ylläpidon ja investointien suunnittelutarpeita. Määrärahojen muutostarpeet johtuvat pääosin ylläpito- ja energiakustannusten kehityksestä, korjausvelan hallinnasta sekä rakennuskannan kunnon edellyttämistä investoinneista ja peruskorjauksista.

Toimintaa kuvaavat luvut

Suorite / tunnusluku	2023	2024	2025	EN 2026	TA 2027
Rakennuksia (kpl)	97	98	101	101	98
Rakennuskanta (k-m²)	64 151	65 700	70 845	70 845	70 250
Siivottava pinta-ala (h-m²)	37 758	39 133	41 846	41 846	41 846
Ateriapalveluiden tuotetut ateriat (kpl/v)	561 336	579 153	624 000	623 000	564 000
* Palvelupyynnöt (kpl/v)	2 041	2 293	2 050	1 701	1 734
Kiinteistöjen käyttökulut vesi, sähkö, kaukolämpö (€)	1 270 777	1 446 771	1 532 267	1 516 600	1 599 650
Ateriapalveluiden asiakastyytyväisyyskyselyn tulos (1-5)	3,07	2,65	3,00	3,00	3,20
Siivouspalveluiden asiakastyytyväisyyden tulos (1-5)	2,60	2,68	2,90	3,00	3,20

* 7/2026 alkaen ei sisällä siivouksen palautteita

Resurssimuutokset

Kunnossapidon henkilöstössä on yhden henkilötyövuoden vajaus vuonna 2024 tapahtuneen eläköitymisen jälkeen. Tehtävää ei ole täytetty, ja tilanne sisältyy vuoden 2027 talousarvioesitykseen. Muutos vähentää kunnossapitotöihin käytettävissä olevaa työpanosta ja lisää tehtävien priorisoinnin tarvetta. Taloudellisena vaikutuksena henkilöstökustannukset ovat noin yhden henkilötyövuoden verran pienemmät.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Talous ja arkijärki

Kiinteistöpalvelut arvioi kunnossapitotoimenpiteitä niiden vaikuttavuuden, kiireellisyyden ja elinkaaritaloudellisen merkityksen perusteella. Toimenpiteissä korostuu rakennusten turvallisen ja tarkoituksenmukaisen käytön turvaaminen sekä kustannuksiltaan tarkoituksenmukaisten ratkaisujen hyödyntäminen. Resursseja ja käyttötaloutta suunnataan ensisijaisesti toimenpiteisiin, joilla voidaan ehkäistä laajempien korjaustarpeiden syntymistä ja säilyttää rakennusten käyttökelpoisuus. Toimintaa kehitetään vahvistamalla kustannustietoisuutta, hyödyntämällä tiedolla johtamista sekä tarkastelemalla palveluiden järjestämistapoja ja kiinteistöjen käyttöä osana kaupungin talouden tasapainottamista. Tavoitteena on turvata kiinteistöomaisuuden hallittu ylläpito ja pitkäjänteinen elinkaaren hallinta käytettävissä olevien resurssien ja varojen puitteissa.

Vetoava viestintä

Kiinteistöpalvelut vahvistaa vuorovaikutusta kiinteistöjen käyttäjien, palveluntuottajien ja muiden sidosryhmien kanssa lisäämällä ennakoivaa viestintää sekä kehittämällä palautteiden käsittelyä ja näkyvyyttä. Tavoitteena on parantaa käyttäjien kokemusta palveluiden toimivuudesta, lisätä toiminnan läpinäkyvyyttä sekä tukea kaupungin vetovoimaisuutta huolehtimalla turvallisesta, siististä ja hyvin ylläpidetystä toimintaympäristöstä. Henkilöstön sisäistä viestintää kehitetään tukemaan tiedonkulkua ja yhteisten toimintatapojen jalkauttamista.

Parantava Paimio

Kiinteistöpalvelut kehittää palveluitaan ja toimintatapojaan siten, että tilojen toimivuus ja käyttäjäkokemus paranevat hallitusti taloudelliset reunaehdot huomioiden. Tavoitteena on lisätä yhteistyötä käyttäjien kanssa, hyödyntää palautteita toiminnan kehittämisessä sekä toteuttaa kehittämistoimenpiteitä, joilla voidaan edistää turvallisia, terveellisiä ja viihtyisiä tiloja kaupungin palvelutuotannon tarpeisiin.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Kaikille yhteiset					
Henkilökunnan kehityskeskustelut vuosittain, %	0	100	100	100	100
Henkilökunnan koulutuspäivät, 3pvä/hlö/v	2	2	3	3	3
Palvelu- / asiakastyytyväisyyskysely			3	3	3
Tulosalueen omat					
Rakennuksista ajantasainen kuntotieto käytettävissä (%)	50	60	70	75	80
Ennakkoon tiedotettujen huolto- ja korjaustoimenpiteiden osuus (%)	70	80	90	95	99
Huoltokirjan mukaisten määräaikaishuoltojen toteutumisaste (%)	38	50	70	80	90
Käyttäjäpalveluiden osuus työajasta (%)	15	10	7	5	5

Tulosalueen omat nostot

Rakennuskannan ikääntyminen, muuttuvat tilatarpeet ja ylläpitokustannusten kasvu korostavat suunnitelmallisen kiinteistönpidon merkitystä. Kiinteistöpalvelut kehittää tiedolla johtamista hyödyntämällä kiinteistöjen kuntoa, käyttöä, energiankulutusta ja ylläpitokustannuksia koskevaa tietoa päätöksenteon tukena. Tavoitteena on kohdentaa käytettävissä olevat resurssit vaikuttavimpiin toimenpiteisiin, tukea kiinteistöomaisuuden pitkäjänteistä hallintaa sekä turvata kaupungin palvelutuotannon käytössä olevien tilojen tarkoituksenmukainen käyttö.

Toiminnan tehostamisen toimenpiteet

- Käyttäjäpalveluiden tarvearvioinnin ja priorisoinnin kehittäminen

Käyttäjäpalveluiden toimintatapoja kehitetään siten, että palvelupyynnöt arvioidaan niiden tarpeellisuuden, vaikuttavuuden ja käyttöiän perusteella ennen toteuttamista. Tavoitteena on kohdentaa käytettävissä olevat resurssit ensisijaisesti kiinteistöjen ylläpidon, turvallisuuden, terveellisyyden ja käytettävyyden kannalta vaikuttavimpiin toimenpiteisiin.

- Vaikutus talouteen: resurssien tarkoituksenmukaisempi käyttö ja vähentynyt materiaalien sekä työajan käyttö vähäisen käyttöasteen ratkaisuihin.
- Vaikutus palvelutasoon: käyttäjäpalveluja toteutetaan edelleen, mutta niiden tarvetta arvioidaan nykyistä systemaattisemmin.
- Vaikutus henkilöstöön: työaikaa vapautuu ennakoivaan kunnossapitoon.
- Toteutusaikataulu: 2027

- Palvelupyyntöprosessin ja viestinnän kehittäminen

Palvelupyyntöjen käsittelyä tehostetaan kehittämällä ohjeistusta ja yhtenäistämällä palvelupyyntöjen sisältövaatimuksia. Tavoitteena on, että palvelupyynnöt sisältävät riittävät lähtötiedot asian käsittelyä varten, mikä vähentää lisäselvitysten tarvetta ja nopeuttaa käsittelyä.

- Vaikutus talouteen: henkilöstön työn ja asian selvittämiseen käytettävän työajan väheneminen.
- Vaikutus palvelutasoon: palvelupyyntöjen käsittely nopeutuu ja niiden seurattavuus paranee.
- Vaikutus henkilöstöön: enemmän aikaa varsinaisiin asiantuntija-, kunnossapito- ja ylläpitotehtäviin.
- Toteutusaikataulu: 2027

- Työrauhan ja suunnitelmallisen työskentelyn vahvistaminen

Kiinteistöpalveluiden asiantuntijatehtävissä pyritään lisäämään suunnitelmallista työskentelyä ohjaamalla yhteydenottoja tarkoituksenmukaisiin palvelukanaviin sekä hyödyntämällä sovittuja yhteydenottokäytäntöjä. Tavoitteena on vähentää työn keskeytyksiä, parantaa työtehon hallintaa sekä mahdollistaa pitkäjänteisempi kunnossapidon suunnittelua.

- Vaikutus talouteen: tehostaa olemassa olevien resurssien käyttöä.
- Vaikutus palvelutasoon: yhteydenotot käsitellään yhdenmukaisemmin ja hallitummin.
- Vaikutus henkilöstöön: työrauha ja työn hallittavuus paranevat.
- Toteutusaikataulu: 2027

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	5 909	6 484	6 461	-0,4 %	4,7 %	6 590	6 722
Toimintakulut	- 4 098	- 4 242	- 4 083	-3,7 %	-0,2 %	- 4 157	- 4 240
Toimintakate/ jäämä	1 810	2 242	2 378	6,1 %	15,7 %	2 433	2 482
Poistot ja arvonalennukset	- 2 073	- 2 137	- 2 471	15,7 %	9,6 %	- 2 471	- 2 471
Tilikauden yli-/alijäämä	- 262	106	- 93	-187,8 %	-32,3 %	- 38	11

(1 000 €) ulkoiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	1 538	1 406	1 424	1,3 %	-3,7 %	1 452	1 482
Toimintakulut	- 3 839	- 3 992	- 3 835	-3,9 %	-0,1 %	- 3 905	- 3 983
Toimintakate/ jäämä	- 2 302	- 2 585	- 2 411	-6,7 %	2,4 %	- 2 452	- 2 501

(1 000 €) sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	4 371	5 078	5 037	-0,8 %	7,6 %	5 138	5 240
Toimintakulut	- 259	- 250	- 247	-1,0 %	-2,2 %	- 252	- 257
Toimintakate/ jäämä	4 112	4 828	4 790	-0,8 %	8,2 %	4 885	4 983

Ympäristölautakunta

Toiminnan kuvaus

Ympäristölautakunta vastaa kaupungin maankäytön suunnittelun, paikkatieto- ja mittauspalvelujen, rakennusvalvonnan sekä ympäristönsuojelun järjestämisestä ja kehittämisestä. Tehtävänä on edistää kaupungin kestävää ja taloudellisesti tarkoituksenmukaista kehittämistä sekä turvallista, viihtyisää ja luonnon monimuotoisuutta tukevaa elinympäristöä voimassa olevan lainsäädännön, kaupungin strategian ja valtuuston hyväksymien tavoitteiden mukaisesti.

Toiminta koostuu seuraavista keskeisistä palveluista:

- maankäytön suunnittelu ja kaavoitus
- paikkatieto-, rekisteri- ja mittauspalvelut
- rakennusvalvonta
- ympäristönsuojelun viranomais- ja kehittämistehtävät.

Vuonna 2027 toiminnan painopisteinä ovat sujuvat ja kustannustehokkaat palvelut, digitaalisten toimintatapojen kehittäminen, muuttuvan lainsäädännön toimeenpano sekä kestävän yhdyskuntarakenteen ja laadukkaan elinympäristön edistäminen.

Lautakunnan alla toimivat työryhmät ja vaikuttamiselimet

- Maapoliittinen toimikunta
- Kestävän kehityksen työryhmä

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	278	151	239	58,1 %	-7,0 %	111	113
Toimintakulut	- 1 018	- 978	- 1 020	4,2 %	0,1 %	- 923	- 941
Toimintakate/ jäämä	- 740	- 827	- 781	-5,6 %	2,7 %	- 812	- 828
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 740	- 827	- 781	-5,6 %	2,7 %	- 812	- 828

(1 000 €) ulkoiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	277	151	244	61,8 %	-5,9 %	117	119
Toimintakulut	- 937	- 878	- 930	5,9 %	-0,4 %	- 831	- 848
Toimintakate/ jäämä	- 660	- 727	- 686	-5,7 %	2,0 %	- 714	- 729

(1 000 €) sisäiset	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA27/TA26 muutos%	TA27/ TP25 ka%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	1		- 6		-553,9 %	- 6	- 6
Toimintakulut	- 81	- 100	- 90	-10,6 %	5,3 %	- 92	- 93
Toimintakate/ jäämä	- 81	- 100	- 95	-5,1 %	9,2 %	- 97	- 99

Tulosalue **Ympäristöpalvelut**
Vastuuhenkilö Virpi Lindvall

Toiminta-ajatus

Ympäristöpalvelut vastaa kaupungin maankäytön suunnittelusta, paikkatieto- ja mittauspalveluista, rakennusvalvonnasta sekä ympäristönsuojelun viranomais- ja kehittämistehtävistä.

Tulosalue edistää suunnitelmallista ja kestävää yhdyskuntakehitystä, sujuvaa rakentamista, laadukasta ja turvallista elinympäristöä sekä luonnon ja ympäristön hyvinvointia. Ajantasainen paikkatieto ja rekisterit tukevat kaupungin palveluja, suunnittelua ja päätöksentekoa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Ympäristöpalvelujen toimintaan kuuluvat kaavoitus, paikkatieto- ja mittauspalvelut, rakennusvalvonta sekä ympäristönsuojelu. Tehtävät muodostuvat sekä lakisääteisistä viranomaistehtävistä, tukipalveluista että kaupungin kehittämistä tukevista asiantuntijapalveluista.

Toimintaympäristöön vaikuttavat lainsäädännön muutokset, valtakunnallisen rakennetun ympäristön tietojärjestelmän käyttöönotto sekä tietomallipohjaisen tiedonhallinnan lisääntyminen. Muutokset edellyttävät toimintatapojen, tietojärjestelmien ja osaamisen jatkuvaa kehittämistä. Vuonna 2027 jatketaan erityisesti Ryhti-yhteentoimivuuden sekä tietomallipohjaisen asemakaavatiedon kehittämistä.

Kaavoituksella ja maapolitiikalla luodaan edellytyksiä kaupungin hallitulle kasvulle, asumiselle ja elinkeinoelämälle. Rakennusvalvonnassa painottuvat ennakoiva ohjaus, sujuvat lupaprosessit ja sähköinen asiointi. Paikkatietopalveluissa ylläpidetään ja kehitetään kaupungin paikkatietoaineistoja, rekistereitä, karttapalvelua ja mittausta sekä mahdollistetaan tiedon tehokas hyödyntäminen koko organisaatiossa. Ympäristönsuojelussa on tärkeää lakisääteisen lupa- ja valvontatyön lisäksi luonnon monimuotoisuuden, vesiensuojelun sekä ilmasto- ja ympäristötavoitteiden edistäminen.

Toimintaa kehitetään asiakaslähtöisesti ja taloudellisesti. Prosesseja ja tehtäväjakoa tarkastellaan tavoitteena vähentää hallinnollista työtä, nopeuttaa asioiden käsittelyä ja kohdentaa henkilöstöresursseja tehtäviin, joissa asiantuntijatyöstä syntyy eniten lisäarvoa.

Toimintaa kuvaavat luvut

Suorite / tunnusluku	2023	2024	2025	EN 2026	TA 2027
Henkilöstön määrä	10	10	10	10	10
Hyväksytyt asemakaavat	3	1	0	1	4
Yleisten katualueiden maanomistus (%)	97,2	97,5	97,5	98,3	98,3
Käsitellyt rakentamisluvat, viranhaltija	147	125	84	66	75
Käsitellyt rakentamisluvat, lautakunta	1	0	6	12	2
Valmistuneet rakennukset	87	82	94	40	40
Rakennusvalvonnan katselmukset	250	184	209	190	190
Ympäristölupapäätösten määrä	2	2	1	1	2
Maa-aineslupapäätösten määrä	0	0	0	0	1
Lupa-, rekisteröinti- ja ilmoituskohteiden määrä	22	10	30	29	32
Vireille tulevat ympäristönsuojelun valvonta-asiat			50	50	50

Resurssimuutokset

Vuonna 2027 ei ole suunnitteilla olennaisia henkilöstöresurssien muutoksia. Toiminnan tehostamista tavoitellaan ensisijaisesti tehtävien priorisoinnilla, päätösvallan tarkoituksenmukaisella delegoinnilla, prosessien digitalisoinnilla sekä tietojärjestelmien ja toimintatapojen kehittämisellä.

Henkilöstön osaamista vahvistetaan erityisesti muuttuvan lainsäädännön, tietomallipohjaisen tiedonhallinnan ja uusien digitaalisten toimintatapojen edellyttämillä osa-alueilla.

Pikkuisen Ryhdikkäämpi Paimio -hankkeella on sekä menoja että tuloja lisäävä vaikutus.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Talous ja arkijärki

Ympäristöpalvelujen toimintaa tehostetaan sujuvoittamalla prosesseja, kehittämällä sähköistä asiointia ja tiedonhallintaa sekä arvioimalla tehtävien tarkoituksenmukaista järjestämistä. Päätösvallan delegointia lisätään mahdollisuuksien mukaan erityisesti rakentamisen lupa-asioissa ja kaavoituksen käynnistämisessä. Ohjelmistojen ja muiden palvelujen kokonaisuutta tarkastellaan ja kilpailutetaan tarkoituksenmukaisilta osin. Maksut ja taksat pidetään ajan tasalla ja palvelujen kustannusvastaavuutta parannetaan.

Vetoava viestintä

Ympäristöpalvelujen viestinnässä painotetaan ennakoivaa, ymmärrettävää ja helposti saavutettavaa tietoa kaavoituksesta, rakentamisesta, ympäristöasioista sekä kaupungin paikkatietopalveluista. Verkkopalveluja ja sähköisiä asiointikanavia kehitetään ja kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia vahvistetaan. Palvelukokemuksesta kerätään jatkuvaa palautetta toiminnan kehittämiseksi.

Parantava Paimio

Ympäristöpalvelut edistää hyvää rakennettua ympäristöä, luonnon monimuotoisuutta ja ympäristön tilaa sekä luo maankäytön suunnittelulla edellytyksiä viihtyisälle, toimivalle ja kestävälle kaupungille. Paikkatietoa hyödynnetään ympäristöä, yhdyskuntarakennetta ja palveluja koskevan suunnittelun ja päätöksenteon tukena. Ympäristöpalvelut toteuttaa ilmasto- ja ympäristöohjelmaa sekä edistää Parantava Paimio -strategian mukaista luonnon hyvinvointia vähentämällä Saaristomeren valuma-alueen ravinne- ja kiintoainekuormitusta yhteishankkeiden ja muiden konkreettisten vesiensuojelutoimien avulla. Hankkeiden rahoitus on huomioitu talousarviossa.

Strategiasta johdetut tavoitteet

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Kaikille yhteiset					
Henkilökunnan kehityskeskustelut vuosittain, %	100	100	100	100	100
Henkilökunnan koulutuspäivät, 3pvä/hlö/v	3,8	4,6	3	3	3
Palvelu- / asiakastyytyväisyyskysely			1	1	1
Tulosalueen omat					
Vanhentuneet luvat, lopputarkastus pitämättä	177	150	150	150	150
Rakennusrekisterin tarkistettujen kohteiden lukumäärä (rakennusta/v)			200	200	200

Tulosalueen omat nostot

Vuonna 2027 ympäristöpalvelujen keskeisiä kehittämiskokonaisuuksia ovat rakennetun ympäristön tiedonhallinnan uudistuminen ja Ryhti-yhteentoimivuuden toteuttaminen, tietomallipohjaisen asemakaavatiedon kehittäminen sekä uuden maapoliittisen ohjelman toimeenpano.

Toiminnassa jatketaan sähköisten palvelujen kehittämistä ja hyödynnetään paikkatietoa entistä laajemmin kaupungin suunnittelussa ja päätöksenteossa. Rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun toimintatapoja kehitetään muuttuvan lainsäädännön mukaisesti.

Toiminnan tehostamisen toimenpiteet

Ympäristöpalvelujen toimintaa tehostetaan vuonna 2027 seuraavin toimenpitein:

Lautakunnan kokouksia järjestetään tarpeen mukaan ja käsittelyä voidaan siirtää seuraavaan kokoukseen silloin, kun siitä ei aiheudu haittaa asian etenemiselle. Hallintosäännön muutoksella tavoitellaan rakennus- ja sijoittamislupien mahdollisimman laajaa delegointia viranhaltijoille lain sallimissa rajoissa sekä kaavoitussuunnitelmaan sisältyvien asemakaavojen vireilletulon delegointia. Tavoitteena on lyhentää käsittelyaikoja ja vähentää hallinnollista työtä.

Käytössä olevat ohjelmistot arvioidaan, päällekkäisiä järjestelmiä karsitaan ja hankintoja kilpailutetaan tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina. Ympäristönsuojelun laskutus siirretään mahdollisesti Louhi-järjestelmästä Unit4:iin. Tietoliikenneyhteyksien parantamisen vaatimisella mahdollistetaan tehokas etätyöskentely ja vähennetään teknisistä häiriöistä aiheutuvaa työajan menetystä.

Ympäristöpalvelujen hinnastot ja taksat uudistetaan. DWG-aineistojen toimittaminen muutetaan maksulliseksi myös kaupungin tonteille. Maksullisia lehtikuulutuksia vähennetään aina, kun lainsäädäntö mahdollistaa muun tiedottamistavan. Vieraslajien torjuntaan ei varata erillistä talousarviomäärärahaa, mutta kaupunki jatkaa vieraslajeihin liittyvää neuvontaa ja tiedottamista. CO_2-raportista luovutaan.

TULOSLASKELMAOSA

Toimintakuvaus

Tuloslaskelmaosassa esitetään kaupungin yhteinen rahoitus: verorahoitusta ovat verotulot ja valtionosuudet, muita eriä ovat rahoitustulot ja –menot (korot ja muut rahoitusmenot ja –tulot).

Ympäristöanalyysi

Verotulot

Tuloveroprosentti on vuosina 2024 - 2026 ollut 8,2%. Talousarviossa ei ole esitetty veronkorotuksia vuosille 2027-2029. Tulevien veronkorotusten tarve ja aikataulu tulee arvioitavaksi, jos muut talouden tervedyttämistoimet eivät riitä.

Vuoden 2026 verotilitysten arvioidaan olevan noin 23,0 milj. euroa, se on 1,7milj. euroa (6,7%) enemmän kuin 2025. Vuoden 2027 kunnallisverotilitykset ovat noin 24,0 milj. euroa, kasvua 4,5% vuoden 2026 ennusteeseen ja suunnitelmavuosina 2028 -2029 kunnallisverotilitysten arvioidaan kasvavan 3,6-4,0%.

Tuloveroprosentin korotuksen vaikutus

verolaji	muutos	vaikutus, 1. vuosi	vaikutus, 2.v ->
Kunnallisvero	0,10 %	270 000 €	310 000 €
Kunnallisvero	0,20 %	540 000 €	630 000 €
Kunnallisvero	0,50 %	1 350 000 €	1 600 000 €

Kiinteistöverot

Kiinteistöveroprosentit ovat koko suunnitelmakauden samat kuin vuodelle 2025 vahvistetut.

Kiinteistöverotuksen arvostamisperusteiden uudistamista valmistellaan valtakunnallisesti. Uudistuksen tavoitteena on ajantasaistaa kiinteistöjen verotusarvoja ja parantaa verotuksen yhdenvertaisuutta. Uudistuksen aikataulu ja vaikutukset kuntien verotuloihin tarkentuvat valmistelun ja eduskuntakäsittelyn edetessä. Hanke on ollut pitkään valmistelussa, se on alkanut jo 2016 ja aikataulu hallituksen esityksen antamisesta on siirtynyt useita kertoja.

Kiinteistöveroprosenttien lakisääteiset vaihteluvälit ja Paimion prosentit ovat seuraavat:

Vero kiinteistön käyttötarkoituksen mukaan	vaihteluväli	TA2027 Paimio
- Yleinen kiinteistöveroprosentti, rakennukset	0,93 – 2,00 %	1,10 %
- Yleinen kiinteistöveroprosentti, maapohja HE*	1,30– 2,00 %	1,30 %
- Vakituinen asuinrakennus	0,41 – 1,00 %	0,45 %
- Muut asuinrakennukset (esim.vapaa-ajan as.)	0,93 – 2,00 %	1,20 %
- Rakentamaton rakennuspaikka	2,00 – 6,00	3,00 %
- Voimalaitokset	enint. 3,10%	3,10 %

Kiinteistöveron korotuksen vaikutuksia

Kiinteistövero	muutos	vaikutus, euroa
vakituinen asunto	0,01 %	29 000 €
muu kuin vak.asunto	0,10 %	5 800 €
yleinen kv (rakennus)	0,10 %	63 000 €
yleinen kv (maapohja)	0,10 %	38 000 €

Yhteisöverotulojen kehitykseen vaikuttaa merkittävästi yleinen taloudellinen tilanne ja yritysten tuloskehitys. Kunnille tilitettävän yhteisöveron määrään vaikuttavat lisäksi valtion tekemät päätökset kuntien yhteisöveron jako-osuudesta. Yhteisöveroa kerryttävät kunnassa toimivat yritykset ja muut yhteisöt. Yksittäisen kunnan osuus yhteisöveron tuotosta määräytyy verontilityslain mukaisesti pääosin yritystoimintaa kuvaavien tekijöiden perusteella, joista merkittävin on yritysten henkilöstön sijoittuminen eri kuntiin. Jos yrityksellä on toimintaa useassa kunnassa, yhteisöveron kunnittainen jako perustuu kuntakohtaisiin yritystoimintatietoihin. Kunnan yhteisöveron jako-osuus määräytyy kahden viimeksi valmistuneen verotuksen perusteella laskettujen jako-osuuksien keskiarvona.

Valtio käyttää yhteisöveron jako-osuutta "tuki- ja tasausmekanismina". Perinteisesti kuntien osuus yhteisöveron tuotosta oli 1/3 ja valtion 2/3. Korona-aikana (2020-2021) kuntien jako-osuus oli 42-44%. Vuosien 2024-2026 jako-osuus on 22,8%-23,7% ja vuosien 2027-2029 noin 25,6-26,5%. Kuntien osuus näyttäisi vakiintuneen noin neljännekseen ja valtion 3/4:aan.

Yhteisöverotilitysten arvioidaan 2027 olevan noin 1,4 milj. euroa ja suunnitelmavuosilla 2028 - 2029 noin 1,8milj. euroa.

TILIVUOSI	2024	2025	2026**	2027**	2028**	2029**
Verolaji						
Kunnallisvero	21 545	21 508	23 064	24 059,247	24 932	25 924
Muutos %	*-1,5*	*-0,2*	*7,2*	*4,3*	*3,6*	*4,0*
Yhteisövero	1 334	1 371	1 586	1 717,603	1 791	1 864
Muutos %	*-41,3*	*2,8*	*15,7*	*8,3*	*4,3*	*4,1*
Kiinteistövero	2 659	2 590	2 517	2 620,194	2 620	2 620
Muutos %	*5,7*	*-2,6*	*-2,8*	*4,1*	*0,0*	*0,0*
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	**25 537**	**25 469**	**27 166**	**28 397**	**29 343**	**30 408**
Muutos %	*-4,2*	*-0,3*	*6,7*	*4,5*	*3,3*	*3,6*

Toiminnalliset riskit

Yleisen taloudellisen tilanteen kehitys vaikuttaa keskeisesti kaupungin verorahoitukseen. Työllisyysasteen, palkkasumman ja yritysten tuloskehityksen muutokset heijastuvat kunnallisvero- ja yhteisöverotuottoihin. Paimion kaupungin talouteen kohdistuvat paineet johtuvat toimintamenojen kasvusta ja kaupungin viime vuosien suuresta investointiohjelmasta sekä verorahoituksen (verotulot ja valtionosuudet) aiemmin ennakoitua heikommasta kehityksestä. Lisäksi rahoitusmenojen kasvu ja kuntatalouden toimintaympäristön muutokset lisäävät talouden tasapainottamistarvetta.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 €)	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatulot	**37 073**	**39 045**	**40 259**	**41 194**	**42 294**
Toimintamenot	**- 889**	**- 1 105**	**- 1 103**	**- 1 105**	**- 1 205**
Toimintakate	**36 218**	**37 940**	**39 156**	**40 089**	**41 089**

Perustelut	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Verotulot	**25 469**	**26 900**	**28 365**	**29 300**	**30 400**
Kunnallisvero	21 508	22 800	24 050	24 920	25 930
Kiinteistövero	2 590	2 700	2 600	2 600	2 600
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 371	1 400	1 715	1 780	1 870
Muut valtionosuudet	**10 729**	**11 276**	**10 897**	**10 897**	**10 897**
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	6 970	7 193	6 821	6 821	6 821
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	2 366	2 894	2 557	2 557	2 557
Opetus ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	623	436	600	600	600
Veromenetysten korvaus	770	753	919	919	919
Rahoitustuotot ja -kulut	**- 17**	**- 236**	**- 106**	**- 108**	**- 208**
Korkotuotot	448	447	444	444	444
Muut rahoitustuotot	428	423	553	553	553
Korkokulut	- 888	- 1 100	- 1 100	- 1 100	- 1 200
Muut rahoituskulut	- 6	- 5	- 3	- 5	- 5

INVESTOINTIOSA

TOIMIELIN **32 Kaupunginhallitus**
Tehtävä Investoinnit
Vastuuhenkilö vt. kaupunginjohtaja Nina-Mari Turpela

(1000€)		INVESTOINTISUUNNITELMA				
9120 Kiinteä omaisuus	TA 2026	**TA 2027**	2028	2029	2030	2031
Investointimenot	20	20	20	20	20	20
Investointitulot	100	100	100	100	100	100
Nettomeno	-80	-80	-80	-80	-80	-80
UUSINVESTOINNIT						
Varaus pienehköjen maa-alueiden hankintaan						
Tulot = tonttien ja käyttöomaisuuden myynti (kirjanpitoarvo kirjataan tuloksi investointiosaan, myyntivoitto tuloslaskelmaan käyttöomaisuuden myyntivoittotilille)						
KORVAUSINVESTOINNIT						
9140 Irtain omaisuus	TA 2026	**TA 2027**	2028	2029	2030	2031
Investointimenot	90	148	106	56	56	56
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	90	148	106	56	56	56
UUSINVESTOINNIT						
Strategian mukaiset digitalisaatiohankkeet						
- Ydintiedon hallinnan kehittäminen	35	16	16	16	16	16
(tiedolla johtaminen ja käyttövaltuushallinta)						
Fölin järjestelmien alkuinvestointi 2024 ja vuotuiset investoinnit 2025 -	25	57	25	25	25	25
Sähköinen arkisto			50			
KORVAUSINVESTOINNIT						
Tietoliikenneverkon parantaminen	30	15	15	15	15	15
Kaupungintalon varavirtajärjestelmän uusiminen		40				
Palvelinympäristön turvallisuuspäivitykset		20				

9170 Arvopaperit	TA 2026	**TA 2027**	2028	2029	2030	2031
Investointimenot						
Investointitulot						
Nettomeno	0	0	0	0	0	0
KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ						
(1000€)	TA 2026	**TA 2027**	2028	2029	2030	2031
Investointimenot	110	168	126	76	76	76
Investointitulot	100	100	100	100	100	100
Nettomeno	10	68	26	-24	-24	-24

* TA2026 sisältää ta-muutokset 30.9.2026 asti

TOIMIELIN **35 Koulutuslautakunta**
Tehtävä Investoinnit
Vastuuhenkilö sivistysjohtaja va Ari Nuorikkala

(1000€)			INVESTOINTISUUNNITELMA			
Varhaiskasvatus 515						
9330 Irtain omaisuus	TA 2026	**TA 2027**	2028	2029	2030	2031
Investointimenot	0	0	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	0	0	0	0	0	0
Perusopetus 530						
9330 Irtain omaisuus	TA 2026	**TA 2027**	2028	2029	2030	2031
Investointimenot	140	0	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	140	0	0	0	0	0
UUSINVESTOINNIT						
Vistan koulun liikuntavälineiden täydennys	10					
KORVAUSINVESTOINNIT						
Kriivarin koulun peruskorjauksen kalustaminen	120					
Hanhijoen koulun kalusteiden uusinta	10					
Lukio 532						
9330 Irtain omaisuus	TA 2026	**TA 2027**	2028	2029	2030	2031
Investointimenot	0	10	10	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	0	10	10	0	0	0
KORVAUSINVESTOINNIT						
Oppilastuolien uusiminen	0	10	10	0	0	0
KOULUTUSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
(1000€)	TA 2026	**TA 2027**	2028	2029	2030	2031
Investointimenot	140	10	10	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	140	10	10	0	0	0

* TA2026 sisältää ta-muutokset 30.9.2026 asti

TOIMIELIN **36 Hyvinvointilautakunta**
Tehtävä Investoinnit
Vastuuhenkilö sivistysjohtaja

(1000€)			INVESTOINTISUUNNITELMA			
9340 Irtain omaisuus	TA 2026	**TA 2027**	2028	2029	2030	2031
Investointimenot	20	0	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	20	0	0	0	0	0
UUSINVESTOINNIT						
KORVAUSINVESTOINNIT						
Kirjaston aineistonsäilytysjärjestelmien uusinta	10					
Sisäliikuntahallin irtaimisto	10					
HYVINVOINTILAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
(1000€)	TA 2026	**TA 2027**	2028	2029	2030	2031
Investointimenot	20	0	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	20	0	0	0	0	0

* TA2026 sisältää ta-muutokset 30.9.2026 asti

TOIMIELIN **38 Tekninen lautakunta**
Tehtävä Investoinnit
Vastuuhenkilö tekninen johtaja Juha Saarinen

(1000€)			INVESTOINTISUUNNITELMA			
9410 Talonrakennus	TA2026	**TA2027**	2028	2029	2030	2031
Investointimenot	3 030	200	0	50	550	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	3 030	200	0	50	550	0
Vistan koulun peruskorjaus						
Investointimenot	200	0	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	200	0	0	0	0	0
KORVAUSINVESTOINNIT						
6. vaihe (2-sali)	150					
7. vaihe (puukoulu, suun.päiv. -26)	50					
Muut talonrakennuksen kohteet						
Investointimenot	2 830	200	0	50	550	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	2 830	200	0	50	550	0
UUSINVESTOINNIT						
LAAJENNUSINVESTOINNIT						
Kriivarin koulun laajennus ja saneeraus	2 500					
KORVAUSINVESTOINNIT						
Koulujen ja päiväkotien pihojen kunnostus	100					
Yläkoulun teknisen työn purunpoisto	30	120				
Kiinteistöjen pihojen päällystyksiä	100					
Lukion korjaustyöt	100					
Tapiolan päiväkodin kattoremontti + aurinkovoimala				50	550	
Kiinteistöjen nuohouksia		80				
9429 Julkinen käyttöomaisuus	TA2026	**TA2027**	2028	2029	2030	2031
Investointimenot	960	600	1 640	1 290	1 660	860
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	960	600	1 640	1 290	1 660	860

Katujen rakentaminen						
Investointimenot	550	210	910	700	900	300
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	550	210	910	700	900	300
UUSINVESTOINNIT						
Kt-suunnittelua	30	50	50	50	50	50
Kravinkujan Jk+Pp-tie väli Paimiont.-Terveyskt.		30		300		
(MAL kohde, 50% rahoitus, tiesuun. 2027)						
Lammen alueen kadut			500			
Rautatieseisakkeet (50%, ratasuun. 2026)	150					
Saarent. / Terveyskeskuksentien klv		30		300		
Koivulinna II kadut						200
Valkojantien klv välille Juliuksent. Naskarlant.			60			
KORVAUSINVESTOINNIT						
Vistantien san. + k-liittymä Valkojant - AA-tie					800	
Matonpesupaikan silta		50				
Isosillan puukannen uusiminen			250			
Siltojen ja rumpujen uusiminen	200					
Pienet infran kohteet (50% osallistavaan budj.)	50	50	50	50	50	50
Neitsytlammentien saneeraus	120					
Katujen päällystäminen						
Investointimenot	300	300	300	300	300	300
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	300	300	300	300	300	300
UUSINVESTOINNIT						
Hanhialan alue (Kohisevantie, Ketokuja)	30					
Iso-Iivarin yritysalue		50			30	
Kerkolan alueen päällystys					50	
Koivunlinnan kaava-alue	90		30			
Sirkkelikuja				30		
KORVAUSINVESTOINNIT						
Neitsytlammentien alue -> Muurassuontie	100					
Yrittäjäntie	80					
Katujen uudelleen päällystyksiä		250	270	270	220	300

Katujen valaistus	**TA2026**	**TA 2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**
Investointimenot	110	40	80	40	60	60
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	110	40	80	40	60	60
UUSINVESTOINNIT						
Iso-Iivarin yritysalue	20					
Koivulinnan valaistus	50					
Lammen alueen kaapeloinnit			40			
Lammen alueen valaistus					20	
Koivulinna II kaapeloinnit						20
KORVAUSINVESTOINNIT						
NA-valaistuksen saneeraus	40	40	40	40	40	40
Puistojen- ja ulkoliikuntapaikkojen rakentaminen						
Investointimenot	0	50	350	250	400	200
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	0	50	350	250	400	200
UUSINVESTOINNIT						
Jokipuiston alue (leikkimaa 2030)					250	
KORVAUSINVESTOINNIT						
Villen kuntokeidas kunnostus						150
Urheilupuiston huoltorakennus			350			
Leikkikenttien kunnostus		50		50		50
Urheilupuiston tennisk. perusparannus				200		
KHT Soikan aita					150	
9460 Irtain omaisuus	TA2026	**TA2027**	2028	2029	2030	2031
Investointimenot	24	0	20	15	20	15
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	24	0	20	15	20	15
UUSINVESTOINNIT						
UP ajoleikkuri	12					
Niittokone	12					
Keräävä harja				15		
Mönkijä varusteineen			20			

Keinonurmen hoitokone					20	
KORVAUSINVESTOINNIT						
Maansiirtokärryt						15
TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
(1000€)	TA2026	**TA2027**	2028	2029	2030	2031
Investointimenot	4 014	800	1 660	1 355	2 230	875
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	4 014	800	1 660	1 355	2 230	875

* TA2026 sisältää ta-muutokset 30.9.2026 asti

Suunnittelukauden ulkopuolella olevat hankkeet:	**Karkeat arviot**
Siirretyt talonrakennuksen investoinnit	
Lukion A-osan korjaustyöt	4 500
Kriivarin pk. peruskorjaus	2 500
Hanhijoen k. peruskorjaus	3 500
Vistan k. peruskorjaus (vaihe 7, puukoulu)	1 700
Hanhijoen pk. peruskorjaus	2 000
Sisäliikuntahallin varavoima	200
	14 400
Muut suunnitelmakauden ulkopuoliset hankkeet	
UP:n seiväspaikan uusinta	30
Urheilukentän juoksuratojen kunnostus	600
Ankkalammen saunarakennus	650
Koivulinna II päällystys+valot	25
Rautatieseisakkeet (50 % osuus)	1 200
Maankaatopaikan maisemointi	50
Mopotalli	150
Jokipuiston alue	550
Kiinteistöjen korjauksia	750
Paimiontien kiertoliittymän keskusta	100
Urheilupuiston katsomo	250
Oinila IV kadut	500
Katujen saneerauksia	500
Uusi Turuntien silta	5 000
Oinila IV päällystys	100
Oinila IV kaapeloinnit ja valaistus	100
Kiirulantien klv	350
Lammen alueen päällystys	100
Vistantien saneeraus osa 2	500
	11 505
Investointitarve yhteensä	**25 905**

TOIMIELIN **40 Ympäristölautakunta**
Tehtävä Investoinnit
Vastuuhenkilö paikkatietopäällikkö

(1000€)		INVESTOINTISUUNNITELMA				
9496 Irtain omaisuus	TA 2026	**TA 2027**	2028	2029	2030	2031
Investointimenot						
Investointitulot						
Nettomeno						
UUSINVESTOINNIT						
KORVAUSINVESTOINNIT						
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
(1000€)	TA 2026	**TA 2027**	2028	2029	2030	2031
Investointimenot						
Investointitulot						
Nettomeno						

RAHOITUSOSA

Toimintakuvaus

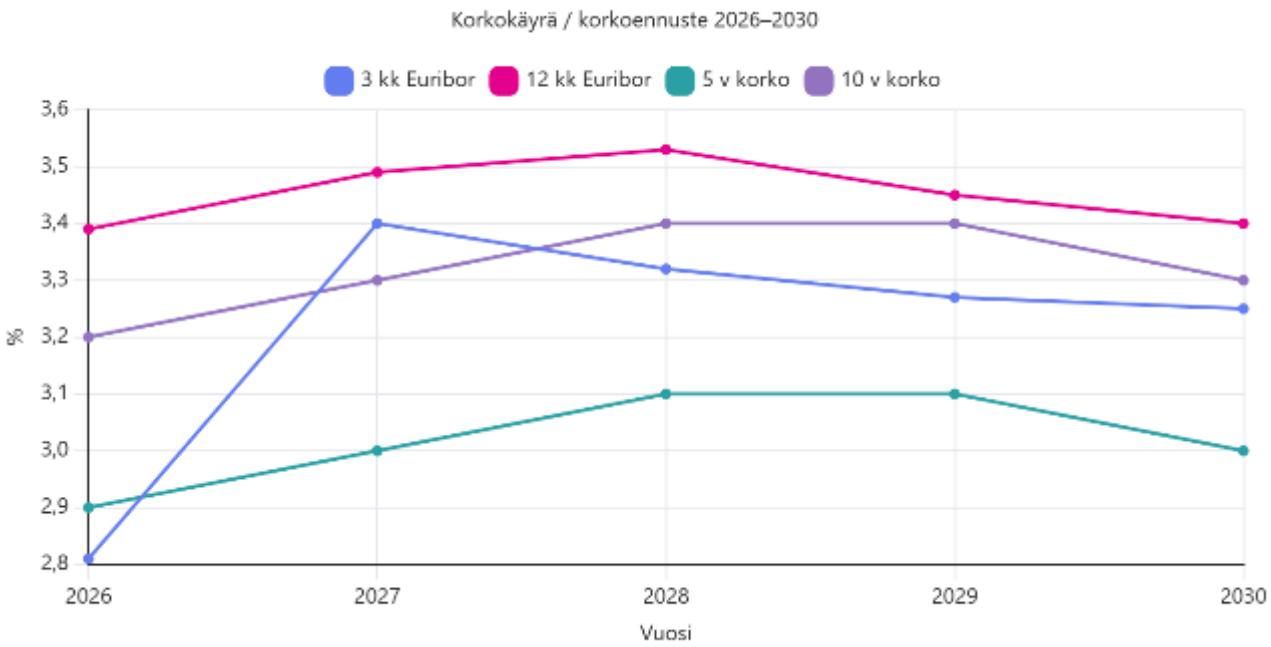
Rahoitusosassa esitetään tuloslaskelman ulkopuolinen rahoitus kuten investointien rahoitus sekä anto- ja ottolainaus.

Ympäristö- ja riskianalyysi

Vuosien 2027-2029 keskeinen oletus on, että korkotaso pysyy historiallisesti tarkastellen normaalina mutta aiempaa korkeampana. Tämän vuoksi kuntataloudessa on syytä varautua siihen, että lainojen keskikorko säilyy useita vuosia noin 3-4 prosentin tasolla eikä paluuta nollakorkoympäristöön ole näköpiirissä.

Kaupungin korollinen lainakanta syyskuun 2026 lopulla on 71,2 milj. euroa. Se on 2,6milj. euroa enemmän kuin tilinpäätöksessä 2025. Kiinteäkorkoisten lainojen osuus syyskuun lopulla on 7,6milj. euroa eli 11 %. Vaihtuvakorkoisista lainoista 17milj. euroa on lyhytaikaisia kuntatodistuslainoja ja 46 milj. euroa pitkäaikaista lainaa. Kaupungin lainasalkun suojausaste 2026 yli 80% ja vuosina 2027 - 2028 tulee olemaan yli 75%. Koronvaihtosopimuksilla on varauduttu koronnousuja vastaan, muuttamalla vaihtuvakorkoisia lainoja kiinteäkorkoisiksi lainoiksi.

Rahoitusosuuden laskelmissa näkyvät antolainojen muutokset ovat kaupungin konserniyhtiölle myöntämien lainojen muutoksia.

lähde:Kuntarahoitus, AI

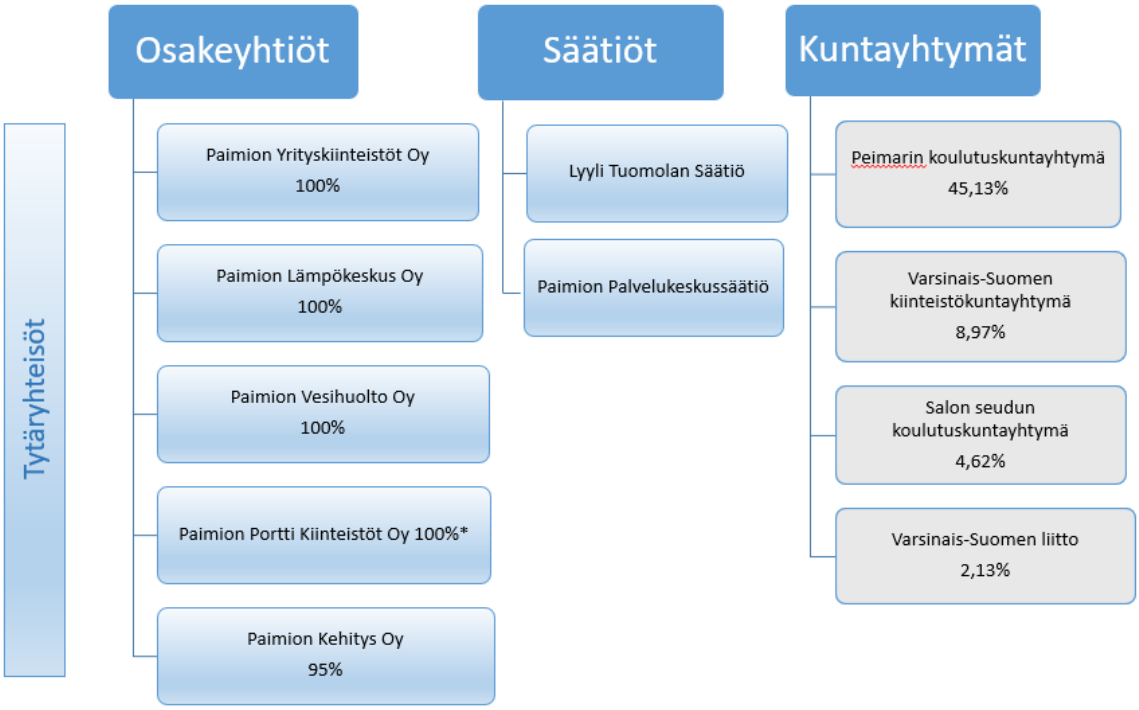
Toiminnalliset tavoitteet

Varmistetaan rahoituksen saatavuus ja pyritään pitämään rahoituskustannukset alhaisina.

Rahoitusosuus (1 000 €)	**TP 2025**	**TAE 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Toimintatulot	28 048	10 000	48	3 048	2 500
Toimintamenot	21 012	6 687	2 187	5 123	5 123
	7 036	3 313	-2 139	-2 075	-2 623
Perustelut (1 000 €)					
Menot	**-13 512**	**-4 687**	**-5 187**	**-5 123**	**-5 123**
Talousarviolainojen lyhennykset	-13 512	-4 687	-5 187	-5 123	-5 123
Antolainojen lisäykset	0	0	0	0	0
Tulot	**7 036**	**3 313**	**-2 139**	**-2 075**	**-2 623**
Antolainojen vähennykset	48	0	48	48	
Korollisten lainojen muutos	6 988	3 313	-2 187	-2 123	-2 623
Pitkäaikaiset lainat, nostot 1 000 €	28 000	10 000		3 000	
Pitkäaikaiset lainat, lyhennykset	-13 512	-4 687	-5 187	-5 123	-5 123
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-7 500	-2 000	3 000		2 500
Lainakannan muutokset	6 988	3 313	-2 187	-2 123	-2 623
Lainakanta, 31.12. 1 000 €*	68 612	71 925	69 738	67 615	64 992
Lainakanta, e/as	6 084	6 365	6 144	5 931	5 676
Asukasmäärä 31.12	11 278	11 300	11 350	11 400	11 450
*2026 = ennuste					

KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Paimion kaupungin konsernirakenne syksyllä 2026

* Ei toimintaa

Syksyllä 2026 tytäryhteisöasemassa konserniin kuuluvat Paimion Lämpökeskus Oy, Paimion Vesihuolto Oy, Paimion Yrityskiinteistöt Oy, Paimion Kehitys Oy, Paimion Porttikiinteistöt Oy, Paimion Palvelukeskussäätiö ja Lyyli Tuomolan säätiö.

Kaupunginvaltuuston 22.4.2026 §13 hyväksymällä konserniohjeella luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti.

Kaupungin konsernitilinpäätökseen yhdistetään tytäryhteisöjen lisäksi kuntayhtymiä, joissa kaupunki on mukana.

Paimion Porttikiinteistöt Oy on entinen Portti Työhönvalmennus Oy, jonka nimi ja toimiala muutettiin osana sosiaali- ja terveyspalveluiden ja pelastustoimen toimitilojen yhtiöittämisselvitystä. Ulkopuolisella asiantuntijalla laaditun markkinaselvityksen perusteella kaupunginhallitus päätti 3.12.2025 §95, ettei selvityksen kohteena olleita kiinteistöjä ollut välttämätöntä yhtiöittää. Paimion Porttikiinteistöt Oy:llä ei ole toimintaa.

Varsinais-Suomen kiinteistökuntayhtymä on entinen Varsinais-Suomen lastensuojelukuntayhtymä, jonka toiminta siirtyi hyvinvointialueuudistuksen myötä Varhalle 1.1.2023. Vuoden 2026 aikana omistajakunnat (Salo, Kaarina, Raisio, Naantali ja Paimio) ovat selvittäneet ja valmistelleet kuntayhtymän purkamista.

Paimion Yrityskiinteistöt Oy

Vastuuhenkilö Timo Piispa

Toiminta-ajatus

Yhtiön toimialana on omistaa, hallita, vuokrata ja rakennuttaa kiinteistöjä ja huoneistoja sekä omistaa ja hallita osakkeita ja arvo-osuuksia sekä tuottaa ja myydä elinkeinotoiminnan asiantuntijapalveluita.

Tavoitteet

Yhtiön toiminnan tarkoituksena on edistää Paimion kaupungin elinkeinotoimintaa ja tuottaa voittoa osakkeenomistajille.

Tavoite	Mittari	2025	2026	2027	2028	2029
Toiminnan volyymi	Liikevaihto, 1000€	405	396	323	323	323
Toiminnan kannattavuus	Liikevoitto, 1000€	336	275	275	275	275
Yhtiön vakavaraisuus	omavaraisuusaste %	5,58	6,00	6,00	6,00	6,00

Riskit

Paimion Yrityskiinteistöt Oy:llä on vain yksi vuokralainen Mesera Cranes Finland Oy osoitteessa Wattitie 2, 21530 Paimio. Mesera Cranes Finland Oy suunnittelee ja valmistaa nostureita metsäkoneisiin, hakkureihin, traktoreihin ja teollisuuskäyttöön. Toimiala on kapea ja hyvin kilpailtu.

Vuokraustoiminnassa on aina markkinoiden epävarmuutta, jota ei voida ennustaa. Yhtiö seuraa säännöllisesti maksuvalmiuttaan ja vuokrien maksamista.

Paimion Yrityskiinteistöt Oy:llä on kiinteistön Wattitie 2, 21530 Paimio hankintaan ja lisärakentamiseen otettua lainaa. Lainoihin liittyy korkoriski.

Paimion Lämpökeskus Oy

Vastuuhenkilö Pekka Vihervuori

Toiminta-ajatus

Kaukolämmön tuotanto ja jakelu. Paimion Lämpökeskus Oy on Paimion kaupungin keskeisin lämmön toimittaja. Asiakastyytyväisyys taataan laadukkaalla kaukolämmön toimituksella ja muihin lämmitysmuotoihin nähden kilpailukykyisillä hinnoilla. Yhtiön tuotantolaitteet ovat viimeisintä tekniikkaa ja sen myötä tuotanto on hyvin ympäristöystävällistä.

Tavoitteet

Tavoitteena on tehokas toimintamalli, mikä edellyttää pitkälle vietyä automaatiota ja monipuolista polttoainevalikoimaa mahdollistavia tuotantolaitteita. Tehokkaan toiminnan avulla lämmön hinta saadaan pidettyä kurissa ja kilpailukykyisenä sekä mahdollistaa hyvän osingonmaksukyvyn omistajalle.

Tavoite	Mittari	2025	2026	2027	2028	2029
Toiminannan volyymi	Liikevaihto, 1000€	4 151	5 034	4 583	4 600	4 615
Toiminnan kannattavuus	Liikevoitto, 1000€	1 053	769	758	780	800
Yhtiön vakavaraisuus	Omavaraisuusaste, %	100	100	100	100	100

Riskit

Suurimmat riskit ovat vanheneva peruskuormakattila ja suhteellisen vähälukuinen henkilöstö.

Kattilan ja sen oheislaitteiden vanhetessa riskit edullisimman tuotantotavan katkoille suurenevat, riski on lähinnä taloudellinen.

Henkilöstön vähäinen määrä aiheuttaa yhden tai kahden henkilön poissa ollessa työn kuormituksen kasvua muille työntekijöille.

Kattilan ja sen oheislaitteiden kestävyyttä ylläpidetään ennakoivilla huolloilla. Kattilan korjausten varalta yhtiöllä on kaksinkertainen tuotantokapasiteetti maksimi tarpeeseen nähden. Kattilan korvaaminen uusinvestoinnilla on haasteellista, koska näköpiirissä ei ole tällä hetkellä, millä energialla (hake, sähkö, hukkalämpö, synteettiset polttoaineet, vety vai jokin muu) on edullisinta tuottaa lämpöä esimerkiksi viiden vuoden kuluttua.

Vähälukuista henkilökuntaa on tarvittaessa mahdollista korvata vuokratyövoimalla. Riskiä helpottaa työntekijöiden erittäin vähäiset poissaolot sekä tuotannon automatisoituminen; jatkossa lämmön tuotanto voidaan tehdä sähköllä käytännössä lähes ilman henkilökuntaa keväästä syksyyn.

Paimion Vesihuolto Oy

Vastuuhenkilö Tommi Heinonen

Toiminta-ajatus

Paimion Vesihuolto Oy vastaa vedenhankinnasta, vedenjakelusta, jätevesien johtamisesta ja käsittelystä sekä vesihuoltoverkostojen ja hulevesijärjestelmien ylläpidosta, saneerauksesta ja kehittämisestä.

Tavoitteet

Paimion Vesihuolto Oy:n tavoitteena on turvata toiminta-alueellaan laadukkaat, toimintavarmat ja kustannustehokkaat vesi-, jätevesi- ja hulevesipalvelut. Toimintavuoden painopisteenä on vesihuoltoinfrastruktuurin toimintakyvyn ja toimitusvarmuuden ylläpitäminen sekä verkostojen, pumppaamoiden ja automaatiojärjestelmien suunnitelmallinen kehittäminen.

Yhtiö jatkaa verkostojen saneerausvelan hallintaa kohdentamalla investointeja kriittisiin kohteisiin sekä kehittämällä omaisuudenhallintaa. Taloudellisena tavoitteena on ylläpitää vakaa taloudellinen asema, turvata investointikyky sekä toteuttaa toiminta kustannustehokkaasti ja pitkällä aikavälillä kestävällä tavalla.

Toiminnan tuottavuutta parannetaan kehittämällä toimintaprosesseja, hyödyntämällä digitalisaatiota sekä uudistamalla vesimittarikantaa. Samalla varmistetaan asiakaslähtöinen palvelu, tehokas häiriötilanteiden hallinta sekä henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin jatkuva kehittäminen.

Tavoite	Mittari	2025	2026	2027	2028	2029
Toiminnan volyymi	Liikevaihto, 1000€	2 790	2 796	2 801	2 860	2 920
Toiminnan kannattavuus	Liikevoitto, 1000€	461	420	430	440	450
Yhtiön vakavaraisuus	Omavaraisuusaste, %	31,7	31,9	32,4	32,8	33,3

Riskit

Paimion Vesihuolto Oy:n merkittävimmät riskit liittyvät vesihuolto-, jätevesi- ja hulevesiverkostojen sekä automaatiojärjestelmien ikääntymiseen, mikä lisää saneeraustarvetta ja toimintahäiriöiden riskiä. Taloudellisia riskejä aiheuttavat kasvavat investointitarpeet sekä kustannustason muutokset. Toimintaan vaikuttavat myös henkilöstön saatavuuteen, kyberturvallisuuteen ja poikkeuksellisiin sääolosuhteisiin liittyvät riskit.

Riskejä hallitaan pitkäjänteisellä investointi- ja saneeraussuunnittelulla, ennakoivalla kunnossapidolla, varautumis- ja valmiussuunnittelulla sekä henkilöstön osaamisen jatkuvalla kehittämisellä.

Paimion Kehitys Oy

Vastuuhenkilö Toimitusjohtaja Jani Penttilä

Toiminta-ajatus

Paimion Kehitys Oy:n vahvistaa Paimion elinvoimaa tukemalla yritysten kasvua, kehittämällä kaupungin vetovoimaa sekä edistämällä matkailua, tapahtumallisuutta ja yhteistyöverkostoja. Yhtiön toiminta tukee Paimion kaupungin strategian toteutumista ja toimii kaupungin elinvoiman kehittämisen operatiivisena työkaluna.

Toiminnan painopisteitä ovat yrityspalvelut, VisitPaimio-toiminta ja Elinvoimakeskus Kairan operointi.

Tavoitteet

Kaupungin strategian toteutuminen

Taloudellisena tavoitteena on tuottaa kaupungin elinvoimapalvelut kustannustehokkaasti, mittarina elinkeinotoimen kustannus, €/ asukas

Viestinnällisenä tavoitteena on parantaa Paimion tunnettuutta. Onnistumista mitataan ansaitun median määrällä, VisitPaimio-sivuston käyttömäärillä sekä imago- ja tunnettuustutkimusten tuloksilla.

Elinvoimaa parantavana tavoitteena on yrittäjien osaamisen kehittäminen, jota mitataan elinvoimakeskus Kairan koulutustapahtumien lukumäärällä.

Tavoite	Mittari	2025	2026	2027	2028	2029
Yritysten kasvun ja elinvoiman tukeminen	Aktiivisten yritysten määrä	620	640	660	680	700
Paimion tunnettuuden ja vetovoiman vahvistaminen	Imago ja tunnettuus / Seutukaupungit	top10	top10	top10	top10	top10
Hyvinvointi- ja matkailuelinkeinon kehittäminen	VisitPaimion tunnusluvut	kasvu	kasvu	kasvu	kasvu	kasvu
Elinvoimakeskus Kairan aseman vahvistaminen	Käyttömäärät (tapahtumat, kävijät)	kasvu	kasvu	kasvu	kasvu	kasvu

Riskit

Strategiset riskit

Paimion kaupungin strategian toimeenpanon epäonnistuminen tai painopisteiden muuttuminen
Vaikutus: Yhtiön toiminnan vaikuttavuus ja tarkoituksenmukaisuus heikkenee suhteessa omistajan tavoitteisiin.
Hallintatoimet: Tiivis omistajaohjaus, vuosittainen tavoitteiden tarkastelu sekä hallituksen aktiivinen strateginen seuranta.

Taloudelliset riskit

Rahoituksen väheneminen tai viivästyminen
Vaikutus: Toiminnan volyymi ja kehittämistoimenpiteiden toteuttamismahdollisuudet heikkenevät.
Hallintatoimet: Aktiivinen seuranta ja ennakointi.

Kassavirran ennakoimattomat heilahtelut
Vaikutus: Taloudellinen liikkumavara pienenee.
Hallintatoimet: Toiminnan jatkuva priorisointi ja seuranta.

Operatiiviset riskit

Pienen henkilöstöorganisaation haavoittuvuus
Vaikutus: Poissaolot tai henkilöstövaihdokset voivat hidastaa tavoitteiden toteutumista.
Hallintatoimet: Tehtävien dokumentointi, osaamisen jakaminen sekä resurssien joustava kohdentaminen.

Avainhenkilöihin sitoutuneen tiedon suuri määrä
Vaikutus: Toiminnan jatkuvuus heikkenee henkilöstömuutosten yhteydessä.
Hallintatoimet: Prosessien dokumentointi sekä vastuiden jakaminen.

Toimintaympäristöriskit

Lainsäädännön muutokset
Vaikutus: Vaikutuksia kaupungin ja kehitysyhtiön keskinäisiin suhteisiin.
Hallintatoimet: Lainsäädännön aktiivinen seuranta sekä tarvittavat muutokset toimintamalleihin.

Lyyli Tuomolan säätiö

Vastuuhenkilö Jouni Lehtiranta, toiminnanjohtaja

Toiminta-ajatus

Säätiön toiminnan keskeisenä tarkoituksena on Lyyli Tuomolan suvun käsitöiden säilyttäminen ja näyttelytoiminta sekä siihen liittyvän museon toiminnan ylläpito. Säätiön tarkoituksena on säätiön hallussa olevien käsityö- (ja taide-) esineiden säilyttäminen ja saattaminen yleisesti nähtäville. Säätiön tarkoituksena on myös käsityöperinteen tutkimuksen edistäminen ja käsityöperinteen ja taiteellisen toiminnan tunnetuksi tekeminen.

Tavoitteet

Kokoelmien avaaminen julkiseen tietoverkkoon aloitetaan julkaisemalla kokoelmatietoja Ainan julkisessa käyttöliittymässä. Resurssien puitteissa tuotetaan saavutettavia verkko- ja yleisöpalveluja omatoimiseen kulttuurin kuluttamiseen.

Tavoitteena on tuottaa museoon vähintään yksi teemanäyttely vuoden 2027 aikana.
Museon perusnäyttelyjen uudistamiseen on haettu ulkopuolista rahoitusta vuonna 2026 ja työtä jatketaan vuonna 2027. Mikäli rahoitusta saadaan, suoritetaan 2027 valmistelutöitä ja uudistettu perusnäyttely voidaan tuottaa vuoden 2028 aikana.

Huolehditaan säätiön maa- ja metsäomaisuuden ylläpitotoimista voimassaolevien sopimusten ja suunnitelmien puitteissa.

Kaupungin strategiaan 2027 – 2030 peilaten säätiö tuottaa kaupunkilaisille kulttuuripalvelua, mikä edistää paikallisesti ja alueellisesti hyvinvointia. Säätiö ja sen harjoittama museotoiminta toimii myös yhtenä pito- ja vetovoimaa lisäävänä palveluorganisaationa Paimiossa.

Tavoite	Mittari	2025	2026	2027	2028	2029
Toiminnan volyymi	Liikevaihto, 1000€	2	2	3	3	3
Toiminnan kannattavuus	Liikevoitto, 1000€	-55	-66	-59	-55	-50
Yhtiön vakavaraisuus	Omavaraisuusaste, %	99	98	98	98	98
Kävijämäärä	Henkilömäärä	1560	700	800	800	1000
Aukiolotunnit	Julkiset aukiolotunnit	285	284	284	284	284
Kiinteistökulut	Museorakennus, 1000€	18	16	16	17	18

Riskit

Aiempiin toimintavuosiin verrattuna säätiö toimii supistetulla henkilöstöresurssilla lokakuusta 2026 todennäköisesti kevättalveen 2027 asti kaupungin kulttuurituottajan perhevapaasta johtuen. Museotoiminnan ylläpito- ja kehittämistoimia ei tuona aikana kyetä tekemään. Mahdollisia avustus- ja hankehakemuksia edistetään kuitenkin resurssien puitteissa.

Museon kiinnostavuuden ylläpitämiseksi perusnäyttelyiden uusiminen olisi lähivuosina erityisen tärkeää. Uusiminen ei ole kuitenkaan mahdollista – talouden tasapaino huomioiden - ilman ulkopuolista hanke- tai avustusrahoitusta.

Säätiön tilikaudet ovat kolmen viime toimikauden aikana olleet pääsääntöisesti tappiollisia (vaihteluväli 4723€ – 30 598€). Merkittävänä osasyynä on se, että puunmyyntituottoja ei ole juurikaan ollut – seuraavat puunmyyntituotot ovat odotettavissa seuraavien vuosikymmenten taitteessa. Useimpina vuosina säätiön tulorahoitus ei riitä kattamaan kuluja, joista museorakennukseen liittyvät ylläpitokulut ja mahdolliset korjauskulut muodostavat merkittävän osan (noin 60%) kokonaiskuluista. Noin 85-vuotias museorakennus remontoitiin perusteellisesti 2012 – 2013, mutta esimerkiksi rakennuksen tasakattoa ei korjattu tuolloin kuin pieneltä osin. Korjaustarpeiden määrän voidaankin odottaa nousevan tulevan viiden vuoden aikana.

Paimion Palvelukeskussäätiö

Vastuuhenkilö Taisto Nuutinen

Toiminta-ajatus

Paimion Palvelukeskussäätiön sääntöjen mukaisena tarkoituksena ja toiminta-ajatuksena on tukea ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden avohuollossa käytettävien hoito-, kuntoutus- ja muiden palvelutilojen sekä palveluasuntojen hankkimista Paimion kaupunkiin. Säätiön tavoitteena on näin edistää ja kehittää kyseisen kohderyhmän asuin- ja elinoloja.

Tavoitteet

Esteettömien palvelutilojen ja -asuntojen hankinta: Säätiön ensisijainen tavoite on varmistaa, että Paimion kaupungissa on riittävästi ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden avohuollon tarpeisiin sopivia hoito-, kuntoutus- ja asuintiloja.

Operatiivinen käytännön tavoite: Kohtuuhintaisen asuminen takaaminen. Säätiö toimii omakustannusperiaatteella. Säätiön tavoitteena ei ole tehdä taloudellista voittoa, vaan pitää vuokrat tasolla, joka kattaa vain kiinteistöjen rakennus-, ylläpito- ja hallintokustannukset. Asunnot jaetaan sosiaalisin perustein.

Tavoite	Mittari	2025	2026	2027	2028	2029
Toiminnan volyymi	Liikevaihto, 1000€	994	1 215	1 268	1 400	1 428
Toiminnan kannattavuus	Liikevoitto, 1000€	133	309	362	384	405
Yhtiön vakavaraisuus	Omavaraisuusaste, %	0,16	0,76	1,38	2,06	2,90

Riskit

Taloudelliset riskit: Suuri velkavipu ja siitä seuraava korkoriski. Säätiö toteuttaa mittavia uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeita (kuten parhaillaan rakenteilla oleva Senioritalo Koivu). Nämä rahoitetaan vieraalla pääomalla. Korkotason heilahtelut ja korkeat rakennuskustannukset voivat rasittaa säätiön taloutta

Omakustannusperiaatteen haasteet: Koska säätiö ei tavoittele voittoa ja vuokrat määräytyvät omakustannusperiaatteella, sen taloudelliset puskurit yllättäviä menoja (kuten äkillisiä remontteja tai kohonneita ylläpitokustannuksia) varten ovat kapeat.

Tyhjäkäyntiriski (vajaakäyttö): Vaikka ikääntyvän väestön määrä Paimiossa kasvaa ja kysyntä on kovaa, virheinvestoinnit tai vääränlaiset asuntokoot suhteessa palvelutarpeeseen ja korkea vuokrataso voivat johtaa asuntojen tyhjäkäyntiin, mikä leikkaa vuokratuottoja välittömästi.

LIITTEET

Käyttötalouden hankkeet 2027

Tulosalue	Hankkeen nimi	Hankkeen tarkoitus	Avustuksen myöntäjä	Avustus summa, €	Omavastuu osuus, %	Käyttöaika	Lisätietoja
Lukio	Erasmus+: J4SP	Lukion kv-toiminta	OPH	11 000	0	2027-2028	
Lukio	Erasmus+: Forest	Lukion kv-toiminta	OPH	18 000	0	2027-2028	
Perus-opetus	2026 kehittämi-sestä käytäntöön	S2- opetuksen kehit-täminen	OPH	52 969	10%	5.6.2026-31.12.2027	
Ympäristö-pal-velut	Pikkuisen Ryhdik-käämpi Paimio	Tietomallimuotoisen kaavoituksen kehittä-minen ja käyttöön-otto	YM	130 000	0	1.6.2026-31.12.2027	
Nuoriso-palve-lut	Etsivä nuorisotyö	15-28-vuotiaat nuo-ret	LVV	27 500	Ei ilmoitettu	2.3.2026-1.3.2027	myös Sauvolle
Nuoriso-palve-lut	Nuorisotyötä kai-kille!	Yläkoulun opiskelijat	LVV	32 000 ja 34 000	10% ja 20%	1.12.2025-30.11.2026 ja 1.12.2026-30.11.2027	
Liikunta-palve-lut	PaHaMa	Peruskouluikäiset	LVV	82 000	25%	1.8.2026-31.7.2027	
Liikunta-palve-lut	LiikkuvaPeimari-lii-kuntaneuvonta	Työikäiset, perheet	LVV	9 800	40%	1.1-30.12.2026	myös Sauvolle
Nuoriso-palve-lut	IP-nuokkari	3-6-luokkalaiset	LVV	3 800	10%	1.5.2026-31.5.2027	
Nuoriso-palve-lut	Liikunnan Iloa Maastopyöräilystä	Kaikenikäiset kunta-laiset	Leader	14751,61	30%	1.12.2025-31.12.2026	
Ympäristö-pal-velut	NAPAKKA-hanke, Naantalin, Paimion ja Kaarinan valu-mavesien hallinta	Vesiensuojelutoi-men-piteet (suunnit-telu, maanomistajien kontaktointi, toimen-piteiden toteutus)	Elinvoima-keskus	370 200	40%	9.2.2026-20.10.2028	Paimion osuus 25000 €. Hankkeen osallistujat Paimion kau-punki, Kaari-nan kaupunki, Naantalin kau-punki, Valonia ja Lounais-Suomen ve-siensuojelu-yhdistys
Työvoima-pal-velut	Nuorten työpaja	Nuorten syrjäytymi-sen ehkäisy	OKM/LVV	25 000 - 30 000	25%	2027	Avustuksen saamisesta ei ole varmuutta.